

המכתה

לספר הקדוש

לקוטי מוהר"ן

על התורה ומועדי השנה

עם לקוטי התפלות

גליון 136

פרשת ויקרא

שנת תשפ"ב לפ"ק

לזכרון עולם

לעילוי נשמת

הרה"ג איש צדיק תמים

מזהר"ר

אהרן גרשון מנחם

ב"ר אפרים שמואל זצ"ל

נלב"ע

ח' אלול תשע"ח לפ"ק

תנצב"ה

האזרה האודות

רבינו נחמן מברסלב
זיע"א

לחיות

באור הפרשה

עם תורה
דעתיקא סתימאה

דערתיך
לאתנגליא
לערתיך לבא

יו"ל בעו"ה ע"י

מכון אור האזרות
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

052.763.1800

B48148@gmail.com

פַּרְשַׁת וַיִּרְא

וְעַל־כֵּן "שְׂכִינָה לְמַעַל מְרָאשׁוֹתָיו שֶׁל חוֹלָה" (שַׁבַּת יב, ב), כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים מא, ד): "ה' יִסְעֲדֵנוּ עַל עַרְשׁ דָּוִי, כָּל מִשְׁכְּבוֹ הַפִּכָּת" וכו'.

שְׂדֵיקָא מִחֲמַת שֶׁהוּא חוֹלָה, עַל־כֵּן נִמְשָׁךְ עָלָיו 'אֹרֶה־שְׂכִינָה', שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אֹרֶה הַצְּדִיק־הָאֵמֶת' שֶׁמְשַׁנֵּה עַל כָּל הַחוֹלִים, וּבִפְרָט עַל הַחוֹלִים בְּיוֹתֵר, שֶׁעֲלֵיהֶם מְפַקֵּחַ בְּיוֹתֵר לְהַמְשִׁיךְ לָהֶם 'רְפוּאוֹת' - לְהַחְיֹתָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וְרוּחַנִיּוֹת, בְּאִפְךָ שֶׁיִּוָּכַל לְהַאִיר בָּהֶם 'הַשְּׂגוֹת־אֱלֻכוֹת' בְּנ"ל.

כִּי זֶה עֵקֶר גְּדֻלַּת הַצְּדִיק וּמַעֲלָתוֹ - שֶׁמְשַׁתְּדֵל לְרַפְאוֹת הַחוֹלִים בְּיוֹתֵר.

וְזֶהוּ בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית יח, א): "וַיִּרְא אֱלֹהֵי ה'", "לְבַקֵּר אֶת הַחוֹלָה" (רש"י שם;

סוּטָה יד. בְּבֹא־מְצִיעָא פּוּ: בְּרֵאשִׁית־רַבָּה ח, יג; מְדַרְשׁ תְּהִלִּים כח) - כִּי דִיקָא מִחֲמַת שֶׁהוּא חוֹלָה וְצָרִיכִים לְבַקְרוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה דִיקָא: "וַיִּרְא אֱלֹהֵי ה'" - בְּחִינַת 'הַשְּׂגוֹת־אֱלֻכוֹת' שֶׁזוֹכֵן הַחוֹלִים עַל־יְדֵי 'אֹרֶה־הַצְּדִיק' שֶׁהוּא ה'שְׂכִינָה, וְכנ"ל.

ג.

(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, אֲשׁוּת ד, יט)

"וַיִּרְא אֱלֹהֵי ה' בְּאֱלֹנֵי מְמֵרָא" (בְּרֵאשִׁית יח, א). "וַיִּרְא אֱלֹהֵי ה'" - זֶה בְּחִינַת 'הַתְּנַלּוֹת־אֱלֻכוֹת' וְכוּ', וְזֶה אִי־אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת בִּי־אֵם עַל־יְדֵי שֶׁנִּכְנָסִין בְּהִיכְלֵי־הַתְּמוּדוֹת, וּמְבַרְרִין הַקְּדָשָׁה מִשָּׁם.

"וַיִּרְא אֱלֹהֵי ה' בְּאֱלֹנֵי מְמֵרָא" (בְּרֵאשִׁית יח, א)
- מְצוֹת 'בְּקוּר־חוֹלִים' -

"לְבַקֵּר אֶת הַחוֹלָה" (רש"י: בְּבֹא־מְצִיעָא פּוּ:)

א.

(סְפָר־הַמִּדּוֹת, מְצוֹת 'בְּקוּר־חוֹלִים')

[א] בְּזִכּוֹת 'בְּקוּר־חוֹלִים', אֵין מַת מוֹתוֹךְ יְסוּרִין (הַמְּפַקֵּחַ־דִּין קח).

[ב] עַל־יְדֵי 'בְּקוּר־חוֹלִים', נִצּוּל מ'צָר־הָרַע' (הַרְהוּרִים מא).

[ג] עַל־יְדֵי 'בְּקוּר־חוֹלִים', הַכֹּל מִתְּכַפְּדִין בּוּ (כְּבוֹד כח).

[ד] מִי שֶׁמְבַקֵּר אֶת הַחוֹלָה, הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֵינוֹ מוֹסֵר אוֹתוֹ בְּיַד שׁוֹנְאָיו (מְרִיבָה ח"א לח).

ב.

(לְקוּטִי־הַלְכוֹת, הַשְּׂכֵמַת־הַבְּקָר ד, יד)

וְזֶה בְּחִינַת מְצוֹת 'בְּקוּר־חוֹלִים'. כִּי צָרִיכִין לְבַקֵּר אֶת הַחוֹלָה וְלְהַסְבִּיר לוֹ פָּנִים. דְּהֵינּוּ: מַה שֶׁבְּנִי־אָדָם נִכְנָסִין אֶצְלוֹ, וּמְפַקֵּחִין עַל עֶסְקָיו, וְעוֹשִׂין לוֹ כָּל צָרָכָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּשִׁלְחַן־עֲרוּךְ (יִזְרְה־דְעָה שְׁלֵחַ, ח). שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת 'הָאֲרַת־פָּנִים' וְכוּ'.

וְעַל־יְדֵי־זֶה מְמַשִּׁיכִין עָלָיו 'חַיּוֹת', מִבְּחִינַת 'הָאֲרַת־פָּנִים' שֶׁלְמַעַלָּה, שֶׁמְשֵׁם עֵקֶר ה'חַיּוֹת' לְהַחְיֹת אֶת הַחוֹלָה, בְּבְחִינַת (מְשַׁלֵּי טז, טז): "בְּאֹר פְּנֵי מְלֹךְ חַיִּים".

עָלִיו כָּל־כֶּךָ - עַל־יַד־יְהוָה דִּיקָא נְתִיעֵץ לְמוֹל
אֶת לְבָבוֹ, בְּבַחֲיִנַת: "וּפְרַעַה הַקְּרִיב", וְכַנֵּ"ל.

"וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיִּרְא, וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים
עָלָיו, וַיִּרְא וַיִּרְץ לְקִרְאתָם" (בְּרֵאשִׁית יח, ב)
- מִצּוֹת 'הַכְּנַסַת-אוֹרְחִים' -

ד.

(ח"א כח, ג-בסוף)

אִי־אֶפְשֶׁר לְבֹא לְחֶסֶד, אֶלָּא עַל־יְדֵי
שִׂיכְנִים תְּלַמְּדֵי־חֻכָּמִים
צְדִיקִים לְתוֹךְ בֵּיתוֹ.

כִּי "הַמְּכַנִּים אוֹרְחִים תְּלַמְּדֵי־חֻכָּמִים
אֲמֵתִיִּים לְתוֹךְ בֵּיתוֹ, כָּאֵלוֹ הַקְּרִיב
תְּמִידִין" (בְּרֵכוֹת י:), וּבְזֶה ה'שְׂמוֹשׁ' שְׁעוֹמֵד
עֲלֵיהֶם וּמְשַׁמֵּשׂ אוֹתָם, זוֹכֵה לְחֶסֶד, כְּמֵאֵמֶר
(כְּתוּבוֹת צו:): "כָּל הַמוֹנֵעַ תְּלַמְּדוֹ מִלְּשִׁמּוֹשׁ,
כָּאֵלוֹ מוֹנֵעַ מִמְּנוֹ חֶסֶד" (וְעֵיךְ עוֹד בְּפָנִים מֵה שְׁשִׁיךְ
לְזֶה, מְעַנֵּן כְּפִנְתַּת קֶרֶךְ תְּמִיד).

ה.

(ח"א רט)

"תְּפִלוֹת כִּנְגַד תְּמִידִין תְּקַנּוּם" (בְּרֵכוֹת כו:).
כִּי יְדוּעַ: שֵׁישׁ לְכָל אָדָם תְּפִלוֹת
רְעוֹת, כְּמוֹ שְׂאֵמְרוֹ רַז"ל (בְּרֵכוֹת סג. גִּסַּח עֵינֶךְ
יַעֲקֹב): "גִּנְבֵּא עַל מַחְתְּרֵתָא רַחֲמָנָא קְרִיא".

נִמְצָא: אַחֲר־כֶּךָ בְּשְׁעוֹמֵד לְהַתְּפַלֵּל תְּפִלָּה
הָרְאוּי לְהַתְּפַלֵּל, אֲזִי בָּא ה'תְּפִלָּה
רְעָה וּמִבְּלִבְלַת אוֹתוֹ.

זֶה בְּחִינַת: "תְּפִלוֹת כִּנְגַד" - שְׁהִיא
מְתַנַּגֶּדֶת לוֹ.

וְהַתְּקוּן לְזֶה: 'הַכְּנַסַת אוֹרְחַת תְּלַמְּדֵי־
חֻכָּמִים'. כִּי אֵמְרוּ חַז"ל (שָׁם מו:):

"בְּאֵלֵינוּ מְמַרָא" - "מְמַרָא" לְשׁוֹן
'תְּמוֹרָה', לְשׁוֹן "וְאִם
הֵמֶר יִמְרְנוּ" (וַיִּקְרָא כז, לג).

"בְּאֵלֵינוּ מְמַרָא" - בְּחִינַת ה'שְׁנֵי אֵילָנוֹת/
'אֵילָנָא־דְּחַיִּי' וְ'אֵילָנָא־
דְּמוֹתָא', שְׁשֵׁם אַחֲזִיזַת ה'הֵיכְלֵי־הַתְּמוֹרוֹת',
שְׂרוּצִים לְהַחֲלִיף וּלְהַמִּיר אוֹתָם לְרַחֵק אֶת
הָאָדָם חֲסִדוֹשְׁלוֹם, מ'אֵילָנָא־דְּחַיִּי' אֶל הַהַפֵּךְ
חֲסִדוֹשְׁלוֹם.

וְעַל־יָדָם דִּיקָא נִגְלָה אֵלָיו ה' - עַל־יְדֵי
שְׁזָכָה לְבָרַר אוֹתָם, לְבָרַר הַטּוֹב
מִהָרַע, וּלְהַעֲלוֹת הַקִּדְשָׁה מִשָּׁם, עַד שְׁזָכָה
ל'הַתְּגַלוֹת־אֲלֻכוֹת', בְּחִינַת "וַיִּרְא אֵלָיו ה'"
וְכוּ'.

זֶה שְׂאֵמְרוֹ רַז"ל (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה מַב, ח): "הוּא
שְׁנַתֵּן לוֹ עֵצָה עַל הַמִּלְכָּה" - זֶה
בְּחִינַת (שְׁמוֹת יד, י:): "וּפְרַעַה הַקְּרִיב",
"שְׁהַקְּרִיב אֶת יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁבַשְׁמִים"
(שְׁמוֹת־רַבָּה כֵּא, ח).

כִּי מִי שְׁחָס עַל חַיָּיו הָאֲמֵתִיִּים הַנִּצְחָתִים,
כָּל מֵה שְׂרוּאָה שְׁהַסְטְרָא־אַחֲרָא, שְׁהֵם
בְּחִינַת 'הֵיכְלֵי־הַתְּמוֹרוֹת', מְתַגְבְּרִים
וּמְשַׁתְּטָחִים וּמְתַפְשְׁטִים יוֹתֵר וַיּוֹתֵר - כְּמוֹ־
כֵּן הוּא מְתַגְבֵּר וּמְתַאֲמֵץ וּמְזַדְּרֵז יוֹתֵר
לְהַתְּקַרֵּב לְהַשֵּׁם־יִתְבָּרֵךְ וְכוּ'. בְּחִינַת
"הַתְּרַחֲקוֹת תְּכַלִּית הַתְּקַרְבוֹת" (לְקוּטֵי־מוֹהֲרֵן
ח"א עד; רסא), "יְרִידָה תְּכַלִּית הָעֲלִיָּה" (לְקוּטֵי־
מוֹהֲרֵן ח"א כב; ח"ב יב).

זֶה בְּחִינַת (רש"י; בְּרֵאשִׁית־רַבָּה מַב, ח): "הוּא
שְׁנַתֵּן לוֹ עֵצָה עַל הַמִּלְכָּה" - דְּהֵינּוּ:
"לְמוֹל עָרְלַת לְבָבוֹ" (עַל־פִּי דְּבָרִים י, טז: וּמִלְתָּם
אֶת עָרְלַת לְבַבְכֶם).

כִּי דִיקָא עַל־יְדֵי בְּחִינַת "מְמַרָא", בְּחִינַת
'הֵיכְלֵי־הַתְּמוֹרוֹת' שְׁהַתְּגַבְּרוּ וְהַשְׁתְּטַחוּ

ז.

(חיי-מוהר"ן תקע"ד)

לְעֵינַי מָה שְׁמִבְאָר שְׁמִבְאָר בְּמָקוֹם-אַחֵר, מִהַסּוּדוֹת שֶׁבְּסִפְרֵי-הַנְּשֻׁרָף (חיי-מוהר"ן קסט"קע-קעב-קע"ד-קעה). שְׁמַעְתִּי: שֶׁשֵּׁם הָיָה מְבֹאָר סוּד גְּדוֹל קִדְשָׁת וּמַעֲלַת מְצוֹת 'הַכְּנֶסֶת-אוֹרְחִים', וְעֵינַי מַעֲלַת מְצוֹת 'הַצֵּעַת הַמְּטָה' בְּשִׁבִיל ה'אוֹרַח'.

ח.

(עלים-לתרופה, א חיי-טורה תקצ"א)

רַק תִּהְיֶה לְשִׁמְחָה: שְׂאֵף-עַל-פִּי-כֵן תּוֹדָה לְאֵל, הִיָּה לִי כַּמָּה אוֹרְחִים עַל שִׁבְת־קִדְשׁ, וְכֻלָּם אָכְלוּ קוּגֵל וְקוֹלִיטְשׁ [פּשְׁטִיטָא וְחִלּוֹת גְּדוֹלוֹת], וְגַם דְּבַרְנוּ דְּבַר־תּוֹרָה, דְּבַר־י אָמַת וְיִצִּיב וְכו'.

ט.

(אבני"ה-ברזל, שיחות-וספורים מרבנו ז"ל ב; שיח-טרפיק-קדש ח"ב צז)

פַּעַם כְּשֶׁדָּבַר רַבְּנוּ ז"ל עִם בְּתוֹ שְׂרָה-קִי ז"ל, מִגְּדוֹל מַעֲלַת 'הַכְּנֶסֶת-אוֹרְחִים', שְׂאַלָּה אֶת רַבְּנוּ בְּדֹאגָה: "וְכִי מָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת בְּדִי לְצֵאת יְדֵי חוֹבַת מְצוֹת 'הַכְּנֶסֶת אוֹרְחִים'!?"

עָנָה לָּהּ רַבְּנוּ ז"ל: "מָה אַתְּ חוֹשֶׁבֶת?! יֵשׁ אוֹרַח! עוֹד הִתִּיבַת מְפָה, וְעוֹד הִתִּיבַת חֶלֶה!" [וְנֹאם מִיִּינְסְטֵה, א אוֹרַח! נֶאֱדָ א שְׁטִיקֵל טִישְׁטֵעֵךְ, נֶאֱדָ א שְׁטִיקֵל קוֹלִיטְשׁ].

כְּאוֹמֵר: שְׁכַפִּי שְׁמֵרְבִים בְּנוֹחֵיוֹתוֹ שֶׁל הָאוֹרַח בְּצִרְכּוֹ וּבְאֲכִילָתוֹ כְּפִי אֶפְשָׁרוֹתוֹ, כֵּן גְּדוֹלָה הַמְצוּוָה!

י.

(אבני"ה-ברזל, שיחות-וספורים מרבנו ז"ל יח) **כְּשֶׁהָיָה רַבְּנוּ ז"ל בְּלַעַמְבֶּעֶרְג, בְּקֶשׁ אוֹתוֹ אֶחָד, בַּעַל מַכְנִים אוֹרַח גְּדוֹל, שֶׁהָיוּ אוֹכְלִים אֶצְלוֹ הַרְבֵּה אוֹרְחִים.**

"אוֹרַח מְבֹרָךְ", וְאוֹרַח' הוּא בְּחִינַת (מִשְׁלֵי ד, יח): "וְאוֹרַח צְדִיקִים כְּאוֹר נֹגֵה", וּכְתִיב (שִׁם י, ו): "בְּרֻכּוֹת לְרֹאשׁ צְדִיק" - שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שְׁמוֹנֵה-עֶשְׂרֵה בְּרֻכּוֹת' שֶׁבַּתְּפִלָּה (זֶהַר פְּנִיחָם רמ"ד: תְּקוּנַיִי-זֶהַר פ"ד:). נִמְצָא: שֶׁעַל-יְדוֹ בָּא הַתְּקוּן הַתְּפִלָּה.

וְזֶה פֶּרוּשׁ: "תְּמִידִין תְּקֻנוֹם" - זֶה בְּחִינַת 'הַכְּנֶסֶת אוֹרַח תְּלִמְיֵד-הֶכֶם', כְּמוֹ שְׂאֵמְרוּ חַז"ל (בְּרֻכּוֹת י:): "הַמְּאָרַח תְּלִמְיֵדֵי-חֶכְמִים בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, כְּאֵלוֹ הַקָּרִיב תְּמִידִין".

ו.

(שיחות-הר"ן קצג)

צְרִיךְ לְעֵינַי מְמוּזָן, שְׂיֵהִיו לוֹ כָּל הַפְּחוֹת שֵׁישׁ בְּעֵינַי אֲכִילָה. כִּכַּח הַמְּקַבֵּל וְהַמְּעַבֵּב, שֶׁלֹּא יֵצֵא לַחוּץ תְּכַף; וְכִכַּח הַמְּעַבֵּל וְהַמְּחַלֵּק, הַמְּאָכֵל לְכָל אֵיבָרֵי הַגּוּף; וְכִכַּח הַדּוֹחָה' הַפְּסֻלַת לַחוּץ.

כְּמוֹ-כֵן צְרִיכִין לְעֵינַי מְמוּזָן: כִּכַּח הַמְּעַבֵּב' - שֶׁלֹּא יִפְזֵר מְעוֹתָיו מִיָּד. וְכִכַּח הַמְּחַלֵּק' - שְׂיִתְחַלֵּק מְעוֹתָיו לְמְקוֹמוֹת הַצְּרִיכִין לְכָל אֶחָד בְּרְאוּי - הַמְּבַחֵר יִגִּיעַ לְצִדְקָה וְכו'.

וְכֵמוֹ שְׁמִסְפָּרִין מִהַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב ז"ל, שְׂאֵמֵר לְעֵינַי מָה שְׁמִקְבֵּל מְעוֹת מִרְשָׁעִים: שֶׁהַמְּעוֹת כְּשָׂבָא לְיָדוֹ, הוּא מִתְחַלֵּק.

הַמְּעוֹת שְׁקַבֵּל מֵאֲנָשִׁים הַגּוֹנִים - יוֹצְאִים עַל הוֹצְאוֹת 'הַכְּנֶסֶת-אוֹרְחִים' צְדִיקִים שְׂבָאִים אֶצְלוֹ. וְכִיוֹצֵא בְּשֵׂאֵר הַמְּעוֹת.

וּמְעוֹת שְׂבָא מִמִּי שְׂאִינוֹ-הַגּוֹן - זֶה הַמְּעוֹת יוֹצֵא עַל הוֹצְאוֹת הַסּוֹסִים שֶׁלוֹ וְהַעֲרַל הָעֶבֶד שֶׁלוֹ וְכו'.

וַאֲמַר לוֹ רַבְּנוּ זְצוּק"ל: "הֲלֹא יֵשׁ לְךָ בְּלֹא
זֶה הַרְבֵּה אוֹרְחִים! - וַיֹּאמֶר לוֹ
הָאִישׁ הַזֶּה"ל: "אֲנִי רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת מִצְוָה בְּכֶם!"

עָנָה לוֹ רַבְּנוּ זְצוּק"ל: "אֲנִי רוֹצֵה הַמִּצְוָה
בְּעֲצָמִי! - אֲף־עַל־פִּי־כֵן הַפְּצִיר בּוֹ
כָּל־כֶּף, עַד שֶׁהִכְרַח לְהַבְטִיחוֹ שִׁיאֲכַל אֶצְלוֹ
סְעָדָה אַחַת. וְכֵן הָוָה.

אַחֲר־כֵּן אָמַר רַבְּנוּ זְצוּק"ל: "שֶׁהוּא מְקַנָּא
אוֹתוֹ, שֶׁהוּא יוֹשֵׁב כְּמוֹ 'גּוֹטְעַר יוֹד'
[כְּנֹנֵי לְאֲדָמוֹת] עִם הַסִּידִים. וְלֹא עוֹד: כָּל
הַ'גּוֹטְעַר יוֹדן' כְּשֶׁנּוֹסְעִים מֵהֶם, נוֹתְנִים לָהֶם
מְעוֹת. וְהוּא נֹתֵן לְכָל אֶחָד מְעוֹת!

יא

(אֲבָנֵי הַבְּרִזָּל, שִׁיחֹת־וּסְפוּרִים מִמוֹהַרְנַ"ת ז"ל ד)

מוֹהַרְנַ"ת הָיָה רָגִיל לְקַח אוֹרַח הַנֶּשֶׁאֶר
בְּבֵית־הַמְּדַרְשׁ אֲשֶׁר שׁוֹם אָדָם
לֹא רָצָה לְקַח אוֹתוֹ (מֵאַרְחֵי־פְרָחִי), וְלָקַח אוֹתוֹ
הוּא.

וּפְעַם־אַחַת לָקַח אוֹרַח שָׁפַל בְּבָגָדִים
נְבָזִים מִהַנְ"ל, וּבָנּוּ לֹא רָצָה
לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשְּׁלֶחָן לְאֲכַל אֶצְלוֹ סְעֻדַת
שַׁבָּת, מִפְּנֵי בִיחָה וְנִיעָה וְהִיסָן [וְהַשְׁעוּל] שָׁלוֹ,
וְהִכָּה אוֹתוֹ מוֹהַרְנַ"ת.

וּכְשֶׁבָּא אֶל רַבְּנוּ זְצוּק"ל, וְדָרְכוּ הָיָה
לְסַפֵּר הַכֹּל לְפָנָיו רַבְּנוּ זְצוּק"ל. וְאָז
אָמַר לוֹ רַבְּנוּ זְצוּק"ל: "אֵינְךָ מֵאֵל וְיִיל אֵיךְ
טֹאקַע זְאֻלְסֵט נְעַמְעֵן אֵ אוֹרַח הַגּוֹן, כִּדִּי
שְׁתוּכַל לְדַבֵּר עִמוֹ תוֹרָה! - אוּן וְיִידְעַר אֵ
קִינֵד שְׁלֹאֲגֵט מְעַן"?

[ראשית אני רוצה פעם אחת שתקח באמת אורח הגון,
כדי שתוכל לדבר עמו תורה! - ועוד לילד מכים].

יב

(סְפַר־הַמִּדּוֹת, כְּבוֹד ח"ב א)

**בְּנֵי־אָדָם הַמְּכַבְּדִין זֶה אֶת זֶה - בִּידוּעַ
שֶׁהֵם מְהַגְנִים. וְכֵן לְהַפְּדֵי.**

[הָרַב מְטַשְׁעֵהֲרִין ז"ל צִין לְבִרְאשִׁית־דְּבַה' מַח, ט:
אָמַר (אֲבָרְקָם): אִם רוֹאֶה אֲנִי שֶׁשְׂכִינָה מְמַתְנֶת עֲלֵיהֶם, אֲנִי
יֹדֵעַ שֶׁהֵן בְּנֵי־אָדָם גְּדוֹלִים. וְאִם אֲנִי רוֹאֶה אוֹתָן חוֹלְקִים
כְּבוֹד אֱלוֹ לְאֱלוֹ, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁהֵן בְּנֵי־אָדָם מְהַגְנִין. וְכִינּוּן
שֶׁרָאֶה אוֹתָן חוֹלְקִין כְּבוֹד אֱלוֹ לְאֱלוֹ, יָדַע שֶׁהֵן בְּנֵי־אָדָם
מְהַגְנִין].

יג

(סְפַר־הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי הַכְּנַסַּת־אוֹרְחִים)

[א] **מִי שֶׁאֵין מְכַנֵּס אוֹרְחִים, בָּזָה מִחֲזִיק
יָדָיו מִרְעִים, שֶׁלֹּא יַחְזְרוּ בַתְּשׁוּבָה** (הַכְּנַסַּת־
אוֹרְחִים א).

[ב] **עִיר שֶׁאֵין בָּהּ הַכְּנַסַּת־אוֹרְחִים, בָּאִים
לִידֵי גְלוּי־עֲרִיזוֹת. וְעַל־יָדָיו גְּלוּי־עֲרִיזוֹת,
בָּא עֲלֵיהֶם הַרִיגָה** (הַכְּנַסַּת־אוֹרְחִים ב).

[ג] **הַכְּנַסַּת־אוֹרְחִים, מְזַכָּה אֶת הָאִשָּׁה
לְבָנִים** (הַכְּנַסַּת־אוֹרְחִים ג).

[הָרַב מְטַשְׁעֵהֲרִין ז"ל צִין לְהַפְּסוּק בְּהַפְּטַרְת פְּרִשְׁת
הַשְּׁבוּעַ (מְלָכִים־ב, ד, טז): "לְמוֹעֵד הַזֶּה כָּעַת חִיָּה אֶת הַבְּקַת
בֵּן - כְּלוֹמַר: שֶׁהָאִשָּׁה הַשּׁוֹנְמִית קִיָּמָה 'מִצְוֹת הַכְּנַסַּת־
אוֹרְחִים' עִם אֲלִישַׁע, וּמִיד זָכָתָה לְבֵן. שֶׁאֲלִישַׁע אָמַר (שם
פְּסוּק ג): "הִנֵּה חֲרָדָת אֲלֵינוּ אֶת כָּל הַחֲרָדָה הַזֹּאת, מָה
לַעֲשׂוֹת לָךְ" וְגו'. "אֲבָל בֵּן אֵין לָהּ וְאִישׁוּהָ זָקֵן" (שם פְּסוּק
ד). וּמִיד: "וַיֹּאמֶר: לְמוֹעֵד הַזֶּה כָּעַת חִיָּה אֶת הַבְּקַת בֵּן".

וְרַבֵּי צְדוּק מְלוּבְלִין זצ"ל, צִין: "שְׁלוֹמִידִים זֹאת מֵאַבְרָהָם
אֲבִינוּ". כְּלוֹמַר: מִפְּרִשְׁת־הַשְּׁבוּעַ בְּעֲצָמוֹ, מִהַפְּסוּק
(בְּרִאשִׁית יח, י): "כָּעַת חִיָּה וְהִנֵּה בֵן לְשָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ" - שֶׁבִּשְׂרָה
זֹאת הַמְּלֵאָךְ לְשָׂרָה־אֲמִנּוּ, מִיד אַחֲרֵי שֶׁקִּיָּמָה 'מִצְוֹת
הַכְּנַסַּת־אוֹרְחִים].

[ד] **הַכְּנַסַּת־אוֹרְחִים, כְּהַכְּנַסַּת שַׁבָּת'
(הַכְּנַסַּת־אוֹרְחִים ד).**

[ה] **הַמְּאָרַח תְּלַמִּיד־הַחֵם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, מַעֲלָה
עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוֹ הַקָּרִיב תְּמִידִין** (הַכְּנַסַּת־
אוֹרְחִים ה).

"והוא ישוב פתח האהל פחם היום" (בראשית יח, א)
- ענין 'פתח האהל', 'פתח הקדשה' -

יד.

(ח"א נה, א-ד-ה)

ודע: שבכל עולם ועולם, ובכל מדרגה ומדרגה, יש שם 'דמיונות'. והם הם ה'קלפות' הקודמין ל'פרי', וסובבים את ה'קדשה' וכו'.

ואי-אפשר להכניע ה'קלפות' - הינו: ה'דמיונות', וה'מחשבות', וה'תאוות', וה'בלבולים', וה'מניעות' - אלא על-ידי שמזכירין 'גדלות-הבורא' וכו' (פרי-עצמים, שער-הזמירות פ"א).

וההתגלות 'גדלות-הבורא' - הוא על-ידי 'צדקה' שנותנין לעניי-הגון. פי עקר הגדלה והפאר, הוא 'התגלות הגונין', וכסף וזהב הן הן הגונין - פי גונין על-אין בהם וכו'.

וזהו שאמרו 'סבי דבי אתונא' (בכורות ח:):
"אחוי לן מנא דלא שויא לחבלא"
[רש"י: הראנו כלי שאינו שנה ההפסד שהוא מפסיד],
ואיתי בודיא [מחצלת] ופשטוהו, ולא עיל לתרעא [שהיה ארוך ורחב יותר מן הפתח]. ואמר לון: איתו מרא וסתרי לפתח עם הפתל"
[וסתרו בגנין הפתח והכתל, עד שיפנס].

פרוש: "בודיא" - זה 'בדיות הלב', מה שבודה מלבבו, הינו: ה'מדמה' הנ"ל וכו'. כשזה ה'בחי-המדמה' שבלב גובר ו'מתפשט' על האדם, וה'קלפה' הזאת שהיא ה'מדמה'.

לא שויא לנגד עיניה, ההפסד וחבלה שנפסדת כבר, מהאיש שהיה במדרגה עליונה, ואף-על-פי-כן היא מתגברת אחר-כך.

[ו] גדולה 'הכנסת-אורחים' - מ'השפמת בית-המדרש', ו'הקבלת פני שכינה' (הכנסת-אורחים ז).

[ז] כיון דלא שכיחי רבנן גביהו, ככותיים דמי (הכנסת-אורחים ז).

[ח] על-ידי 'הכנסת-אורחים', אימתו מטלת על הבריות (הכנסת-אורחים ח"ב א).

[ט] סגלה להחזיר לאשה וסתה - על-ידי 'הכנסת-אורחים' (הכנסת-אורחים ח"ב ב; נדה ח"ב ב; סגלה ח"ב ה).

[י] על-ידי קדשת השם-יתברך - ההתנשאות של ראשי-הדור בתקופה ועז. ועל-ידי-זה נחשב בעיני כל, המצוה של 'הכנסת-אורחים'. ועל-ידי-זה, ה'לומדים' זוכים שהלכה פמותם (הכנסת-אורחים ח"ב ג; ההתנשאות ח"ב יב; למוד ח"ב טז).

[יא] על-ידי 'אמת', תזכה לדעת 'דרך השם'; גם על-ידי 'הכנסת-אורחים' (דעת כט-ל).

[יב] ל'חן' - יכניס אורחים (תו ג).

[יג] 'הכנסת-אורחים', מגן על הטא 'עבודה-זרה' (צדקה כג).

[יד] גדולה 'הכנסת-אורחים' - שפורהקת את הקרובים, ומקרבת את הרחוקים (צדקה כד).

[טו] 'שלחן' ב'הכנסת-אורחים', מכפרת (תשובה כט).

טו.

(ח"ב מח)

בְּשֹׂאדָם נכנס בעבודת-השם - אזי הדרך:
שפראין לו 'התרחקות', ונדמה
לו שפרחיקין אותו מלמעלה, ואין מניחין
אותו כלל לכנס לעבודת-השם.

ובאמת: כל ה'התרחקות', הוא רק פלו
'התקרבות'. וצריך התחזקות
גדול מאד מאד, לבלי לפל בדעתו חס-
ושלום, בשרואה שעוזרים פמה וכמה ימים
ושנים, שהוא מתיגע ביגיעות גדולות בשביל
עבודות השם, ועדין הוא רחוק מאד, ולא
התחיל כלל לכנס ל'שערי-הקדשה'.

פי רואה עצמו: שהוא מלא עדין עביות,
וגשמיות, ו'הרהורים', ובלבולים
גדולים, וכל מה שהוא רוצה לעשות
בעבודת-השם איזה דבר שבקדשה - אין
מניחין אותו. ונדמה לו: פאלו אין השם-
יתברך מסתכל עליו כלל, ואין רוצה כלל
בעבודתו וכו' וכו'.

הן על כל אלה וכיוצא בזה - צריך
'התחזקות גדול', לחזק עצמו מאד
מאד, ולבלי להסתכל על-פליזה כלל - פי
באמת: כל ה'התרחקות', הוא רק פלו
'התקרבות' פנ"ל וכו'.

וצריך להיות עקשן גדול בעבודת-השם
- לבלי להניח את מקומו, דהינו:
מעט מקצת עבודתו שהתחיל, אף אם יעבר
עליו מה.

וזכר דבר זה היטב - פי תצטרך לזה מאד
בשתתחיל קצת בעבודת-השם, פי
צריך עקשנות גדול מאד מאד, להיות חזק
ואמיץ, לאחז עצמו, לעמד על עמדו, אף אם
מפילין אותו חסוּשלוּם בכל-פעם.

"ולא עיל לתרעא" - הינו: שלא יכול
האיש לכנס ל'שער קדשה', שהיא
ה'שכל', מחמת 'התגברות-המדמה'.

ועצה היעוצה על-זה: 'סתירת הפתח',
שהוא ה'מדמה', שהוא ה'טמאה',
כמו (יומא לח:): **"הבא לטמא פותחין לו"**.
והוא בחינת (בראשית ד, ז): **"לפתח הטאת
רבץ"**.

וסתירתו: על-ידי ה'גננין' הנ"ל, שהוא
'גדלת-הבורא' הנ"ל.

גם דע: שכדי להכניע הקלפה המסבבת
שבכל מדרגה פנ"ל - צריך שיעורר
'שמחה של מצוה' על-עצמו.

הינו: שישמח על-ידי שיזכר: שזכה
להתקרב להשם-יתברך, וזכה
להתקרב לצדיקים המקרבים אותו להשם-
יתברך. ועל-ידי השמחה זו - הוא משבר
הקלפה, ונכנס למדרגה שניה.

ובזה טועין החסידים הרבה: שפתאם
נדמה להם: **"שנפלו מעבודת-
השם!"**

ובאמת: אין זה נפילה כלל! - רק מחמת
שצריכין לעלות ממדרגה
למדרגה, ואז מתעוררין ומתגברין מחדש
ה'קלפות' - שהם ה'תאוות', וה'בלבולים',
וה'דמיונות', וה'מחשבות', וה'מניעות' פנ"ל.

על-כן צריכין להתגבר בכל-פעם מחדש,
לחזר ולהכניע ולשבר ה'קלפות'
וה'מניעות' וכו' שבכל מדרגה ומדרגה -
מחדש. אבל באמת: אין זה נפילה כלל,
פנ"ל.

כי לפעמים יש - שמפילין אחד מעבודת-השם, פידוע, אף-על-פי-כן עליו לעשות את שלו, לעשות מה שיוכל בעבודת-השם, ואל יניח עצמו לפל לגמרי חס-ושלום.

כי כל אלו הנפילות והירידות והבלבולים וכיוצא בזה, צריכים בהכרח לעבר בהם קדם שנכנסין ב'שערי-הקדשה', וגם ה'צדיקים-האמתיים' עברו בכל זה.

ודע: שיש אחד שכבר הוא אצל ה'פתח של הקדשה' - והוא חוזר לאחוריו, מחמת הנפילות והירידות והבלבולים וכיוצא בזה, שצריכים בהכרח לעבר בהם קדם שנכנסין ב'שערי הקדשה'.

או שאזי פשהוא סמוך אצל ה'פתח' - אז מתגבר עליו הסטרא-אחרא והבעל-דבר, בהתגברות גדול ונורא מאד מאד רחמנא-לצלן, ואין מניחין אותו לכנס לתוך ה'פתח', ומחמת-זה הוא חוזר לאחור חס-ושלום.

כי כן דרך הבעל-דבר והסטרא-אחרא, כשרוואה שהאדם סמוך סמוך ממש ל'שערי הקדשה', וכמעט שייכנס - אזי הוא מתפשט עליו בהתגברות גדול מאד מאד רחמנא-לצלן.

על-כן צריך אז התחזקות גדול' נגדו וכו' וכו'. וחזק עצמו מאד, ועשה מה שתוכל בעבודת-השם, וברבות הימים והשנים, תכנס לבטח בעזרתו יתברך לתוך 'שערי הקדשה', כי השם יתברך מלא רחמים, ורוצה בעבודתך מאד וכו'.

טז.

(לקוטי-הלכות, אשורת ד, יט)

"והוא ישב פתח האהל פהם היום"
(בראשית יח, א) - **"ישיבה' לשון 'עפבה' זמן רב, כמו (דברים א, מו): 'ותשבו בקדש ימים רבים'"** (מגלה כא).

הינו: שזכה לזה שיתגלה אליו ה', על-ידי שישב ונתעכב ימים רבים אצל "פתח האהל", שהוא 'פתח הקדשה', שהוא בחינת 'מלכות', שהיא מדרגה הראשונה שצריכין לעלות דרך שם וכו', שהיא נקראת 'פתח' ו'שער' פידוע (זהר ויקרא יד).

אבל כשרוצין לכנס לשם - מתגברין ומתפשטין כנגדו ה'סטרא-אחרא' שהם 'היכלי-התמורות' מאד. וכל מה שהוא סמוך יותר אל הפתח - מתגברין ומתפשטין כנגדו מאד מאד.

עד שיש הרבה, שכבר היו אצל הפתח, וחזרו רחמנא-לצלן - מחמת שלא ידעו שכבר הם אצל הפתח, או שמשתטחין כנגדו מאד מאד, עד שקשה לו לשברם, כמבאר מזה בדבריו-הקדושים (ח"ב מח המובא לעיל), אבל הוא ישב ונתעכב "פתח האהל".

"פהם היום" - זה בחינת 'התגברות המימות היצירה' וכו'.

אבל מי שאינו רוצה להטעות את-עצמו, וחושב על תכליתו הנצחי באמת - אינו שב לאחור בשום אופן בעולם, יהיה איך שיהיה, רק הוא יושב וממתין ומתעכב אצל ה'פתח' ימים רבים פמה שיהיה.

ואף-על-פי שאין מניחין אותו לכנס לתוך הפתח, ו'הם היום'

לֹוֹהֵט אוֹתוֹ מֵאֵד - אֶף־עַל־פִּי־כֵן אֵינּוּ מְנִיחַ
 אֶת מְקוֹמוֹ, וַיּוֹשֶׁב וּמִתְעַבֵּב אֶצֶל הַפֶּתַח
 הָאֵהֶל" שֶׁל הַצַּדִּיקִים וְהַכְּשָׁרִים, עַד שֶׁיִּרְחַם
 מִן־הַשָּׁמַיִם, בְּבַחֲיִנַת: "וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח
 הָאֵהֶל כַּחַם הַיּוֹם", כִּנּוּ"ל.

וְהַכְּשָׁרִים' - אֶף־עַל־פִּי שֶׁ"חַם הַיּוֹם" בּוֹעֵר
 חֶסֶד־וְשָׁלוֹם. וְעַל־יְדֵי־זֶה: "וַיֵּרָא אֵלָיו ה'"
 וְכוּ'.

וַיֵּתֶר מְזֵה: מְבַאֵר אֶצְלִי בְּאֲרִיכוֹת יוֹתֵר
 (בְּלִקוּטֵי־הַלְכוֹת' הַנ"ל - עֵינֵי־שָׁם בַּפְּנִים).

וּבִיָּמַיִם הִלְלוּ - בְּכָל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלַי, אוֹ
 מַה שֶׁאֲנִי שׁוֹמֵעַ מִמֶּךָ וְכִי־צָא בְּךָ,
 אֲנִי נֹזֵר בְּכָל־פְּעַם: "וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח
 הָאֵהֶל" וְכוּ', כִּנּוּ"ל.

וְאֶף־עַל־פִּי שֶׁהַכְּלִיזוֹן־עֵינַיִם קָשָׁה מֵאֵד
 - אֶף־עַל־פִּי־כֵן צָרִיכִין
 לְהַחֲיוֹת עֵצְמוֹ, וְלַחֲזֹק עֵצְמוֹ בְּשִׂמְחָה בְּכָל־
 עֵת, עַל־פִּי הַדְּרָכִים שֶׁהִזְהִירָנוּ אֲדוֹנֵינוּ־
 מוֹרְנוֹ־וְרַבְּנוֹ ז"ל.

יז.
 (עָלִים־לְתַרוּפָה, ד' חֵי־שָׂרָה תַקצ"א)
 וְלֹא אוֹכַל לְהִתְאַפֵּק מֵעֵצָם אֲהַבְתֶּךָ
 מִלְכָּתָב לָךְ מֵעַט מִמָּה שֶׁאֲמַרְתִּי
 בְּשַׁבַּת־קֹדֶשׁ הָעֶבֶר (לִקְוֵטֵי־הַלְכוֹת, אֲשׁוֹת ד, הַמּוֹבָא
 לְעִיל). וְתִמְצִית הָעֵנִין מְרַמֵּז בַּפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית יח,
 א): "וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵהֶל כַּחַם הַיּוֹם".

"וַיּוֹשֶׁב" - לְשׁוֹן 'הַמְתָּנָה' וְעַכְבָּה' זְמַן
 רַב" (מְגִלָּה כא.). הֵינּוּ: שְׁאִין הָאָדָם
 זֹכֶה לְהִתְגַּלּוֹת־אֱלֹקוֹת, בְּחִינַת "וַיֵּרָא אֵלָיו
 ה'" - כִּי־אִם עַל־יְדֵי שְׁיוֹשֵׁב וּמִמְתִּין
 וּמִתְעַבֵּב אֶצֶל פֶּתַח אֵהֶל הַקֹּדֶשׁה' זְמַן רַב.

וְאֶף־עַל־פִּי שֶׁבְּתוֹךְ כָּךְ עוֹבֵר עָלָיו מַה
 שֶׁעוֹבֵר, וְחִמְיֹמֹת הַיּוֹם'
 שֶׁהֵם 'כָּל־הַתְּאוּזוֹת' בּוֹעֵר אוֹתוֹ הַרְבֵּה - אֶף־
 עַל־פִּי־כֵן הוּא אֵינּוּ מְנִיחַ אֶת מְקוֹמוֹ חֶסֶד־
 וְשָׁלוֹם, רַק הוּא יוֹשֵׁב וּמִמְתִּין וּמִתְעַבֵּב אֶצֶל
 הַפֶּתַח' יָמִים וְזַמְנִים רַבִּים, בְּחִינַת: "וְהוּא
 יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵהֶל כַּחַם הַיּוֹם".

יח.
 (ח"א קנב)

כְּשֶׁבֵּא נִשְׁמָה קְדוֹשָׁה לְעוֹלָם עִם הָעֲנַפִּים
 הַשְּׂיֵכִים לָהּ, אֲזִי הַקְּלִפָּה מְסַבֶּבֶת
 אוֹתָהּ.

רַק נִשְׂאָר 'פֶּתַח' נֶגֶד 'אֲמוּנָה' - שֶׁכִּנְגַד
 ה'אֲמוּנָה', ה'פֶּתַח' פְּתוּחָה.

וּמִחֲמַת 'פְּגָם הָעֲנַפִּים' חֶסֶד־וְשָׁלוֹם,
 מְשַׁלֵּיכִין אוֹתָם מִן ה'אֲמוּנָה'.
 וְאֲזִי אֵין יְכוּלִין לְכַנֵּס, דְּהֵינּוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל
 שְׂרָשָׁם, שֶׁהוּא ה'נִשְׁמָה' הַנ"ל וְכוּ'.

וְהִבֵּן הַיֵּטֵב: כִּי אֵיתָא בְּדַבְּרֵי ז"ל (ח"ב מח):
 "שֶׁלְּפַעֲמִים הָאָדָם אֶצֶל הַפֶּתַח,
 וְהוּא שָׁב לְאַחֹר, אוֹ שֶׁמִּשְׁתַּטַּח וּמִתְפַּשֵּׁט
 אֲזַ כִּנְגַדוֹ הַבַּעַל־דְּבָר" וְכוּ'.

וְהֵנָּה 'סְתִימַת הַפֶּתַח' הַנ"ל, דְּהֵינּוּ
 ה'אֲמוּנָה' - הוּא רַק לְפִי שְׁעָה.
 וְאַחֲרֵי־כֵן נִפְתַּח ה'פֶּתַח' כְּבִתְחִלָּה.

אֲבָל מִי שֶׁחֹשֵׁב עַל תְּכֵלִיתוֹ הַנִּצְחִי בְּאֵמֶת,
 וְחַס עַל חַיּוֹ בְּאֵמֶת, אֵינּוּ שָׁב לְאַחֹר,
 וְאֵינּוּ זֶז מִמְּקוֹמוֹ חֶסֶד־וְשָׁלוֹם בְּשׁוֹם אַפּוֹ, רַק
 הוּא יוֹשֵׁב וּמִמְתִּין אֶצֶל 'פֶּתַח אֵהֶל הַקֹּדֶשׁה',
 שֶׁהוּא 'אֵהֶל בֵּית־הַמִּדְרָשׁ', וְאֵהֶל הַצַּדִּיקִים

הֵינּוּ: שֶׁבַעֶת שֶׁצָּרִיכִין לְהַשְׁלִיךְ לַחוּץ אֶת
 מִי שֶׁאֵין רְאוּי לְהִתְקַרֵּב - אֲזִי
 הַקְּלִפָּה הַמְּסַבֶּבֶת הַנ"ל, שֶׁיֵּשׁ בָּהּ 'פֶּתַח' כִּנְגַד
 'אֲמוּנָה' כִּנּוּ"ל, הִיא מִתְגַּבֶּרֶת וּמִתְקַרְבֶּת

ומתפשטת גם על הפתח הנ"ל, ואזי אין יכול לכנס. ותכף אחר-כך - חוזר ה'פתח' ונפתח בפתחלה.

וכשיש חסוּשִׁלּוּם רבוי פגמים הרבה, שעל-ידי־זה יש פח להסבוב הנ"ל להתפשט על ה'פתח' לבלי להניח לכנס כנ"ל - אזי מתיראין וחוששין שלא יסתם הפתח לגמרי חסוּשִׁלּוּם, על-ידי התגברות הקלפה המסבבת.

ואזי מעמידין שם בפתח הנ"ל 'ירא-שמים', שהוא בעצמו עומד לשמור שלא יפגסו שם.

ואף-על-פי-כן הוא תועלת נגד הקלפה המסבבת הנ"ל - שאי-אפשר לה להתקרב ולהתפשט על ה'פתח', מחמת הירא-שמים שעומד שם.

ועל-ידי 'מסירת-נפש' - דהינו: שמוסר-נפשו בשביל לנסע ולהתקרב להצדיק - על-ידי־זה אפשר לדבק עצמו אליו וכו'. (עין עוד בפנים לענין ארץ-ישראל).

"כחם היום" (בראשית יח, א)

יט

(ח"א לא, ט)

מי שהוא במדרגת 'אברהם', הינו בחינות "בעל נפש" (משלי כג, ב), אזי בודאי כל אכילותיו וסעדוֹתיו בבחינת "לחם הפנים" (שמות לה, יג), בבחינת (בראשית יז, א): "התהלך לפני".

"התהלך" - זה בחינת 'רגליו', בחינת 'פרנסתו', בחינת (דברים יא, ו):

"ואת היקום אשר ברגליהם", "זה ממונו של אדם שמעמידו על רגליו" (פסחים קיט. סנהדרין קי.). "התהלך לפני" - שנעשה מהם בחינת 'פנים'.

וזוה בחינת (שמואל-א כא, ז): "לחם הם ביום הלקחזו" - הינו: "לחם הפנים", הם "לחם חם", דרגין ד'אברהם', שהוא בחינת (בראשית יח, א): "כחם היום".

ואז כל העבדים וכל הפוכבים ומזלות שהם תחתיהם, כלם טורחין בשביל זה האיש, בבחינת (תהלים קי, א): "שב לימיני" - בחינת 'אברהם'. "עד אשית איביך הדם לרגליך" (שם) - שהם טורחים בשביל פרנסתך - בבחינת (במדבר יד, ט): "לחמנו הם סר צלם מעליהם".

כי "מראה חמה' עמקה מן הצל" (בבא-בבא פד.). "חמה" - בחינת: "כחם היום" - בחינת "לחם חם".

אבל כש"סר צלם" - אזי נתעלה ונתראה "מראה חמה", דרגה ד'אברהם', והם נשפלים תחתיו, בבחינת: "עד אשית איביך הדם" וכו'.

'שמש' הוא בחינות 'ברית' (זהר שמות ג:) - ועל-ידי 'פגם-הברית', אין לנו 'מאור השמש', כי אם "מראה חמה".

ולעתיד יתגלה בחינת 'פנים' - כי עכשו פני ה' מסתר בדרך הטבע, בהנהגת המזלות, ו"מראה החמה עמקה מן צלם", ו'עבדים' נקראים 'צל', כמו שפתוב (ישעיה יח, א): "צלצל פנפים" - שהכנפים וההסתרה שהנהגתו מכנף ומסתר בהם.

והם מכסים 'אור השמש' - כי אף שישראל עקר - על כל זה, העבדים

מִכַּסִּין עֲלֵיהֶם, כָּאֵלוּ מִתְנַהֵג הָעוֹלָם עַל-יַדֵּי הַבּוֹכָבִים וּמְזֹלוֹת בְּעֶצְמוֹן.

אך לְעֵתִיד-לָבָא - יַעֲבִיר אוֹתָם, וְאֵז יִקְיָם: "סָר צִלָּם", וַיִּתְגַּלֶּה אֹר הַשֶּׁמֶשׁ, בְּבַחֲיִנּוֹת (מִלְאָכֵי ג, כ): "וְזָרְחָה לְכֶם יְרֵאֵי שְׁמֵי שְׁמֶשׁ" - לֹא כְמוֹ שֶׁהָיוּ מִקֶּדֶם "מִרְאֵה חֲמָה עֲמֻקָּה".

וְזָהוּ (שם): "וּמִרְפֵּא בִכְנֻפֵיהָ" - הֵינּוּ בַחֲיִנַּת: "וְלֹא יִכְנַף עוֹד מוֹרִיד". וְאֵז יִקְיָם: "עַד אֲשִׁית אוֹיְבֶיךָ הָדָם לְרֹגְלֶיךָ", הֵינּוּ: שֶׁהֵם יִהְיוּ לְמָטָה, לֹא כְמוֹ שֶׁהָיוּ מִקֶּדֶם "מִרְאֵה חֲמָה עֲמֻקָּה".

בְּ'אֲבָרָהֶם' נֶאֱמַר: "כָּחֶם הַיּוֹם", שֶׁהוּא בַחֲיִנַּת 'שְׁמֶשׁ' - עַל-יַדֵּי שְׁמֹל וְנִתְגַּלֶּה ה'בְּרִית'.

נ.

(לְקוּטֵי-הַלְכוּת, דָּם א - עַל-פִּי לְקוּטֵי-מוֹהָר"ן ח"א לא, אֵית לָן בִּירָא בְדַבְרָא')

עַל-יַדֵּי ה'הִשְׁתַּוְּקָמוֹת וְכַסּוּפִין דְקִדְשָׁה', שֶׁעַל-יַדֵּיהֶּן עוֹשִׂין 'נִפְשוֹת' - עַל-יַדֵּיהֶּן ה'אֲכִילָה' הוּא בְּבַחֲיִנַּת "לָחֶם הַפָּנִים" (שְׁמוֹת כה, ל; לה, יג; שְׁמוֹאֲלֵא כא, ז).

וְזָה בַחֲיִנַּת 'מִצּוֹת' שֶׁצְּרִיכִין לְאֹכַל בְּפִסְתָּה. וְזָה בַחֲיִנַּת "לָחֶם הַפָּנִים" שֶׁהָיוּ בָּאִים 'מִצָּה', כִּי "לָחֶם הַפָּנִים" הוּא "לָחֶם חֶם" (שְׁמוֹאֲלֵא שָׁם). וְרִגְזֵיהּ דְּאֲבָרָהֶם, בַּחֲיִנַּת (בְּרֵאשִׁית יח, א): "כָּחֶם הַיּוֹם" וְכוּ' (כְּמִבְּאָר שָׁם בְּהַתּוֹרָה, ח"א לא).

כִּי אֲבָרָהֶם זָכָה לְבַחֲיָנָה זוֹ, בַּחֲיִנַּת "כָּחֶם הַיּוֹם", עַל-יַדֵּי 'תְּקוּנַת-הַבְּרִית', עַל-יַדֵּי 'מִצּוֹת מִילָה'.

כִּי אֵז אַחַר שֶׁנִּמְוָל, נֶאֱמַר שָׁם אֶצְלוֹ: "כָּחֶם הַיּוֹם" - כִּי "הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא

אֵז חֲמָה מִנְרֵתִיקָה" (בְּבֵא-מִצִּיעָא פּו:), כְּמוֹ שֶׁיְהִיָּה לְעֵתִיד שֶׁתִּתְגַּלֶּה חֲמָה בְּתַקְפָּהּ.

וְאֵז בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם אָפָה מִצּוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב שָׁם בְּעֵנֶיךָ (בְּרֵאשִׁית שָׁם, ו): "מִהָרִי שְׁלֶשׁ סָאִים וְכוּ', לּוֹשֵׁי וְעֹשֵׂי עֲגוֹת", פֶּרֶשׁ רִשׁ"י: "פֶּסַח הָיָה" וְכוּ' (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה מֵח, יב; שְׁמוֹת-רַבָּה טו, יב; פְּסִיקְתָּא-רַבְתִּי ו).

כִּי 'מִצּוֹת' הוּא בְּבַחֲיִנַּת "לָחֶם הַפָּנִים", שֶׁזּוֹכִין עַל-יַדֵּי 'שְׁמִירַת-הַבְּרִית', שֶׁהֵם בַּחֲיִנַּת "לָחֶם חֶם" - דְּרִגְזֵיהּ דְּאֲבָרָהֶם, בַּחֲיִנַּת "כָּחֶם הַיּוֹם", שֶׁאֵז אָפָה אֲבָרָהֶם 'מִצּוֹת'.

"יִקַּח נָא מֵעַט מִיָּם, וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם, וְהִשְׁעֵנוּ תַּחַת הָעֵץ" (בְּרֵאשִׁית יח, ד)

תָּא חֲזִי: כְּתִיב (דְּבָרִים כג, יא): "אִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה טְהוֹר מִקֶּרֶה לְיָלֵה" וְגו'. מֵאֵי תַמְנֻתִיָּה? "וְהִיָּה לְפָנֹת עֶרֶב יִרְחַץ בַּמַּיִם" (שָׁם שָׁם, יב). וְאֲבָרָהֶם וְשָׂרָה הָיוּ מִתְקַנְי טְבִילָה לְכֹלָהּ, אִיהוּ לְגַבְרֵי וְאִיהִי לְנִשְׂי וְכוּ'. וּבִשְׁעֵתָא דְּאֲזַמִּין לְמַלְאָכִין, שִׁירוּתָא דְּמַלְוֵי [תַּחֲלַת דְּבָרִין] מֵה כְּתִיב: "יִקַּח נָא מֵעַט מִיָּם".

תָּא חֲזִי: אֵילָנָא נָטַע אֲבָרָהֶם בְּכָל אֶתְר דְּדִיּוּרִיָּה תַמְנָן וְכוּ', מֵאֵן דְּאֲתַאחִיד בְּקוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא, אֵילָנָא הוּא פְּרִישׁ עֲנַפּוּי, וְחַפֵּי עַל רִישֵׁיהּ, וְעַבִּיד עֲלֵיהּ צִלָּא יָאָה. וּמֵאֵן דְּאֲתַאחִיד בְּסִטְרָא דְּעִבּוּדֵה-זָרָה, הֵהוּא אֵילָנָא הוּא אֶסְתַּלַּק, וְעַנְפּוּי הוּוּ סְלִימִין לְעֵילָא. כְּדִין הוּוּ יָדַע אֲבָרָהֶם וְאֶזְהִיר לֵיהּ, וְלֹא אֶעֱדִי מִתַּמְנָן עַד דְּאֲתַאחִיד בְּמַהִימְנוּתָא דְּקוּדְשָׁא-בְּרִיךְ-הוּא וְכוּ' וְכוּ'. - וּמַעֲיִינָא דְּמֵיא הוּוּ תַחוּת הוּוּ אֵילָנָא, וּמֵאֵן דְּצָרִיךְ טְבִילָה וְכוּ'. (זֵהר וִירָא כב, - עֵינ עוֹד שָׁם)

נא.

(ח"א יו)

רְקוּדִין' וְהַמְחָאֵת-כַּף, נִמְשָׁכִין מִבַּחֲיִנַּת ה'רוּחַ שְׁבַלְב' - כִּי עַל-יַדֵּי 'שְׁמַחַת הַלֵּב', הוּא מְרַקֵּד וּמְכַה כַּף אֶל כַּף, וְכַמּוּבָא בְּתַקּוּנָאִים (תַּקּוּנֵי-זֵהר נא:): "וְהָאֵי רוּחָא

נָשָׁב, בְּשִׁית פְּרָקִין דְּדְרוּעָא, וּבְשִׁית פְּרָקִין דְּשׁוּקִין" - הִינּוּ: עַל-יַדֵי הָרוּחַ שְׁבַלְב', בָּאִים הָרְקוּדִין'.

הִינּוּ: עַל-יַדֵי ה'צַדִיק' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'רוּחַ', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בַּמִּדְבָּר כז, יח): "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ" - נִתְבַטַּל ה'גְּאוּה', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים לו, יב): "אֵל תְּבוֹאֵנִי רַגַל גְּאוּה". וְנִתְבַטַּל ה'עֲבוֹדַת-אֱלִילִים', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב: "וְרַחֲצוּ רַגְלֵיכֶם" (בְּרֵאשִׁית יח, ד) - זֶה 'עֲבוֹדַת-אֱלִילִים'.

וּכְשֶׁנִּתְעַלָּה ה'רַגְלִין' עַל-יַדֵי הָרְקוּדִין', בְּחִינַת: "נִשָּׂא לְבוֹ אֶת רַגְלָיו" - וְנִתְבַטַּל ה'גְּאוּה', הִינּוּ ה'עֲבוֹדַת-זָרָה' - עַל-יַדֵי-זֶה נִמְתַּקֵּן הַדִּינִים וְכוּ'.

וּכְשֶׁנִּתְעַבֵּר ה'עֲבוֹדַת-זָרָה' - נִתְעַבֵּר ה'חֲרוֹן-אַף', וְנִמְשָׁכִין 'חֲסָדִים' - כִּי נִתְבַטַּלוּ הַמִּינּוֹת וְהַכְּפִירוֹת.

כב.

(שיחות-הַר"ן קמא)

"יִקַּח נָא מֵעַט מַיִם" [כַּנִּל בַּזְהַר] - בְּאוֹתָהּ הָעֵת שֶׁגָּלָה הַתּוֹרָה "תִּקּוּן לְמִקְרָה-לִילָה" (לְקוּטֵי-מוֹתֵרֵן ח"א רה) - אָמַר בְּתַחֲלָה: "שִׁתְּקוּן הָרֵאשׁוֹן הוּא ה'מִקְוֵה' - שְׁצַרִיכִין לְטַבֵּל בְּמִקְוֵה!" [וְאָמַר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "דָּאם עֲרִשְׁטַע אִיז מִקְוֵה"]. וְאַחֲרֵיכֵן גָּלָה הַתִּקּוּן: "לוֹמַר עֲשֶׂרָה קַפִּיטֵל תְּהִלִּים" (בְּלְקוּטֵי-מוֹתֵרֵן ח"א צב).

כג.

(סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה יַג מִשְׁבַּעַה בְּעֵט לְעֶרֶס) "וְהִשְׁעֵנוּ תַּחַת הָעֵץ" [כַּנִּל בַּזְהַר] - פְּעַם-אֶחָת הָיוּ פֶת אֶחָת שֶׁהָיוּ חוֹקְרִים: בְּאֲשֶׁר שָׁכַל חָיָה יֵשׁ לָהּ צֵל מִיַּחַד, שְׁבָזָה הַצֵּל דִּיקָא הִיא רוֹצָה לָנוּחַ שָׁם. וְכֵן

יֵשׁ צֵל מִיַּחַד לְכָל חָיָה וְחָיָה, כִּי כָל חָיָה וְחָיָה בּוֹחֶרֶת לָהּ אִיזָה צֵל, וּבְאוֹתוֹ הַצֵּל דִּיקָא הִיא רוֹצָה לְשָׁכֵן שָׁם, כְּפִי הַצֵּל הַמִּיַּחַד לָהּ. וְכֵן יֵשׁ לְכָל עוֹף וְעוֹף עָנָף מִיַּחַד, שְׁבָאוֹתוֹ הָעָנָף דִּיקָא הוּא רוֹצָה לְשָׁכֵן.

וְעַל-כֵּן חֲקָרוּ: אִם יְכוּלִים לְמַצֵּא אֵילָן כְּזֶה, אֲשֶׁר בְּצִלוֹ יִשְׁכְּנוּ כָּל הַחַיּוֹת. שְׁכַל הַחַיּוֹת יִהְיוּ בּוֹחֲרִים וְיִתְרַצּוּ לְשָׁכֵן בְּצֵל אוֹתוֹ הָאֵילָן, וְעַל עֲנָפָיו יִשְׁכְּנוּ כָּל צְפָרֵי שָׁמַיָא (דְּנִיאל ד, ט). וְחֲקָרוּ: "שְׁנַמְצָא אֵילָן כְּזֶה!"

וְרַצּוּ לִילֵךְ לְשֵׁם אֵל אוֹתוֹ הָאֵילָן - כִּי הָעֲנַג הַמִּפְלָא שֵׁישׁ שָׁם אֲצֵל אוֹתוֹ הָאֵילָן אֵין לְשַׁעֲרָה, כִּי יֵשׁ שָׁם כָּל הָעוֹפּוֹת וְכָל הַחַיּוֹת, וְשָׁם אֵין שׁוּם חֶזֶק מִשׁוּם חָיָה. וְכָל הַחַיּוֹת וְכוּ' מְעַרְבִים שָׁם, וְכָל מִשְׁחָקִים שָׁם, וּבּוֹדָאֵי הוּא תַעֲנוּג מִפְּלֵג מְאֹד לְהִיּוֹת שָׁם אֲצֵל אוֹתוֹ הָאֵילָן וְכוּ' וְכוּ'.

כד.

(חֵי-מוֹתֵרֵן תְּקַנּוּ)

עַל מַה שֶׁסָּפְרוּ לְפָנָיו מִגְּדוּל אֶחָד שֶׁלְּמַד מֵאָה וְתִשְׁעֵה-עֶשְׂרֵי דָפִים גְּמָרָא בְּכָל יוֹם, אוֹ אִם תָּזַר מֵאָה וְתִשְׁעֵה-עֶשְׂרֵי דָפִים בְּכָל יוֹם) וְאָמַר: "שְׂזָה מְעַט!" - וְרַמְזוּ בְּדַבְרֵיו: 'מְעַט' גִּימַטְרִיא 'מֵאָה וְתִשְׁעֵה-עֶשְׂרֵי' (סְפָר-הַלְקוּטִים לְהָאֲרִיז"ל בְּפִרְשֵׁתוֹ יח).

וְזֶה-לְשׁוֹנוֹ שֶׁם בְּסִפְרֵי-הַלְקוּטִים: "יִקַּח נָא מֵעַט מַיִם" - רָצָה לוֹמַר: שֶׁהַמַּיִם יוֹרְדִים בְּגִבּוֹרָה וְכוּ' וְכוּ'. וְאָמַר "מְעַט" - לְפִי שֶׁצְרוּפֵי אֱלֹהִי"ם הֵם ק"ד, וּמַה שֶׁהֵם מְשִׁיגִים הֵם קי"ט, כְּמִנְיַן מְעַט"ט, כִּי הָאֱלֹהִי"ם אֵינָם מְשִׁיגִים אוֹתוֹ.

הבטח אלא למעלה למטה" וכו', הינו: שהגביהו למעלה מהפוכבים ומזלות, ואמר לו: "כה יהיה זרעך" - שישראל הבאים מזרעו, הם מ'למעלה'מהזמן' שמתנהג על-ידי הפוכבים ומזלות.

וזו בחינת מה שנאמר בלדת יצחק (שם יח, יד): "למועד אשוב אליך כעת חיה ולשרה בן" - זה בחינת 'בטול'הזמנים'. ש"למועד", שהוא לשנה האחרת והעת הזאת שעמדו בו באותו היום - הכל אחד.

בחינת: "למועד אשוב אליך כעת חיה" - הינו: "למועד", "שהוא לשנה הבאה" (רש"י על-פי הפסוק, שם יז, כא: "נאת בריתי אקים את יצחק, אשר תלד לך שרה למועד הזה בשנה האחרת") - הוא "כעת חיה", שהוא עת ההוא של היום הזה. פי הכל אחד - לשנה הבאה, וליום הזה. פי אין שום זמן כלל באמת.

ובבחינה זאת: "ולשרה בן" - פי הלדת יצחק, שהוא הראשון שנולד בקדשת ישראל, הלדתו בבחינה זאת, בבחינת 'למעלה'מהזמן', כנ"ל.

"המכסה אני מאברהם אשר אני עשה"
(בראשית יח, יז)

נד.

(ח"ב ח, בסוף)

"בפסה ליום חגנו" (תהלים פא, ד). "בפסא" - זה בחינת 'נבואה', בחינת (בראשית יח, יז): "המכסה אני מאברהם אשר אני עשה" - שזה בחינת 'נבואה', בחינת (עמוס ג, ז): "פי לא יעשה ה' אלקים דבר, פי אם גלה סודו אל עבדיו הנביאים".

"ואל הבקר רץ אברהם" (בראשית יח, ז)

נה.

(לקוטי הלכות, ראש-חדש ז, מ)

"אברהם הוא הראשון שמצא קדשת ארץ-ישראל" (זהר לך-לך עח.). ועל-פן איתא: "ואל הבקר רץ אברהם" (בראשית יח, ז) - "שכשרץ ורדף אחר הפך בקר בשביל הכנסת-האורחים, אז ברח אל מערת-המכפלה" (זהר חיי-שרה קכז: ילקוט-שמעוני בראשית רמז פב), ועל-ידי-זה מצא אברהם את קדשת מערת-המכפלה.

ו'מערת-המכפלה' ששם נקברו האבות והאמהות - זה עקר הנחלה שקנה אברהם בארץ-ישראל תחלה, והיא תחלת ירשתו את ארץ-ישראל - פי העקר: שימשוך קדשת ארץ-ישראל עד שיזכה להקבר שם.

"למועד אשוב אליך כעת חיה ולשרה בן"
(בראשית יח, יד)

נו.

(לקוטי הלכות, מילה ד, טז)

'ישראל' בשורשם, הם בבחינת 'למעלה' מהזמן, בבחינת (שבת קנו.): "אין מזל לישראל". פי כל 'סדר'הזמנים, הוא על-ידי הפוכבים ומזלות, ו'ישראל' הם למעלה מהפוכבים ומזלות, 'למעלה' מהזמן.

בבחינת הנאמר לאברהם (בראשית טו, ה): "הבט נא השמימה וספר הכוכבים ויאמר לו כה יהיה זרעך". ופרש רש"י (שם; והוא ב'בראשית-רבה' מד, יב): "אין

ועל-כן נקראת ה'ידיעה', בלשון 'אהבה ורצון', כמו שכתוב (בראשית יח, יט):
"כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו".

שפרושו: שהשם-יתברך יש לו רצון ואהבה לאברהם. ונקרא בלשון 'ידיעה' - כי רצונו הוא 'ידיעתו', כנ"ל.

נמצא: שה'ידיעה' - היא בחינת התקון והפרור הנעשה על-ידי 'ידיעתו' ורצונו.

וה'בחירה' - היא בחינת התקון והפרור שנעשה על-ידינו דיקא כפי בחירתנו.

וזה בודאי - אי-אפשר להשיג, כמוכא. ואסור לכנס בחקירות אלו כלל וכו'.

ל.

(לקוטי-הלכות, שלוח-הקן ד, יב)

ה'תורה' נקראת "דרך ה'", כמו שכתוב (דברים ה, ל): **"בכל הדרך אשר צויתי אתכם תלכו"** וכו'. וכתוב (בראשית יח, יט): **"ושמרו דרך ה'".**

לא.

(לקוטי-הלכות, ראשית-הגז ג, יא)

"באמת הוא טובה גדולה מה שאדם חולה קדם מותו", כמו שאמרו רז"ל (בבא-מציעא פז). - כי אם לאו, לא יתן אל לבו לצוות לביתו.

ועקר הצוואה הוא: "שיצוה את בניו ואת ביתו אחריו שישמרו דרך ה'" (בראשית יח, יט), כמו שעשו כל הצדיקים: **"שהזכיהו את ישראל סמוך למיתתם"** (ספרי דברים ב).

"כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה'" (בראשית יח, יט)

כת.

(לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים לסעודה, מא)

עקר זכות האבות אברהם יצחק ויעקב ויוסף וכל השבעה רועים - הוא: מה שכלם עסקו בהמשכת הדעת הקדושה, להמשיכו לבניהם ולבני בניהם עד עולם, להודיעם כי "ה' הוא האלהים" (דברים ד, לה-לט; מלכים-א ח, ס; יח, לט).

כמו שנאמר ב'אברהם אבינו', שהוא הראשון מהשבעה רועים שגלה אלהותו בעולם (בראשית יח, יט): **"כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו לשמר דרך ה'"** וכו'.

אבל עקר שלמות הדרך-הקדוש הזה הוא: שאנחנו מבני בניהם, נמשיך עלינו דעתם הקדוש והנורא שהמשיכו - עד שנתעורר מעצמנו להתקרב אליו יתברך, על-ידי שקבר גלו שעדין ה' אתנו וכו', כי **"מלא כל הארץ כבודו"** (ישעיהו ג, ו) וכו'.

כט.

(לקוטי-הלכות, סימני בהמה ותיה-טהורה ד, לח)

ה'ידיעה' וה'בחירה', אי-אפשר להבין ולהשיג בשום אופן.

כי ה'ידיעה' - היא בחינת ההנהגה והתקון שנעשה על-ידי השם-יתברך לבד כרצונו. כי ה'ידיעה' שלו יתברך, הוא הוא 'רצונו' - כי כמו שרוצה, כן יהיה בודאי. וזהו 'ידיעתו' - שיודע מה שיהיה, כי יודע שיהיה כמו שהוא רוצה, כי הכל כרצונו.

"הַשֵּׁפֶט כָּל הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט"

(בראשית יח, כה)

"הֲנִיחַ נָא הוֹאֲלָתִי לְדַבֵּר אֶל ה'

וְאַנְכִי עֹפֵר וְאַפֹּר" (בראשית יח, כז)

לב.

(ח"א קטו)

הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ אוֹהֵב מִשְׁפָּט, וְגַם הוּא אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל. אֵךְ אֲהַבְתּוּ שְׂאוֹהֵב אֶת יִשְׂרָאֵל, גְּדוּלָה יוֹתֵר מֵהֶאֱהָבָה שְׂאוֹהֵב אֶת הַמִּשְׁפָּט.

וְעַל-כֵּן בְּשִׂמְדַת-הַדִּין מְקַטְרֵג עַל מִי שְׂאִינוּ רְאוּי לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, לְבָלִי לְהַנִּיחוּ לְכַנֵּס לְדַרְדְּ-הַחַיִּים, לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיק-הָאֱמֶת וּלְדַרְדְּ-הָאֱמֶת. וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ הוּא אוֹהֵב מִשְׁפָּט - עַל-כֵּן הוּא מְכַרַח כְּבִיכּוֹל לְהַסְפִּים לְהַזְמִין לוֹ מְנִיעוֹת' לְמוֹנְעוֹ מִדַּרְדְּ-הַחַיִּים, כְּפִי הֶרְאוּי לוֹ לְפִי מַעֲשָׂיו הָרְעִים עַל-פִּי הַדִּין וְהַמִּשְׁפָּט - כִּי הוּא יִתְבָּרֵךְ אִינוּ יָכוֹל לְדַחוֹת אֶת הַדִּין.

אֵךְ מֵאַחַר שֶׁבְּאֱמֶת הוּא יִתְבָּרֵךְ אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל, וְאוֹתָהּ הֶאֱהָבָה הִיא גְּדוּלָה יוֹתֵר מֵהֶאֱהָבָה שֶׁל הַמִּשְׁפָּט. מָה עוֹשֶׂה הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, כִּי הוּא מְכַרַח כְּבִיכּוֹל לְהַסְפִּים עַל הַמְּנִיעוֹת לְמוֹנְעוֹ מִן הָאֱמֶת וְכוּ' כִּנ"ל?

אָבֵל אֶה-עַל-פִּי-כֵן בְּאֱמֶת לְאֱמֶתוֹ: רְצוֹנוֹ וְחַפְצוֹ יִתְבָּרֵךְ, שִׁיתְקַרֵּב הָאָדָם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי הוּא אוֹהֵב יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מִה'מִשְׁפָּט' כִּנ"ל. עַל-כֵּן נוֹתֵן רְשׁוֹת לְהַזְמִין לוֹ מְנִיעוֹת'. אָבֵל הוּא יִתְבָּרֵךְ בְּעֵצְמוֹ מִסְתִּיר עֵצְמוֹ כְּבִיכּוֹל בְּתוֹךְ ה'מְנִיעוֹת'.

וְכִי שֶׁהוּא 'בַּר דַּעַת', יָכוֹל לְמַצֵּא אוֹתוֹ בְּתוֹךְ ה'מְנִיעוֹת' בְּעֵצְמוֹ - כִּי בְּאֱמֶת אֵין שׁוּם מְנִיעָה בְּעוֹלָם כֻּלָּל, כִּי בְּתַקְוַת ה'מְנִיעוֹת' בְּעֵצְמוֹ נִסְתָּר הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-יְדֵי ה'מְנִיעוֹת' בְּעֵצְמוֹ דִּיקָא, יְכוֹלִין לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ.

לג.

(ח"א נה, ה)

בְּחִינַת ה'תְּפִלָּה', צְרִיכָה לְבְּחִינַת 'עֹפֵר וְאַפֹּר'. כִּי צְרִיךְ לְהַכְנִיעַ ה'רַע' תַּחַת ה'טוֹב', הֵן בְּפִרְט הֵן בְּכֻלָּל - בְּבְחִינַת (מִלְּאֲכִי ג, כא): "וְעִסּוֹתֶם רְשָׁעִים, כִּי יִהְיוּ אֹפֵר תַּחַת כְּפוֹת רִגְלֵיכֶם".

וְזֶה בְּחִינַת 'אֹפֵר' שֶׁיֵּשׁ בְּבְחִינַת הַתְּפִלָּה. וְרִגְלֵי זֶה בְּחִינַת 'תְּפִלָּה', בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים כו, יב): "רִגְלֵי עֲמֹדָה" וְכוּ'.

ה'רַע שֶׁבְּפִרְט' - הֵינּוּ: גּוֹפוֹ הַמְּגַשֵּׁם וְחַמּוֹ - יִבְטַל בְּשַׁעַת תְּפִלָּה, כְּמוֹ חֲסִידִים הֶרְאִשׁוּנִים' שֶׁהִיָּה לָהֶם בְּשַׁעַת תְּפִלָּה 'הַתְּפִשְׁטוֹת הַגְּשָׁמִיּוֹת'.

וְה'רַע שֶׁבְּכֻלָּל' - הֵינּוּ: הַתְּפִלוֹת שֶׁל 'פּוֹשְׁעֵי-יִשְׂרָאֵל' שֶׁמִּתְפַּלְלִים עִמָּהֶם, יִבְטַל הָרַע שֶׁלָּהֶם, וַיַּעֲשֶׂה מִהָרַע, 'כְּפִסָּא לְקַדְשָׁה'. וְזֶה בְּחִינַת 'אֹפֵר שֶׁבְּתְּפִלָּה'.

וְ'עֹפֵר שֶׁבְּתְּפִלָּה' - הֵינּוּ: שִׁיקְשָׁר עֵצְמוֹ בְּכֻלָּל וּבְפִרְט, עִם נְפִשׁוֹ וְרוּחָיו וְנִשְׁמָתוֹ שֶׁל 'שׁוֹכְנֵי-עֹפֵר', וַיַּעֲזֹר אוֹתָם בְּתְּפִלוֹתוֹ, שִׁיתְפַּלְלוּ עִמּוֹ, בְּבְחִינַת (ישעיה כו, יט): "הִקִּיצוּ וְרַנְּנוּ שִׁכְנֵי עֹפֵר". וְזֶהוּ (אֵיכָה ג, כט): "יִתֵּן בְּעֹפֵר פִּיהוּ" - כְּלוֹמֵר: שִׁיקְשָׁר דְּבוּרוֹ עִם 'שׁוֹכְנֵי-עֹפֵר'.

וְזֶהוּ שֶׁאֵמֵר אֲבָרְהָם בְּתְּפִלוֹתוֹ (בראשית יח, כז): "הֲנִיחַ נָא הוֹאֲלָתִי לְדַבֵּר אֶל ה', וְאַנְכִי עֹפֵר וְאַפֹּר" - כִּי זֶה צְרִיךְ לְבְּחִינַת הַתְּפִלָּה.

וְזֶהוּ נִקְרָא 'תְּפִלָּה בְּצַבוּר' - כִּי אוֹתִיוֹת 'צְב"ר', רְאִשֵׁי-תְּבוּת: "צְדִיקִים, בְּיַנּוּנִים, רְשָׁעִים".

'בינוני' - הוא ה'מתפלל' - במאמר חז"ל (קדושין מ:): "לעולם יראה אדם את-עצמו, כאלו חציו זכאי וכו'.

להמשיך כל הדברים אליו. כי הוא רק 'יחיד' בעולם, שהוא "יסוד עולם", שכל הדברים נמשכים ממנו.

'צדיקים' - זהו בחינת 'עפר'.

ואפלו כל הצדיקים, הם רק ענפים ממנו, כל אחד לפי בחינתו. יש שהוא בחינות 'ענף' ממנו, ויש שהוא בחינות 'ענף' מן הענף.

'רשעים' - זהו בחינת 'אפר', כנ"ל.

ולעורר 'שוכני-עפר' - זה יש בפרט ובכלל. 'בפרט' - הינו: חלקי נפש-רוח-נשמה שלו שבאו כבר בגלגול ונתקן. ו'בכלל' - הינו: נפש-רוח-נשמה של 'שוכני-עפר' אחרים, לעורר אותם שיתפללו עמו.

כי זה הצדיק היחיד בעולם - הוא ענו ושפל, ומשים עצמו כ'עפר', בבחינות (בראשית יח, כז): "ואנכי עפר ואפר". ועל-כן הוא "יסוד עולם" - הינו: בחינת 'עפר', שכל הדברים הם עליו כנ"ל.

וזוהו בחינת "עפר ואפר" הנאמר ב'פרה' (במדבר יט, ט"ז) וכו' (עין בפנים).

לד.

(ח"א ע)

כל הדברים הם על 'הארץ', כמו שאנו רואין בחוש: שהכל גדל מן 'הארץ', וכל הדברים והבריות הולכים ומנחים על 'הארץ'

וזוה שאנו מבקשים (תפלת שמונה-עשרה): "ונפשי כעפר לכל תהיה" - הינו: שיהיה לה 'פח-המושך', להמשיך הכל אליו כ'עפר', כנ"ל.

ואי-אפשר שיפסקו ויתרחקו מהארץ - אם לא על-ידי 'פח-המכריח', שיש מי שמכריחו ונוטלו ממקומו מ'הארץ' ומרחיקו ממנה וכו'.

וזוה 'הצדיק' ממשיך כל ההשפעות לעולם, בבחינות (איוב כח, ו): "ועפרת זהב" - שכל ה'השפעות' נמשכין מבחינות 'עפר', מה'צדיק' הנ"ל.

ואחר-כך כשנפסק 'פח-המכריח', חוזר ל'הארץ' - כי 'הארץ' יש לה 'פח-המושך', וממשכת כל הדברים לעצמה, כי אם לאו, לא היו יכולים להתקיים עליה וכו'.

ועל-כן אם נותנין 'צדקה' לזה ה'צדיק', הוא מתברך מייד - כי הוא בחינת 'זריעה על העפר', שמצמחת כפול בפלים, בבחינות (חושע י, יב): "זרעו לכם לצדקה וקצרו לפי חסד".

אבל אם נותן 'צדקה' למי שאינו בחינת 'עפר' כלל - אינו עושה פרות. ועל-כן ה'צדקה' שנותנים להם, אינה בחינת 'זריעה' כלל.

וה'צדיק', הוא בחינת 'עפר' הנ"ל - כי הוא 'יסוד עולם', כמו שכתוב (משלי י, כח): "יצדיק יסוד עולם". וכל הדברים עומדים עליו, ויש לו 'פח-המושך'

והנה היה ראוי: שימשכו כל בני אדם לזה ה'צדיק', שהוא בחינת 'עפר', שיש לו "פח-המושך" כנ"ל. אך על-ידי 'פח-המכריח', מפסיקין ומרחיקין ממנו.

היגו: שיש בני-אדם, שעל-ידי דבורם ומעשיהם, הם מכריחים בני-אדם להפסיקם ולהרחיקם מה'צדיק' הנ"ל. ואחר-כך פשיפסיק 'פחהמכריח', יחזר וימשיך ויתקרב עצמו אליו, כי פשיפסיק ה'מכריח', ישוב לה'עפר' כנ"ל.

ועל-כן יש בני-אדם שרחוקים מאד מה'צדיק', מחמת שהם עדין ב'פחהמכריח' המרחיק אותם. אבל אחר-כך פשיפסיק 'פח המכריח', יחזרו ויתקרבו כנ"ל.

וזוה שאנו רואין: בפאדם נוסע להצדיק, כל מה שמתקרב למקום הצדיק יותר, יש לו השק יותר, מחמת שמתקרב יותר לה'פחהמושיך'.

לה.

(חיי-מוהר"ן תקכה)

בעת שלבש רבנו ז"ל זיפיצל' [מעיל עליון מיוחד] אחד, וצבעו היה מה שקורין 'פאפילאטע' [אפור] - ענה ואמר בליל-שבת: "ואנכי עפר ואפר" (בראשית יח, כז), בלשונם 'פאפיל'.

לו.

(לקוטי-הלכות, סימני בהמה וחייה-טהורה א,ו)

על-כן דם חיה טעון 'כפוי-הדם' (ויקרא יז, יג) - בחינת (משלי י, יב): "על כל פשעים תכסה אהבה", שהוא בחינת 'ימין', כמו שאמר רבנו בסימן פ"ב (ח"ב): "שזה בחינת 'כפוי-הדם'".

כי שם בבחינת 'אברהם', שהוא בחינת 'ימין' - ה'דמים' שהם ה'גבורות', נתעלמים ונתפסים, ואין נתגלים - כי 'אהבה' מכסה עליהם, בבחינת: "על כל פשעים תכסה אהבה", כנ"ל.

ועל-כן מכסין ב'עפר' ו'אפר', שזה בחינת 'אברהם', שהוא בחינת 'אהבה' המכסה על הפשעים כנ"ל, כי אברהם אמר (בראשית יח, כז): "ואנכי עפר ואפר".

וכן אמרו רז"ל (סוטה יז.): "שבזכות זה (שאמר אברהם אבינו: "ואנכי עפר ואפר") - זכו בניו למצות 'כפוי-הדם' בעפר".

לז.

(לקוטי-הלכות, סימני בהמה וחייה-טהורה ד, כגכח)

וזוה שאמר אברהם (בראשית יח, כז): "ואנכי עפר ואפר" - כי אברהם רצה להתפלל על 'סדום', להצילם, על-ידי שיגלה הטוב הנסתר בהם. ועל-כן היה מחפש ומבקש אחר ה'טוב', כמו שכתוב שם בפרשה (שם ל): "אולי יש חמשים צדיקים וכו', אולי ימצאון שם שלשים" וכו'.

על-כן מחמת שרצה לברר הטוב מהרע, דהינו האמת מהשקר - על-כן הקדים לומר: "ואנכי עפר ואפר", שהשים עצמו כ'עפר'.

דהינו: שקשר עצמו לבחינת השרש והתכלית של כל דבר, שהוא בחינת 'עפר', שעל-ידי-זה מתגלה ה'אמת' מן ה'שקר'.

כי 'עפר' הוא בחינת ההתחלה והסוף של כל דבר, כי "הכל היה מן העפר, והכל שב אל העפר" (קהלת ג, ט). ובהתחלה והסוף הכל אחד - כי כל הדברים שבעולם, אף-על-פי שכל אחד משנה מחברו מאד, במראיתו, וטעמו, וריחו, ותבניתו - אף-על-פי-כן "בראשית ותכלית, הם באחדות בלי הבדל"

(ספר-המדות, דעת ח"ב א).

"הוציאם אלינו ונדעה אתם" (בראשית יט, ה)
"עד מי לך פה" (בראשית יט, יב)

"ונדעה אתם - במשכב זכר"
 (רש"י: בראשית-רבה נ, ה)

"מי לך פה - מי לך פתחון פה ללמד סגוריא עליהם"
 (רש"י: בראשית-רבה נ, ה)

לח.

(ספר-המדות, 'נאוף' ח"ב ח)

אסור ללמד זכות, על זה שעבר על משכב-זכור.

[הרב מטשעהרין ז"ל ב'מראי-מקומות', ציון להמדרש הנ"ל (בראשית-רבה נ, ה; מובא ברש"י): "כל אותו הלילה, היה לוט מבקש עליהם רחמים, והיו מקבלין ממנו. כיון שאמרו לו "הוציאם אלינו ונדעה אתם" ליתשמיש' - אמרו לו: 'עד מי לך פה', קרי ביה: 'עד מי לך פה'. עד כאן היה לך רשות ללמד סגוריא עליהם, מכאן ואילך אין לך רשות ללמד סגוריא עליהם].

"ויתמהמה וגו'. ויאמר: המלט על נפשך, אל תביט אחריך" (בראשית יט, טז-יז)
הענין: למהר ולהזדרז ולרוץ בעבודת-השם, ולא להתמהמה
והענין: 'לבלי לחשב הרבה' (שקורין: איבערטראכטן)

לט.

(ח"א מט, בסוף)

"ישיש כגבור לרוץ ארח" (תהלים יט, ו) - צריך 'התגברות גדול', כדי לרוץ ארח הזה שהיו יכולים לילך בזמן הזה "שהיו ישראל נזופים" [כשהיו במדבר] (במות עב), ועכשו רצים במהירות גדול זה הדרך.

רבנו ז"ל אמר בפרוש ענין זה: לענין בני-אדם הזוכים לעשות תשובה על העבר - שאף-על-פי שזוכים לתקן מה שעבר, אף-על-פי-כן עדין היכן הוא אותו

כי עקר התקון: שיקשר עצמו לשרש האמת' - הוא על-ידי בחינת 'עפר' ממש. דהינו: שיבטל עצמו בתכלית הבטול, ויהיה בעיני עצמו בעפר ואפר, בבחינת: "ונפשי בעפר לכל תהיה" (תפלת שמונה-עשרה, על-פי ברכות יז. תפלת מר בריה דרבנא).

דהינו: שיבטל עצמו מכל וכל, כאלו אין לו שום הרגשה ושום ישות, ויקשר עצמו רק להשרש ששם הכל אחד, שמשם בחינת 'עפר-דקדשה', שהוא בחינת 'עצם-האמת'. ועל-ידי-זה נכנע ה'שקר', ונתגלה ה'אמת'.

וזה שאמרו רז"ל (סוטה יז): "בשכר שאמר אברהם אבינו: 'ואנכי עפר ואפר', זכו בניו לשני מצוות, ל'עפר-סוטה' ול'אפר-פרה'.

"עפר סוטה" - הוא בחינת ברור על-ידי בחינת 'עפר' דיקא, כנ"ל.

וזהו גם-כן בחינת 'אפר פרה', שמטהרת מטמאת-מת' - שנמשכה מ'חטא אדם-הראשון', שעל-ידי-זה נמשך 'זהמת-הנחש', שהוא 'זהמת-השקר', שמשם נמשכה המיתה והטמאה. וטהרתו על-ידי "אפר פרה-אדמה".

כי "אפר פרה" - הוא בחינת 'עפר' הנ"ל, כמו שאמרו רז"ל (חלין פח): "אשכחן אפר דאקרי עפר" [מצאנו אפר שנקרא עפר].

הינו: שזה ה'אפר פרה' שנקרא 'עפר', נמשך מבחינת 'עפר' הנ"ל, שהוא בחינת השרש והתכלית של כל הדברים - ששם נתהפכין כל הדברים וחוזרין לשרשם.

מא.

(עלים לתרופה, ערב ראש-חדש אב תר"ג)

אֲדוֹנָנוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ ז' ל' הַזְּהִירָנוּ הַרְבֵּה:

"לְבַלִּי לַחֲשֹׁב הַרְבֵּה!" - וְאָמַר

בְּפָרוּשׁ: "שָׁזָה הָעֲנִיָּן שֶׁנִּקְרָא:

"אִיבְעֵרְטֵרְאֶכְטָן" [לעבור במחשבתו מה שהיה],

מְשַׁלֵּיךְ אֶת הָאָדָם מְאֹד רַחֲמָנָא-לְצַלְחָן!"

וְאִם אַתָּה רָגִיל בְּזֶה מִכְּבָר - הַהֲכַרְח

שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל לְשִׁבַר זֹאת, וְלִהְתַּגַּבֵּר בְּכָל

פַּעַם לְהַסִּיחַ דַּעְתְּךָ, אִוֵּן נִישְׁט

'אִיבְעֵרְטֵרְאֶכְטָן' [לעבור במחשבתו מה שהיה]

בְּשׁוּם דְּבַר!

בְּפָרֵט בְּעֲנִיָּן מִחֲשַׁבּוֹת-רַעוֹת וְרַעִיוֹנִים

רַעִים - צְרִיכִין לְבָרַח מֵהֶם לְגַמְרֵי,

וְלְבַלִּי לְחַזֵּר מִחֲשַׁבּוֹתוֹ לְאַחֲזֹרֵיוֹ כָּלֵל, וְלִשְׁפַח

לְגַמְרֵי בְּכַל־עֵת מַה שְׁעֵבֵר תַּחֲלָה.

מב.

(בוכבי-אור, אנשי-מוהר"ן ב; טובות-זכרונות' טז)

וְהִנֵּה מִימֵי-יְלָדוֹתוֹ וַיְמִי נַעֲוָרָיו שֶׁל

מוֹהֲרַנְ"ת ז'ל, נִכְסַף לְבָבוֹ לְעַבּוֹדַת-

הַשֵּׁם וְכוּ', וּמֵאֵז הָיָה הַשְׁתַּוְּקָקוֹתוֹ וְכַסּוּפָיו

לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ גְּדוֹל וְנִפְלֵא מְאֹד.

אַבְל מֵעֵצָם הַתְּגָרוֹת הַכַּח הַמוֹנֵעַ וְהַמְדִיחַ

שֶׁבְּכָל מַדְרָגָה וּמַדְרָגָה וְכוּ' - עַל-יָכֵן

עָלָה וַיֵּרֵד בְּעֲלִיּוֹת וַיִּרְיִדוֹת רַבּוֹת וְעֲצוּמוֹת

מְאֹד בְּכָל עֵת וָעֵת, וְהָיָה קָשָׁה עָלָיו מְאֹד כָּל

דְּבַר שֶׁבִקְדָּשָׁה שֶׁרָצָה לַעֲשׂוֹת, הֵן בַּתּוֹרָה וְהֵן

בַּתְּפִלָּה וְכוּ'.

גַּם הָיָה 'בְּעַל־מַחְשָׁבָה' גְּדוֹל מְאֹד, "שָׁזָה

אַחַד מֵהָעֲשָׂרִים-וְאַרְבָּעָה דְּבָרִים

שֶׁמְעַכְבִּין אֶת הַתְּשׁוּבָה" (רמב"ם, הלכות תשובה

פ"ד ה"ה), וְלֹא יָדַע לְכָל הַנֶּ"ל שׁוּם עֲצָה

וְתַחֲבוּלָה מַה לַּעֲשׂוֹת וְכוּ'.

הַזְּמַן שֶׁהָיוּ רְחוּקִים מֵהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהָיוּ

יְכוּלִים לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּאוֹתוֹ

הַזְּמַן!?

וּבּוֹדֵאי צְרִיכִים לְתַקֵּן זֹאת - דְּהֵינּוּ:

לְהַשְׁלִים וְלְמַלֵּאת אֶת הָעַבּוּדָה

שֶׁהָיוּ יְכוּלִים לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, בְּכָל

אוֹתוֹ הָעֵת שֶׁהָיוּ נְזוּפִים מִלְּפָנָיו יִתְבָּרֵךְ

וּרְחוּקִים מִמֶּנּוּ.

עַל-יָכֵן אַחַר שֶׁזָּכִין לְהַתְּעוֹרֵר לְתַשׁוּבָה -

צְרִיכִין זְרִיזוֹת גְּדוֹל בְּעַבּוּדָתוֹ

יִתְבָּרֵךְ, וְלָרוּץ מְאֹד מְאֹד. כְּדֵי שֶׁיִּזְכֶּה עַל-יְדֵי

זְרִיזוֹת עַבּוּדָתוֹ, לְתַקֵּן וְלְהַשְׁלִים גַּם הַסְּרוּן

הָעַבּוּדָה שֶׁל הַיָּמִים שֶׁעָבְרוּ.

כִּי עַכְשָׁיו צָרִיךְ לָרוּץ בְּמַהֲירוֹת גְּדוֹל, זֶה

הַדְּרָךְ שֶׁהָיָה יְכוּל לִילֵךְ בַּזְּמַן שֶׁהָיָה

רְחוּק מֵהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ.

וְאָמַר לְאַנְשָׁיו בְּזֶה-הַלְּשׁוֹן: "אִיר דְּאַרְפֵּט

זֵיךְ זֵייעֵר יֶאָגוּ, אִיר זְאֵלֵט נָאךְ

קַעֲנֵעֵן עַפְעֵם כֹּאפֵן!" [אתם צריכים למהר מאד,

כְּדֵי שֶׁתִּסְפִּיקוּ עֲדֵין לְחַטָּף מִשְׁהוּ].

[ג"ב. עֵין בְּעֲנִיָּן הַזֶּה בְּחֵי-מוֹהֲרַ"ן, מַעֲרַכַת "שְׁלֵא

לְהַתְּעַקֵּשׁ עַל שׁוּם דְּבַר, וְאִין לְדַחַק אֶת הַשְּׁעָה", אוֹתִיּוֹת

תְּלִיתֵלָה; וְעֵין בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרַ"ן ח"ב נט].

מ.

(שיחות שאחרי ספורי-מעטיות)

וּמְאֹד מְאֹד צְרִיכִין לְהַתְּחַזֵּק בְּשִׁמְחָה

תָּמִיד. וְאֵל יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל מִשׁוּם

דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם, אִף אִם יַעֲבֵר עָלָיו מָה. וְאִם

יְהִיָה חֲזַק בְּדַעְתּוֹ, וְלֹא יִתְפַּחַד כָּלֵל, וְלֹא

יִחְשַׁב מִחֲשַׁבּוֹת כָּלֵל (שְׁקוּרִין: 'אִיבְעֵרְטֵרְאֶכְטָן'),

וְיִלְךָ בְּתַמּוֹ בְּשִׁמְחָה - יִזְכֶּה לְסוּף לְעַבֵּר עַל

הַכָּל בְּשָׁלוֹם.

**"וַיֵּשְׁבּוּ אַבְרָהָם בְּבֶקֶר, אֶל הַמָּקוֹם
אֲשֶׁר עִמַּד שָׁם" (בראשית יט, כז)**

"אַבְרָהָם תַּקַּן תַּפְּלוֹת שְׁחָרִית, דְּכַתִּיב 'וַיֵּשְׁבּוּ' וְכו'."
(רש"י; ברכות כו:)

"כָּל הַקּוֹבֵעַ מְקוֹם לַתַּפְּלוֹתוֹ, אֱלֹמֵי אַבְרָהָם בְּעֶזְרוֹ וְכו',
דְּכַתִּיב: 'וַיֵּשְׁבּוּ אַבְרָהָם בְּבֶקֶר אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר עִמַּד
שָׁם', וְאִין 'עִמַּד' אֵלָּא 'תַּפְּלָה' וְכו'." (ברכות ו:)

"בְּקֶר דְּאַבְרָהָם" (זהר מקוץ רג: תרומה קע: ועוד)

מה.

(ח"א ה, ה)

וַתִּדְעַ: שְׁצַרְיָה לְשִׁתָּף הַגְּבוּרוֹת בְּחֶסֶדִים,
שְׁמַאלָא בִּימִינָא וְכו', כִּי עָקַר
הַתְּגַלּוֹת עַל-יְדֵי הַחֶסֶדִים וְכו'. וְכֵן צַרְיָה
לְשִׁתָּף הָאֲהָבָה עִם הַיְרָאָה, כְּדֵי שְׁיִתְעַבֵּד
רְעֵמִים.

וְזֶה (שְׁמוֹת יד, כז): "וַיֵּשְׁבּוּ הַיָּם לַפְּנוֹת בְּקֶר
לְאִיתָנוּ". "וַיֵּשְׁבּוּ הַיָּם" - הֵינּוּ יָם-
הַחֶכְמָה. "לַפְּנוֹת בְּקֶר" - דָּא בְּקֶר
דְּאַבְרָהָם" (זהר תרומה קע:), בְּחִינַת: "אַבְרָהָם
אֲהָבִי" (ישעיה מא, ח). "לְאִיתָנוּ" - דָּא
גְּבוּרוֹת' וְכו'.

מו.

(ח"א טו, הו)

"אַבְרָהָם קִנְיָן אֶחָד" (אבות פ"ו מ"א). זֶה
בְּחִינַת 'תַּפְּלָה', בְּחִינַת 'חֶסֶד',
בְּחִינַת 'אַבְרָהָם'.

כִּי כְּשֶׁאֲנוּ קוֹרְאִין לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּתַאֲרִים שֶׁל בְּשָׂרִי-וְדָם, וְהוּא נִמְצָא לָנוּ
"בְּכָל קְרֵאָנוּ אֵלָיו" (דְּבָרִים ד, ז) - זֶה חֶסֶד
הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ. כִּי אִם לֹא הָיָה בְּחֶסֶדֵי הַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ, לֹא הָיָה כְּדָאי לְקַרְא וּלְכַנּוֹת הַשֵּׁם-
יִתְבָּרַךְ, בְּתַאֲרִים וּשְׁבָחִים וְתַבּוֹת'
וְאוֹתִיּוֹת' - אֲבָל זֶה הַכֹּל חֶסֶד הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ.

וְאַחֲרֵי-כֵן נִתְקַרַּב לְרַבְּנוּ ז"ל וְכו'. וְקָבַל
לְפָנָי רַבְּנוּ ז"ל: שֶׁהוּא 'בְּעַל-
מַחְשָׁבָה' בְּלֵי שְׁעוֹר, וְזֶה "אֶחָד מֵעֲשָׂרִים-
וְאַרְבָּעָה דְּבָרִים הַמְּעַכְבִּין אֶת הַתְּשׁוּבָה!" -
הַגַּם שֶׁהַמַּחְשְׁבַת הֵם מִפְּלוּל מ'גְּמָרָא-
פְּרוּשׁ-תּוֹסְפוֹת' וְכוּיֵצֵא מ'פּוֹסְקִים', אֲךָ וְרַק
מִבְּלָבָלִים בְּעַת הַתַּפְּלָה!

וְאִז אָמַר לוֹ רַבְּנוּ ז"ל הַתּוֹרָה 'בְּחֻצוֹצְרוֹת'
(ח"א ה): "שְׁצַרְיָה לַפְּנוֹת הַמּוֹחִין
מִחֻמֵּץ!"

(עֵינ עוֹד בְּעֵלִים-לְתַרוּפָה, מִכְּתַב מִיּוֹם ב' חֲמִישֵׁי-שָׁרָה תַּקְפַּד,
בְּעֵינֵי הַמַּחְשְׁבוֹת הַמְּבַלְבְּלִין אֶת הַתַּפְּלָה).

"הִהָרָה הַמְּלִט" (בראשית יט, יז)

מג.

(ח"א לח, ז)

"תִּנְיָא רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: אוֹי לָהֶם לְבָרִיּוֹת,
רוֹאִים וְאִינֵם יוֹדְעִים מַה רוֹאִים,
הָאָרֶץ עוֹמֶדֶת עַל עַמּוּדִים, וְעַמּוּדִים עַל
הַיָּם, וַיָּמִים עַל הַהָרִים" (תְּגִינָה יב:).

"וַיָּמִים עַל הַהָרִים" - זוּ בְּחִינַת 'תּוֹרָה',
שְׁעַל-יָדָהּ נִתְעוֹרַר 'חֶסֶד אַבְרָהָם'.
כִּי 'הַהָרִים', זוּ 'תּוֹרָה' - שֶׁהוּא מְרוֹמָם, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (מְשָׁלִי ח, טז): "בֵּי מְלָכִים יִמְלֹכוּ".

גַּם 'אַבְרָהָם' נִקְרָא 'הַר', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב
(בְּרֵאשִׁית יט, יז): "הִהָרָה הַמְּלִט".

מד.

(סְפוּרֵי-מַעֲשֵׂי-יִתְבָּרַךְ מֵעֲשׂוּהָ י
מִבְּעַרְגָּעַר וְעֵנִי, בְּסוּף בְּרַמְזִים)

בְּלוֹט כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית יט, יז): "הִהָרָה
הַמְּלִט" - הֵינּוּ: 'בְּעַרְגָּעַר!' [בְּאִיִּדִישׁ
'הַר': 'בְּאָרְגַּ'] - וּמִמֶּנּוּ נוֹלַד 'מְשִׁיחַ', שְׁיָבֵא
בְּמַהְרָה בְּיַמֵּינוּ אִמֵּן.

מז.

(ח"א כח, בסוף)

בְּחִינֹת 'פְּרִשְׁת־הַתְּמִיד' שְׂאוֹמְרִים בְּבִקְרָה,
בְּסוּד (בְּרֵאשִׁית יט, כז; כא, יד; כב, ג):
"וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בְּבִקְרָה" (על-פי 'פְּרִי-עֵצִים-חַיִּים',
שַׁעַר 'עוֹלָם-הַעֲשִׂיָה' פ"ג). - 'תּוֹלְעֵ' דְקַדְשָׁה,
בְּחִינַת: "עוֹלָ"ת תְּמִיד" (שְׁמוֹת כט, מב; בְּמִדְבָר כח,
ו), מְכַנֵּיעַ 'תּוֹלְעֵ דְקַלְפָּה'. וְהוּא בְּחִינַת
'חֶסֶד', בְּחִינַת 'אַבְרָהָם', בְּחִינַת 'חֶסֶד'
שְׁבַגְבוּרָה'.

וְעַקֵּר הַתְּקוּן: עַל-יְדֵי שִׁיכְנִים אֹרְחִים
תְּלַמְיֵי-חֲכָמִים בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ,
"שֶׁנֶּחֱשַׁב כָּאִלוֹ הַקְּרִיב תְּמִידִין" (בְּרִכּוֹת י:),
בְּחִינַת "חֶסֶד לְאַבְרָהָם" (מִיכָה ז, כב).

עַיִן בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל וּבְכַוֵּנֹת (הַנ"ל) הַיֵּטֵב -
וְתַבִּין אֵיךְ נִכְלְלוּ כָּל הַכּוֹנֵנוֹת שֶׁל
'פְּרִשְׁת־הַתְּמִיד' בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל. עַיִן הַיֵּטֵב
וְתַבִּין פְּלֹאוֹת.

מח.

(ח"א ל, ה'ד)

"אַבְרָהָם תִּקַּן שַׁחֲרִית" (בְּרִכּוֹת כו:), בְּחִינַת
'חֲכָמָה-תִּתְּאָה', ה'שְׁכָל'
הַתְּחַתּוֹן, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'שַׁחֲרוֹת' - שְׁזוּכִין
לְתִקּוֹן עַל-יְדֵי "שׁוֹנֵא בְּצַע".

כִּי לֵבָא לְה'שְׁכָל-הַתְּחַתּוֹן הַזֶּה - אִי-
אֶפְשָׁר כִּי-אִם עַל-יְדֵי "שׁוֹנֵא בְּצַע" (שְׁמוֹת
יח, כא; מְשָׁלֵי כח, טז), שִׁישְׁנָא הַמָּמוֹן בְּתַכְלִית
הַשְּׁנָאָה וְכוּ'.

כִּי "הַשְּׁכָל-הַתְּחַתּוֹן הוּא מְסֻטָּרָא
דְּמַלְכוּת" (זִהְרֵי-חֲדָשׁ ח"א נז.), וְכֵן "שׁוֹנֵא
בְּצַע הוּא מְסֻטָּרָא דְּמַלְכוּת" (תְּקוּנֵי-זִהְרֵי קכא:).
וְאַבְרָהָם הָיָה 'שׁוֹנֵא מָמוֹן', כִּי "מָאִם מָמוֹן
סְדוּם" (בְּרֵאשִׁית יד, כג) וְכוּ'.

וּלְפַעֲמִים נוֹפֵל חֶסֶד-וְשָׁלוֹם בְּחִינֹת
ה'מַלְכוּת-דְּקַדְשָׁה', בְּחִינֹת
'חֲכָמָה-תִּתְּאָה' - לְגַלוֹת שֶׁל אַרְבַּע מַלְכוּתוֹת
וְכוּ' - וְצָרִיךְ לְרֹאוֹת: לְחֲתִכָּה וּלְהַבְדִּילָהּ
מֵהֶם, וּלְהַעֲלוֹתָהּ מִשָּׁם. וְעַקֵּר 'עַלִּיתָה': עַל-
יְדֵי בְּחִינֹת ה'חֶסֶד' וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן 'אַבְרָהָם' הָיָה 'אִישׁ חֶסֶד', וְהָיָה
מְשַׁתְּדֵל תְּמִיד לַעֲשׂוֹת 'חֶסֶד' -
כְּדֵי לְהַעֲלוֹת ה'מַלְכוּת' מֵהֶם וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן יֵצֵא מ'אַבְרָהָם': (א) 'יִצְחָק'. (ב)
'יִשְׁמָעֵאל'. (ג) 'יַעֲקֹב'. (ד) 'עֵשָׂו'.
שֶׁהֵם בְּחִינַת (הַגְּדָה שֶׁל פֶּסַח): "כִּנְגַד אַרְבַּעַה
בָּנִים דְּבָרָה תּוֹרָה, אֶחָד 'חֲכָם', וְאֶחָד רָשָׁע',
וְאֶחָד תָּם', וְאֶחָד 'שְׂאִינוּ יוֹדְעֵ לְשָׂאֵל' -
שֶׁהֵם "כִּנְגַד אַרְבַּע מַלְכוּתוֹת שֶׁבְּקַדְשָׁה" (פְּרִי-
עֵצִים-חַיִּים, חֲגַג הַמִּצּוֹת פ"ז).

'יִצְחָק' - זֶה בְּחִינַת 'בֵּן חֲכָם', כִּי "יִצְחָק -
עַל-שֵׁם הַצְּחֹק וְהַשְּׂמֵחָה"
(בְּרֵאשִׁית כא, ו), בְּחִינַת (מְשָׁלֵי י, א): "בֵּן חֲכָם
יִשְׂמַח אָב".

'עֵשָׂו' - הוּא 'בֵּן רָשָׁע'.
'יַעֲקֹב' - הוּא 'בֵּן תָּם', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית
כה, כז): "וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם".

'יִשְׁמָעֵאל' - הוּא בְּחִינַת 'בֵּן שְׂאִינוּ יוֹדְעֵ
לְשָׂאֵל', כִּי "יִשְׁמָעֵאל עָשָׂה
תְּשׁוּבָה" (בְּבֵא-בְתָרָא טז). וְעַקֵּר ה'תְּשׁוּבָה' הִיא
בְּבְחִינַת 'שְׂאִינוּ יוֹדְעֵ לְשָׂאֵל', הֵינּוּ: לַעֲשׂוֹת
תְּשׁוּבָה' וּלְשָׂאֵל כְּפָרָה מֵהַשָּׁם-יִתְבָּרַךְ עַל
'שְׂאִינָם יְדוּעִים', שְׂזָה עַקֵּר ה'תְּשׁוּבָה',
בְּבְחִינַת (תְּהַלִּים סט, ה): "אֲשֶׁר לֹא גִזְלָתִי אֶז
אָשִׁיב".

וְזֶה בְּחִינַת: "אַבְרָהָם תִּקַּן שַׁחֲרִית" -
נוֹטְרִיקוֹן: "חֲכָם רָשָׁע תָּם שְׂאִינוּ

י'דע" - שהם בחינת ה'ארבע מלכיות'
פנ"ל.

מט.

(ח"א לח, ד-בסוף)

תקוני-הדבור, להעלות ה'דבור'
לשרשה - הוא על-ידי
התורה שלומדין בצר לאדם, בעניות
ובדחקות, שהוא בחינת 'לילה'. וחז"ל אמרו
(תגינה יב): "הלומד תורה בלילה, מושכין
עליו חוט של חסד ביום".

חסד, הוא בחינת "בקר דאברהם". כמו
שכתוב בזהר (מקץ רג: על בראשית מד,
א): "הבקר אור" - דא 'בקר דאברהם'.
והאנשים שלחו' - אנון מארי דדינין.
'המה וחמוריהם' - אנון וכל סטר מסאבא.
וכמו שכתוב (רות ג, יג): "שכבי עד הבקר".
אזי נופלים כל המקטרגים השולטים על
הדבור, ואז הדבור יוצא בשיר ושבח והלל
להקדוש-ברוך-הוא, ואז: "ברן יחד פוכבי
בקר" וכו' (איוב לח, ז).

וזה (שמות טו, ד): "ומבחר שלשיו טבעו
בים". ה'תורה' נקרא: "אורייתא
תליתא" (שבת פח). "ומבחר" - דא 'אברהם',
כמו שכתוב (נחמיה ט, ז): "אשר בחרת
באברם".

פרוש: על-ידי ה'תורה', שעל-ידיה
נתעורר מדת 'אברהם' - נתתקן
ה'דבור', ו"קץ כל בשר" (בראשית ו, יג) יטבע
בנקבא דתהומא-רבא.

וזו: "טבעו בים סוף" - 'סוף' הוא בחינת
'קץ כל בשר', שהוא דבוק ב'ים'
הדבור' - יטבע בנקבא דתהומא-רבא, על-
ידי "בקר דאברהם" (זהר מקץ רג: ועוד),
שנתעורר על-ידי ה'תורה'.

נ.

(ח"א מד)

על-ידי 'מחאת-פנים' בתפלה, נתעורר:
"כ"ח אתון דעבדא דבראשית"
(תקוני-זהר יג), ויש כח ב'דינו לטהר 'אור ארץ'
העמים, ונטהר 'אור המקום' שאיש
הישראלי מתפלל, ושואב אור הקדוש כמו
ב'ארץ-ישראל'.

גם על-ידי 'מחאת-פה' - נתגרש 'אור'
הטמא. כי על-ידי 'מחאת-פנים'
נשמע 'קול', ו'קול' הזה הוא 'אור קדוש'
וכו', כמו שאנו רואין בחוש: שנתגרש
ה'אור' על-ידי 'מחאת-פנים'.

ובשביל-זה צריך "לקבע מקום
לתפלתו" (ברכות ו: - כמו
שאנו רואין בחוש: שבני-אדם תבאים
למדינה שאינם מרגלים באוירה, הם
נחלשים ומתים, אפלו "מנוה-הרעה לנוה-
היפה" (לשון המשנה ב'כתבות' פי"ג מ"י).

בן הדבר בתפלה - אפלו כשעומד
להתפלל במקום שהתפלל צדיק, אפי'
על-פני-כן קשה לו מאד להתפלל שם, כי
אינו מרגל באוירא של מקום, כל-שכן
"מנוה-היפה לנוה-הרעה".

וזה שאמרו חז"ל (שם): "כל הקובע מקום
לתפלתו, אלקי אברהם בעזרו" - כי
על-ידו נבנה עולם מחדש, ובנין עולם על-
ידי 'אברהם', כמו שכתוב (תהלים פט, א):
"עולם חסד יבנה".

וזה דאיתא בתקונים (תקוני-זהר סח): "ובהאי
'פ"ח', ישראל מתתקפין על אדום".
ועוד (שם): "צריך לסלקא להאי 'פ"ח' לגבי
הכמה". וזה בחינת: "כל הקובע מקום
לתפלתו, אלקי אברהם בעזרו" - כי

אֲבָרְהָם' הוּא 'יְמִין', הַרוּצָה לְהַחֲכִים
יָדָיִם" (בְּבֹא-בִתְרָא כה:).

וְעוֹד: "אֶלְכִי אֲבָרְהָם בְּעֶזְרוֹ" - פִּי
אֲבָרְהָם' הוּא רֵאשׁוֹן לְהַשְׁגַּת אֶרֶץ-
יִשְׂרָאֵל, בְּדֹאֵיתָא בְּזִהְרָ (לְד-לָךְ עת.): "תִּקַּל
בְּתַקְלָא עַד דְּאֲתַגְלִיָּא לָהּ".

"אַתֶּם נֹצְבִים הַיּוֹם" (דְּבָרִים כט, ט), "אֵין
עֲמִידָה אֶלָּא תַפְלָה" (בְּרֻכּוֹת ו:).
"לִפְנֵי ה' אֶלְכִיכֶם" - זֶה בְּחִינּוֹת אֶרֶץ-
יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שְׁאֲמְרוּ חַז"ל (כְּתוּבוֹת קי:): "כָּל
הַדֶּר בְּאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל כְּמִי שֵׁישׁ לוֹ אֶלּוּקִי".

הַיְנוּ: עַל-יְדֵי מָה תִזְכּוּ שֶׁתִּהְיֶה תַפְלַתְכֶם
בְּאֹיְרָא דְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל' - "רֵאשִׁיכֶם
שְׁבִטִיכֶם" וְכוּ', וּמוֹנָה עֶשֶׂר בְּחִינּוֹת - הַיְנוּ
בְּחִינּוֹת 'מִחֵאֲת-בָּהּ'. עַל-יְדֵי 'מִחֵאֲת-כַפֵּיכֶם',
הַתַּפְלָה הִיא בְּאֹיְרָא דְאֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל'.

נא

(ח"א קמט)

בְּבִקְרָ - טוֹב לְהַסְתַּכֵּל עַל הַשָּׁמַיִם, וְעַל-
יְדִי-זֶה נִמְשָׁךְ הַדְּעַת'. עֵינַי בְּזִהְרָ-
הַקְדוּשׁ (בְּשִׁלַּח נז:).

נב

(ח"א רי)

עַל-יְדֵי 'מִשְׁא-וּמִתָּן בְּאִמּוּנָה', הוּא מְקַיֵּם
"וְאֶהְבֵּת" (וַיִּקְרָא יט, יח) וְכוּ'.

וְעַל-יְדִי-זֶה יִהְיֶה לוֹ פְּרִנְסָה בְּלֹא יִגְיעָה
וְטִרְחָ. כִּי אָמְרוּ חַז"ל (פְּסָחִים
קיא:): "קָשִׁין מְזוּנּוֹתָיו בְּקָרִיעַת יַם-סוּף".
וְקָרִיעַת יַם-סוּף' הִיָּה עַל-יְדֵי זְכוּת
אֲבָרְהָם, בְּחִינַת 'וְאֶהְבֵּת', כְּמוֹ שְׁאֲמְרוּ
חַז"ל (זֶהר תְּרוּמָה קע: עַל שְׁמוֹת יד, כז): "וַיִּשָּׁב
הַיָּם לְפָנֹת בְּקָר - דָּא בְּקָר דְּאֲבָרְהָם".

נִמְצָא: כְּשֶׁהֵגִיעַ 'עַת הַבְּקָר' בְּחִינַת
אֲבָרְהָם, אָזִי יֵצֵא מִקְשׁוּי לְקַל -
כִּי עַד הַבְּקָר הָיָה קָשָׁה לְפָנָיו 'קָרִיעַת יַם-
סוּף'.

נִמְצָא: עַל-יְדֵי 'מִשְׁא-וּמִתָּן בְּאִמּוּנָה',
אָחוּז בְּבְחִינַת 'וְאֶהְבֵּת', בְּחִינַת
אֲבָרְהָם' - אָזִי אֵין קָשִׁין לוֹ מְזוּנּוֹתָיו.

נג

(ח"ב ה, ב)

עֶקֶר 'גְּדוּל הָאִמּוּנָה', הוּא בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים
צב, ג): "וְאִמּוּנַתְךָ בְּלִילוֹת".

דְּתִינּוּ: כָּל מָה שֶׁנִּדְחָה וְהוּלָךְ חֶלֶק
מִהַלְיָלָה, וְנִתְקַרַב אֶל 'אֹרֶה-הַיּוֹם' -
נִתְגַּדַּל הָאִמּוּנָה בִּיּוֹתֵר. וְכֵן הוּלְכַת וְנִגְדַלְת
מְעַט מְעַט, כְּפִי מָה שֶׁנִּדְחָה מִהַלְיָלָה וְנִתְקַרַב
יּוֹתֵר אֶל הַיּוֹם.

עַד שְׁבִאֹרֶה-הַיּוֹם' - אֵז נִתְגַּדַּל הָאִמּוּנָה'
בְּשִׁלְמוֹת, בְּבְחִינַת (אֵיכָה ג, כג): "חֲדָשִׁים
לְבַקְרִים רַבָּה אִמּוּנַתְךָ".

וְאֵז בְּ'אֹרֶה-הַיּוֹם', הוּא עֶקֶר צְמִיחַת
הַרְפוּאָה, בְּבְחִינַת (יִשְׁעִיָּה נח, ח): "אֵז
יִבְקַע כְּשֶׁחֵר אֹרֶה, וְאֶרְכַּתְךָ מִהֵרָה תִצְמַח".

נד

(ח"ב פג)

עַל-יְדֵי 'תְּקוּן-הַבְּרִית' שֶׁהוּא 'קִשְׁת' -
יְכוּל לְהוֹצִיא ה'חֲצִיִּים', שֶׁהִיא
ה'תַּפְלָה', שֶׁהִיא "ח"י בְּרַכָּאן דְּעֻלּוֹתָא -
שֶׁהֵם תַּלְתָּ וְוִי"ן" (תְּקוּנֵי-זֶהר מא. מח.), בְּחִינַת
'חֲצִיִּים'.

ו'מְקוּמָם' בְּבְרִית', בְּבְחִינַת (תְּהִלִּים פט, כט):
"וּבְרִיתִי נִאֲמַנֶּת לוֹ". אִמּוּנָה'
זֶה בְּחִינַת 'תַּפְלָה', בְּבְחִינַת (שְׁמוֹת יז, יב): "וַיְהִי
יָדָיו אִמּוּנָה".

וְאֵז הַתְּחִלַּת צְמִיחַת קֶרֶן מְשִׁיחַ, בְּבַחֲנֵינָת (תהלים קלב, יז): "אֲצְמִיחַ קֶרֶן לְדָוִד", בְּבַחֲנֵינָת (חֲבֻקִּיק ג, ד): "קֶרְנִים מִיָּדוֹ לֹא".

"יָדוֹ" - זֶה בְּחֵינַת תְּפִלָּה. וְתַפְלוּתָהּ הֵם שְׁלֹשָׁה, בִּי בְּלִיּוֹת מְשִׁיחַ, בְּאֲבוֹתָ. הֵינּוּ: מְשִׁיחַ, שֶׁהוּא הַדְּבוּר, שְׁבוּ מִתַּפְלָל, בְּחֵינַת "מְשִׁיחַ אֱלֹמִים" (תַּפְלוּת נְשֻׁמָּה), הוּא מֵאִשׁ מִים רוּחַ.

וְאֵז נַעֲשֶׂה בְּרִיחוּרֵינוּ - הֵינּוּ: שְׂבָא לְקִדְשֵׁי שַׁבָּת שְׂאִסוּר בְּמִלְאכָה וְכוּ'.

וְקִדְשֵׁי שַׁבָּת - זֶה בְּחֵינַת תְּכֵלִית הַיְדִיעָה. וְ"תְכֵלִית

הַיְדִיעָה - שְׂלֹא נִדְעָ" (בְּחֵינַת-עוֹלָם פִּי"ג). וּבְשִׁבִיל זֶה 'שַׁבָּת' נִקְרָא: "תְּכֵלִית שְׂמִים וְאֶרֶץ" (תַּפְלוּת עֲרֵבִית שַׁבָּת). וְ"תְכֵלִית" זֶה בְּחֵינַת (קִהְלֵת ז, כג): "אֲמַרְתִּי אֲחַכְמָה, וְהִיא רְחוּקָה מִמֶּנִּי" - הֵינּוּ: זֶה עֵקֶר הַחֲכָמָה: שִׁישְׁבִּיל שְׂרַחוּק מִמֶּנּוּ הַחֲכָמָה.

וְ"תְכֵלִית הַזֶּה", הוּא עֵקֶר הַמְּקוֹם - הֵינּוּ בְּחֵינַת "מְקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה סח, ט), שְׂזָה הַתְּכֵלִית, הוּא הַמְּקִיף אֶת כָּל הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בְּחֲכָמָה, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב (תהלים קד, כד): "כָּלֵם בְּחֲכָמָה עֲשִׂיתָ".

וְזֶהוּ בְּחֵינַת (בְּרֵכּוֹת ו): "הַקּוֹבֵעַ מְקוֹם לְתַפְלוּתוֹ" - בִּי זֶה עֵקֶר הַמְּקוֹם, בְּבַחֲנֵינָת (שְׁמוֹת טז, כט): "אֵל יֵצֵא אִישׁ מִמְּקוֹמוֹ בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי".

נה.

(סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, עֲנִינֵי בְּקָר')

[א] מִי שֶׁלְמוּדוֹ בַתּוֹרָה בְּמַחֲוֵן זָכִים, שְׂאֲכִילָתוֹ כָּל-כֶּף בְּקִדְשָׁה, שֶׁנִּזְוֵן מִמְּזוֹן שֶׁהַמְּלָאכִים נִזְוֵנִין מִמֶּנּוּ, עַל-יְדֵי-זֶה שׁוֹנְאִיו

נִזְוֵנִין בְּחֵינַת. וְסִימָן לְדָבָר: "וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיַת הַבְּקָר" (שְׁמוֹת יט, טז), "וּבְבִקְר הֵיטָה שְׂכַבַת הַטַּל" (שָׁם טז, יג), "וַיְהִי בְּאֲשֻׁמֶרֶת הַבְּקָר" (שָׁם יד, כד). (אֲכִילָה ח"ב ה; לְמוֹד ח"ב ד; מְרִיבָה ח"ב ח).

(פְּרוּשׁ מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל: פְּרוּשׁ סִימָן זֶה שְׁמַעְתִּי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ: כִּי (א) "וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיַת הַבְּקָר", נֶאֱמַר בְּמִתְּנֵי-תּוֹרָה - שְׂזָהוּ בְּחֵינַת: "מִי שֶׁלְמוּדוֹ בְּמַחֲוֵן זָכִים". (ב) "וּבְבִקְר הֵיטָה שְׂכַבַת הַטַּל", נֶאֱמַר בְּמִן - שֶׁהוּא מְזוֹן שֶׁהַמְּלָאכִים נִזְוֵנִין מִמֶּנּוּ. כְּמוֹ שֶׁאֲמַר חַז"ל (יוֹמָא עה). (ג) "וַיְהִי בְּאֲשֻׁמֶרֶת הַבְּקָר", נֶאֱמַר בְּקִרְיַעַת יַם-סוּף, שֶׁנִּשְׁטַבְעוּ הַמְּצָרִים בָּיָם - שְׂזָהוּ בְּחֵינַת חֵינַת כְּמוֹ שֶׁאֲמַר חַז"ל (פְּתוּבוֹת ל). וְלִמַּד בְּקָר מִבְּקָר. - עַל-יְדֵי-זֶה מִצָּא הַשְּׂגָה הַנִּלְ בַּתּוֹרָה הַתּוֹרָה).

[ב] מִי שֶׁאֵין לוֹ 'בְּטָחוֹן' - יָקוּם קִדְם 'אוֹר-הַבְּקָר', וַיֹּאמֶר בְּקִשׁוֹת בְּקוֹל־רָם (בְּטָחוֹן ח"א יג).

[ג] הַתְּעוֹרְרוֹת בְּבִקְר לְלִמּוּד - מְסַגֵּל לְחַוֵּשׁ הַשְּׂמִיעָה' (לְמוֹד סח).

[ד] כְּשֶׁאָדָם מִתַּפְלָל עַל שׁוֹנְאָיו, יִתַּפְלָל בְּבִקְר (מְרִיבָה ח"א ז).

[ה] צָרִיךְ אָדָם לְהוֹכִיחַ אֶת-עַצְמוֹ בְּכָל בְּקָר (תְּשׁוּבָה ח"א עב).

[ו] עַל-יְדֵי הַשְּׂתוּקוֹת שֶׁאָדָם מְשִׁתוּקָק בְּלִילָה לְהַשִּׁיב-יִתְבָּרֵךְ - עַל-יְדֵי-זֶה בְּנִקְל לֹא לְהַתַּפְלָל בְּבִקְר (תַּפְלָה ח"א נ).

נו.

(שִׁיחוֹת-הַרְ"ן עו)

סִפְרֵי: שְׂבַעַת שֶׁהָעוֹלָם מְכִינִים עֲצָמוֹן לְהַתַּפְלָל בְּבִקְר, בְּעַת שְׂמַתְחִילִין לְהַתְּקַבֵּץ עַד שְׂמַתְחִילִין לְהַתַּפְלָל - בְּאוֹתָהּ הַשְּׂעָה הוּא לִוְד אֲרַבְעָה דַּפִּין פּוֹסֵק.

נז.

(שיחות-ה"ר"ן רמג)

צוה לאחד שהיה אצלו חולה בתוך ביתו:
"שיקום קדם 'אור-היום', ויאמר
'שיר-השירים' בלו!" - ואמר: "שכל
הרפואות שבעולם, בלם בלולים בשיר-
השירים!" - וכן היה: שתכף היה שנוי
להחולה, וחזר לאיתנו.

נט.

(שיחות-ה"ר"ן לא)

ראוי להזדרז להתפלל תמיד בבקר
השכם בכל מה שיוכל - כי לפי גדל
מעלת התפלה שיקרה מעלתה מאד מאד,
מי יודע אם יזכה אחר-כך להתפלל?! - על-
פן כל מה שיוכל להקדים עצמו - ראוי לו
לזרז מאד ולהקדים.

ס.

(שיחות-ה"ר"ן שא)

שמעתי בשמו שאמר: שעקר עבודת
איש הישראלי הוא: בחרף -
לקום בחצות-לילה. ובקוץ בעת שהלילה
קצר מאד (שאז אין עומדין בחצות (בחויף-לארץ)) - אז
יזהר לעמוד בבקר השכם פעלות-השחר.

"וישכם אברהם בבקר" (בראשית יט, כז)
- מעלת תפלת הותיקין -

המתפלל ותיקין: [א] אינו נזוק כל היום בלו
(גמרא ברכות ט: ובתוספות). [ב] הוא בשמחה כל
היום (שם). [ג] מתפלל בשעת מצוה ועת-רצון
(רש"י ברכות כט:). [ד] שכרו מרבה מאד (טור אורח-
חיים סימן נח). [ה] מבטח לו שהוא בן עולם-הבא
(שם). [ו] נצול מחטא כל אותו היום (יערות-דבש
ח"א דרוש ט). [ז] זוכה לאריכות-ימים (יערות-דבש
שם). [ח] החלוק בין תפלה קדם הנץ, בין לאחר
הנץ - כרחק מזרח ממערב, כי אז עדין יכולין
לבטל כל הדינים. על-פן אל יהא דבר זה קטן
בעיניו, כי גדול הוא (צואת-הריב"ש טז - הפעל-שם -
טוב זיע"א). [ט] מאירין המחין, ותפלתו בוקעת
כל העולמות באש ליהט מלהטות (היכל-הברכה
קאמאנא, פרשת לך-לך).

סא.

(עלים-לתרופה, ה' כ"תבא תקפ"ט)

ואי-אפשר להאריך יותר, כי כבר הגיע
זמן קריאת-שמע של
שחרית, ואתה ידעת עצם תשוקתנו
להתפלל תמיד בבקר השכם, באשר
הזהירנו הוא ז"ל (שיחות-ה"ר"ן לא).

נח.

(שיחות-ה"ר"ן ל)

בשאינו נצרך לנקביו ממש, אין צריך
להחמיר ולבטל עצמו מתורה
ותפלה בחנם, מחמת חששות וחמרות יתרות
ושגעון בעלמא. רק טוב להתפלל בבקר
תכף אחר עמידתו ממטתו. אם אפשר בקל
לפנות - אפשר. ואם לאו - לאו, ויתפלל כד
(עיר-שם באריכות).

נא בני שתרגיל עצמך בזה, מי יתן
שתזכה להתפלל בכל יום תפלת
הותיקין - אשריך וטוב לך. כי
כשמתפללין בבקר השכם, יש פנאי וחרות
כל היום לעבודתו יתברך.

אשרינו מה טוב חלקנו על כל דבור ודבור
שזכינו לקבל ממעיני הישועה,
כי גם הנהגה הזאת הנ"ל, הוא יסוד גדול
להתקרב להשם-יתברך.

סב.

(שיח-טרפיקדש ח"ב שיח)

ידוע: שהבעל-שם-טוב התפלל תמיד בותיקין, וכך נהגו כל תושבי העיר מעזיבוז! - אחר פטירתו רצו תושבי העיר לחזק המנגן הזה, והסכימו ביניהם: שתיכף לאחר תפלת הותיקין, יסגרו את הבית-בנסת של הבעל-שם-טוב, וכך נהגו זמן רב.

סג.

(שיח-טרפיקדש ח"ב תקטו)

מוהרנ"ת ז"ל אמר: "מה שנהגו ישראל לומר סליחות באשמרת-הבקר, הוא כדי שיתפללו אחר-כך בותיקין!" - כל-כך חשובה תפלת הותיקין.

סד.

(שיח-טרפיקדש ח"ב תקיז)

מוהרנ"ת ז"ל אמר: "אני אוהב להתפלל בותיקין, אבל לא עם הלמדן הפעסן!" [אבער גישט מיטן 'בייזן למדן] (שממחר בתפלתו, מחמת שמקפיד בדיוק על זמן הנץ).

"זה המטיר על סדם ועל עמרה גפרית ואש וגו'. ויהפך את הערים האל" (בראשית יט, כד-כה)

סה.

(ספורי-מעשיות, מעשה יב מה'בעל-תפלה')

[הבעל-תפלה] ספר לה'מדינה של עשירות: אצל המלך שהיה אצלו [הבעל-תפלה] - היה לו 'יד', ודינו: 'תמונת יד' עם חמש אצבעות וכל השרטוטין שיש על ה'יד'.

וזאת ה'יד' - היתה ה'לאנד-קארט' (מפת העולם) של כל העולמות. וכל מה

שהיה מן בריאת שמים וארץ עד הסוף, ומה שיהיה אחר-כך - הכל היה מציר על אותו היד וכו'. וכן היה גרשם שם, כל הדרכים שיש מעולם לעולם.

גם היה גרשם על ה'יד' - כל דבר ודבר כפי מה שהיה בעת בריאת העולם, וכפי ההנה ש'לו, וכפי מה שיהיה אחר-כך.

בגון 'סדום': היה גרשם שם - כפי מה שהיתה בעת ישובה קדם שנהפכה. גם היה מציר שם 'הפיכת סדום' - כמו שהעיר נהפכה. וגם היה מציר שם ציור של 'סדום' - שיש לה אחר ההפיכה.

כי היה גרשם על היד - מה שהיה, ומה שהיה, ומה שיהיה וכו'.

"השב אשת האיש פי נביא הוא, ויתפלל בעדך וחייה" (בראשית כז, ז)

סו.

(ח"א י, ג'ד-בסוף)

"אברהם קראו הר, ויצחק קראו שדה, ויעקב קראו בית" (פסחים פח.) - ו'שדה' הוא יותר משג ונצרך להעולם מ'הר', ו'בית' הוא מקום ישוב לבני-אדם יותר מ'שדה', כי בבחינת 'בית' יש גם לעכו"ם השגה וכו'.

ולהעלות ה'תפלה' מבחינת 'הר' ו'שדה' לבחינת 'בית', כדי שיתגלה מלכותו גם לעכו"ם, שיהיה להם גם-כן השגה באלקותו יתברך שמו - אי-אפשר ב-אם על-ידי 'צדיקי-הדור'.

כמו שאמרו חז"ל (בבא-בבא קטז): "מי שיש לו חולה בתוך ביתו, ילך אצל

תָּבֹא וַיִּבְקֹשׁ עָלָיו רַחֲמִים" - כִּי עָקַר הַתְּפִלָּה
אֵינָם יוֹדְעִים כִּי אִם 'צַדִּיקֵי-הַדּוֹר'.

כִּי יֵשׁ בְּעַלְיֵי-גֵאוּהוּ, שְׂרוּדָפִים אַחַר כְּבוֹד
וְרוּצִים לְמֶלֶךְ וְלִהְנַחֵיג אֶת הָעוֹלָם,
וְאֵינָם רוּצִים שְׂיִלְכוּ לְצַדִּיקִים, וְאוֹמְרִים:
"שֶׁהֵן בְּעֶצְמָם יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת פְּדִיּוֹנוֹת
וְלִהְתַּפְּלֵל תְּפִלוֹת!" - וּמוֹנְעִים גַּם אַחֲרַיִם
בְּשֵׁישׁ לָהֶם צַעַר אוֹ חוֹלָה, לִילֹךְ לְצַדִּיקִים.

וְעַלֵּיהֶם נֹאמֵר (בְּרֵאשִׁית כ, ז - מֵה שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
אָמַר לְאַבְיִמֶלֶךְ): "הֲשֵׁב אִשְׁתְּ הָאִישׁ
כִּי נִבְיָא הוּא, וַיִּתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ וַחַיָּה". כִּי זֶה
ה'בְּעַלְיֵי-גֵאוּהוּ' מְכַנֶּה בְּלִשׁוֹן 'אַבְיִמֶלֶךְ' - 'אָבִי'
לְשׁוֹן רְצוֹן, כִּי הוּא רוּצֵה לְמֶלֶךְ. וַחַיָּה:
"אַבְיִמֶלֶךְ".

כִּי בְּאֵמַת צַדִּיק מוֹשֵׁל בְּתַפְּלוֹתוֹ, כְּמוֹ
שֶׁכְּתוּב (שְׁמוּאֵל-ב כג, ג): "צַדִּיק מוֹשֵׁל"
וְכוֹ, וְהוּא מִתְגַּאֵה בְּעֶצְמוֹ: "שְׂיִכּוֹל
לְהִתְפַּלֵּל, וַיֵּשׁ לוֹ הַמְּשַׁלָּה!"

וְעַל־כֵּן מְכַנֶּה בְּשֵׁם 'אַבְיִמֶלֶךְ', כִּי הוּא
רוּצֵה לְמֶלֶךְ, וְאוֹמֵר: "אֲנִי
אֶמְלֹךְ". 'אָבִי' לְשׁוֹן רְצוֹן, כְּמוֹ (דְּבָרִים כג, ו):
"וְלֹא אָבָה ה' אֱלֹקֶיךָ" וְכוּ'.

וְזֶה פֶּרוּשׁ: "הֲשֵׁב אִשְׁתְּ הָאִישׁ" -
"אִשׁ"ת' רֵאשִׁי-תִבּוֹת (תְּהִלִּים נא, יז):
"אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח" (שֶׁעַר רוֹחַ-הַקֹּדֶשׁ
לְהַאֲרִיז"ל). זֶה בְּחִינַת תְּפִלָּה, דְּהֵינּוּ: "הֲשֵׁב
אִשְׁתְּ", בְּחִינַת ה'תְּפִלָּה', לְה'צַדִּיק'.

"כִּי נִבְיָא הוּא" - כִּי "הַקְּדוֹשׁ-שֶׁבְּרוּךְ-הוּא
מִתְגַּאֵה לְתַפְּלוֹתָן שֶׁל צַדִּיקִים" (חֲלוּן
ס), וּמְשַׁגֵּר תְּפִלָּה סְדוּרָה בְּפִיו, כְּדִי שְׂיִהְיֶה
מִתְפַּלְּתוֹ.

וְזֶה: "כִּי נִבְיָא הוּא" - לְשׁוֹן: "נִיב
שְׂפָתַיִם", כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חַז"ל (בְּרֵכוֹת לז:

עַל יִשְׁעֶיהָ נז, יט): "בּוֹרָא נִיב שְׂפָתַיִם - אִם
שְׂגוּרָה תְּפִלָּתוֹ בְּפִיו" וְכוּ'.

וְזֶה: "הֲשֵׁב" - רֵאשִׁי-תִבּוֹת: "חַד שְׂדֵה
בֵּית" - זֶה רְמָז: שֶׁתְּפִלַּת הַצַּדִּיק הִיא
בְּשִׁלְמוֹת, שֶׁמְעַלָּה אוֹתָהּ מִבְּחִינַת 'חַד'
וְשְׂדֵה' לְבְּחִינַת 'בֵּית', כַּנ"ל.

אָבֵל אֵלּוּ ה'בְּעַלְיֵי-גֵאוּהוּ' - מְעַכְבִּים תְּאוֹתוֹ
שֶׁל הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, וְאֵינָם מְבַקְשִׁים
מִצַּדִּיקִים שְׂיִתְפַּלְלוּ עֲלֵיהֶם, וְגַם אֵין מְנִיחִים
שָׂאֵר בְּנֵי-אָדָם שְׂיִלְכוּ אַצֵּל צַדִּיקִים שְׂיִתְפַּלְלוּ
עֲלֵיהֶם - כִּי חוֹשְׁבִים: שֶׁהֲתַעֲנוּ וְסָגְפוּ אֶת
עֶצְמָם, וּבְזֶה הֵם צַדִּיקִים, וַיְכוּלִים לְהִתְפַּלֵּל,
וְאֵין צַדִּיק בְּאֶרֶץ יוֹתֵר מֵהֶם.

אָבֵל הָאֵמַת אֵינּוּ כּוֹ: כִּי כָּל הַתַּעֲנִיתִים
שֶׁהֲתַעֲנוּ, אֵין זֶה אֶלָּא כְּמוֹ שֶׁק שֵׁישׁ
בּו חוֹרִים הַרְבֵּה, וְכִשְׁמֹרִיקִים אֶת הַשֶּׁק, אֶף-
עַל־פִּי-כֵן נִשְׂאָרוּ בּו חוֹרִים.

וְאִם הַתְּבוֹנְנוּ בְּעֶצְמָן, הֵינּוּ רוֹאִים: אַחַר כָּל
הַתַּעֲנִיתִים, עֲדִין נִשְׂאָרוּ אֶצְלָם כָּל
תְּאוֹתָם קְשׁוּרִים בְּשֶׁקֶם, הֵינּוּ בְּגוּפָם וְכוּ'.

וְחַרְדָּה גְּדוּלָּה הִיא נוֹפֵל עֲלֵיהֶם, כִּי הֵינּוּ
רוֹאִים אֵיךְ הֵם עוֹמְדִים בְּמַדְרָגָה פְּחוּתָה
וְשִׁפְלָה.

סז.

(ח"ב א, ח)

עַל־יַדֵּי שֵׁישׁ ה'שִׁפְעַת הַנְּבוּאָה' בְּעוֹלָם,
אֶף-עַל־פִּי שֶׁאֵין מִי שְׂיִתְנַבֵּא -
עַל־יַדֵּי-זֶה נְגָאֵלַת וְנִפְדִּית ה'תְּפִלָּה' מִן
ה'עֲלוֹת'.

בְּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית כ, ז): "כִּי נִבְיָא הוּא
וַיִּתְפַּלֵּל בְּעֶדְךָ" - שְׂעַל־יַדֵּי
נְבוּאָה, ה'תְּפִלָּה' בְּשִׁלְמוֹת - כִּי ה'תְּפִלָּה'
הִיא בְּחִינַת (יִשְׁעִיָּה נז, יט): "בּוֹרָא נִיב שְׂפָתַיִם",
בְּחִינַת נְבוּאָה'.

"כי אמרתי רק אין יראת אלקים
במקום הזה" (בראשית כ, יא)

ימים רבים, בחינת (משלי י, כז): "יראת ה'
תוסיף ימים", פנ"ל.

סח.

(ח"א ס, ג)

על-ידי ה'יראה', זוכין ל'אריכות-ימים',
בחינת 'זקן', דהינו: להרחיב
ולהאריך ימיו ב'תוספות-קדשה' בכל-פעם,
ובכל יום ויום, בבחינת (משלי י, כז) "יראת ה'
תוסיף ימים".

ועל-ידי-זה זוכין ל'עשירות' - כי
ה'יראה' שומרת מה'הפך'
של עשירות, דהינו 'עניות'.

כי יש בפה מיני 'חן של שקר' וכו'. וכל
אלו ה'חנות של שקר', באים על-ידי
"הבל היפי", בבחינת (שם לא, ל): "שקר החן
והבל היפי".

דהינו: מי שאינו נשמר מ'יפי הנשים' -
יש לו תאוות של אלו ה'חנות של
שקר'. ו'יראה' הוא הפך מזה, כמו שכתוב
(שם): "שקר החן והבל היפי, אשה יראת ה'
היא תתהלל".

ועל-כן 'אברהם ויצחק' כשבאו
למקומות שלא היו שם 'יראות',
ותכף כשרצו לכנס לשם הרגישו זאת - על-
ידי שהתחילו להרגיש לפי ערך גדל
קדשתם, 'יפי הנשים' - ועל-כן הרגישו
ש'אין שם יראה', ועל-כן אסרו על-עצמן
זווג נשותיהן באחותו, כמו שכתוב (בראשית
כ, יא): "כי אמרתי רק אין יראת אלקים
במקום הזה" וכו'.

ואחר-כך תקן אברהם זאת, והמשיך
'אריכות-ימים', כמו שכתוב
(שם כא, לד): "ויגר אברהם בארץ פלשתים

"וגם אמנה אחתי בת אבי הוא, אך לא
בת אמי, ותהי לי לאשה" (בראשית כ, יב)

סט.

(ח"א יב, ד)

עקר 'בנין השכינה', הוא על-ידי 'הכמה',
שאז ראויה לזווג, כמו שכתוב
(בראשית כ, יב): "וגם אמנה אחותי בת אבי,
אך לא בת אמי" וכו'. ואז: "ותהי לי
לאשה" - שאז היא ראויה לזווג.

כמוכא ב'זהר' (אמר ק): "רבי אבא ש"ל
לה לרבי שמעון. אמר: אימתי
זווגא דכנסת-ישראל במלפא קדישא. ש"ל
לה: 'וגם אמנה' וכו'". עין-שם.

"ולשרה אמר: הנה נתתי אֵלַי כֶּסֶף לְאַחִי,
הנה הוא לִי כֶּסֶף עֵינִים לְכֹל אֲשֶׁר אֶתְּךָ"
(בראשית כ, טז)

ע.

(ח"א כה, ד)

עקר ה'גדלה' וה'פאר', הוא 'התגלות
הגונין'. ו'כסף וזהב' הן הן ה'גונין',
כי 'גונין עלאין' בהם.

ו'גונין-עלאין' המלבשים ב'כסף וזהב',
אין מאירין אלא
כשבאים לאיש הישראלי - כי שם מקומם,
ונכללים זה בזה, ומתנהרין אלו הגונין,
בבחינת (ישעיה מט, ג): "ישראל אשר בך

אתפאר". כי 'מקום הגוֹנִין' אינו אלא אצל איש הישראלי.

וכשמתגהרין הגוֹנִין - אזי הקדוש-ברוך הוא מתגדל ומתפאר בהם, בבחינת (חגי ב, ח): "לי הכסף ולי הזהב".

ונעשה מהם "בגדי ישע" (ישעיה סא, י). "ישע - אסתכלותא" (זהר יתרו צ): כמו: "ישעו אל ה'" (שמואל-ב כב, מב). ומחמת ה'פאר', הכל מסתכלין בו - כי כלם מתאוין להסתכל בו.

אבל כל-זמן שה'כסף וזהב' אצל העכו"ם - אזי ה'גוֹנִין' נעלמים אורם ואינם מאירין, כי אין שם מקומם.

ובשביל-זה העכו"ם תאבין לממון ישראל, אף-על-פי שיש להם 'כסף וזהב הרבה, תאבין לדינר של יהודי, כאלו לא ראה ממון מעולם.

וזה מחמת שה'כסף וזהב' שיש תחת ידם, אין ה'גוֹנִין' מאירין, ואין החן שורה על ממון שלהם - כי עקר הפאר והחן לא נתגלה אלא אצל ישראל.

אבל דע: תקף ומיד פשהעכו"ם מקבל ממון ישראל - תקף ומיד נתעלם החן והפאר בתוך הממון. ובשביל זה העכו"ם בכל פעם תובע ממון אחר מישראל, ושוכח הממון שכבר קבל - כי נתעלם החן כשפא ליד העכו"ם.

וזה שאמר 'אבימלך' ל'שרה' (בראשית כ, זט): "הנה נתתי אלה פסף לאחיה, הנה הוא לך פסות עינים".

הינו: כשיצא הממון מיד עכו"ם ליד הישראלי - תקף נתגלו הגוֹנִין,

ונעשו בבחינת: "בגדי ישע", הינו: "פסות עינים" - שהכל מסתכלין בהם, שהכל תאבין להסתכל בהם.

ועל-ידי 'צדקה' שנותן מממונו - נתתקן כל ממנו, ונתגלין הגוֹנִין ומאירין, ונעשה כל ממנו בבחינת (חגי שם): "לי הכסף ולי הזהב", בבחינת (ישעיה שם): "בגדי ישע מעיל צדקה יעטני".

ואפלו זה הפעות שלוקחין העכו"ם מאתנו - נחשב לצדקה וכו'.

"זה'פקד את שרה וגו'. כי ילדתי בן לזקניו" (בראשית כא, א-ז) - ענין 'פקידת עקרות'

עא.
(ח"א נג)

עקר הולדה תלוי בה"א, בבחינת (בראשית מז, כג): "הא לכם זרע". ואברהם ושרה לא הולידו, עד שהגיעו לה"א הזאת. כי עקר הולדה, על-ידי ה'דעת', בבחינת (שם ד, כח): "וידע אדם" וכו'.

ועקר ה'דעת' - הינו: שישתמש בדעתו, שיוציא שכלו מבח אל הפעל.

ומי שהוא שלם בדעתו, שהוציא אותו מבח אל הפעל, והשיג בדעתו מה שאפשר לדעת האדם להשיג בדעתו - אזי הוא קרוב לדעת הקדוש-ברוך-הוא, ואין חלוק בין דעת האדם לדעת השם-יתברך, אלא ה' דברים, כמובא.

ואז דעתו יונק מדעת השם-יתברך, שהיא בחינת ה'א', ואז מוליד.

וְזֶה אִי-אֶפְשֵׁר - אֵלָא עַל-יְדֵי עֶסֶק
שְׁעוֹסֵק עִם בְּנֵי-אָדָם לְקַרְבָּם לְעִבּוּדַת
הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ וְכוּ'.

וּבְשִׁבְלִי-זֶה: 'אֲבָרְהֶם וְשָׂרָה' טָרְחוּ עֵצְמָן
לְגִיר גָּרִים - כִּי עַל-יְדֵי-זֶה
הַשְּׁלִימוּ דַעְתָּם, וְנִתְקַרְבוּ לַה"א הַזֹּאת, הֵינּוּ:
לְדַעַת הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ, וְזָכוּ לְבָנִים וְכוּ'.

אָבֵל מִי שֶׁאֵין שָׁלֵם בְּדַעְתּוֹ, וְהוּא רְחוּק
מִדַּעַת הָאָדָם, כָּל שֶׁכֵּן מִדַּעַת הַשָּׁם-
יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת ה"א' - אֲזִי הוּא "קֶטָן
וְאֵין מוֹלִיד" (סִנְהֶדְרִין סח:).

וּבְשִׁבְלִי-זֶה בְּיַד הַצַּדִּיקִים לְפָקֵד עֲקָרוֹת
- כִּי הֵם שְׁלָמִים בְּדַעַת,
וְקָרוֹבִים לְדַעַת עֲלִיּוֹן, וְאֵין בֵּין דַּעְתָּם לְדַעַת
הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ, אֵלָא 'חֲמֻשָּׁה דְּבָרִים' כַּנִּל.
וְ'חֲמֻשָּׁה דְּבָרִים', הִיא הִיא דַּעַת הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ,
שֶׁמֶשֶׁם ה' הוֹלְדָה'.

עב.

(ח"א, ה'ז'ח"ט-בסוף)

'הַתְּגַלּוֹת-הַיְרָאָה', הוּא עַל-יְדֵי פְּקִידוֹת
עֲקָרוֹת' - כִּי עַל-יְדֵי
לְדָה', נִתְגַּלָּה 'יְרָאָה', בְּחִינַת (תַּהֲלִים מַח, ז):
"רַעְדָה אַחְזַתֶּם שָׁם חֵיל כִּי־לְדָה".

כִּי עַל-יְדֵי ה'לְדָה' יוֹצֵאִין דְּמִים וְגִבּוֹרוֹת,
שֶׁהֵן בְּחִינַת 'יְרָאָה' - וּבִפְרֹט כְּשֶׁנִּפְקְדָה
'עֲקָרָה', שֶׁהִיוּ הַדְּמִים וְהַגִּבּוֹרוֹת נֶעְצְרִין כְּלִ-
כָּף עַד עֵתָה. עַל-כֵּן אַחֲרֵיכֶם כְּשִׁיוֹצֵאִין,
נִתְגַּלָּה ה'יְרָאָה' בִּיּוֹתֵר.

וּכְכִי ה'לְדָה', בֵּן הַתְּגַלּוֹת ה'יְרָאָה' - כִּי
כְּשֶׁנִּפְקְדָה 'עֲקָרָה אַחַת', נִתְגַּלָּה
'יְרָאָה'. וּכְשֶׁנִּפְקְדוּ ה'רַבָּה עֲקָרוֹת', נִתְגַּלָּה
ה'יְרָאָה' בִּיּוֹתֵר. וְזֶה בְּחִינַת "חֵיל כִּי־לְדָה" -
כְּכִי ה'לְדָה' בֵּן הַתְּגַלּוֹת ה'יְרָאָה'.

וְעַל-כֵּן "בְּרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה הִיא פְּקִידַת
יִצְחָק" (רֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה י"א.), שֶׁהוּא
תַּקְפָּה 'הַתְּגַלּוֹת הַיְרָאָה' מְאֹד, בְּחִינַת "פְּחַד
יִצְחָק" (בְּרֵאשִׁית ל"א, מ"ב). כִּי "כְּשֶׁנִּפְקְדָה שָׂרָה,
נִפְקְדוּ כַּמָּה עֲקָרוֹת עִמָּה" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה נ"ג, ח).

וְזֶה בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כ"א, ז): "כִּי יִלְדְתִי בֵּן
לְזִקְנָיו" - כִּי עַל-יְדֵי לְדַת יִצְחָק,
שֶׁהוּא 'הַתְּגַלּוֹת הַיְרָאָה', עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ
'אֲרִיכוֹת-יָמִים', בְּחִינַת 'זִקְן' כַּנִּל, בְּבְחִינַת:
"יְרֵאת ה' תוֹסִיף יָמִים" כַּנִּל.

וְפְּקִידוֹת-עֲקָרוֹת' נַעֲשֶׂה: עַל-יְדֵי
שְׁמַעוֹרְרִין בְּנֵי-אָדָם
מְשַׁנְתֶּם.

כִּי יֵשׁ בְּנֵי-אָדָם שִׁישִׁנִּים אֶת יְמֵיהֶם. וְאִף
שֶׁנִּדְמָה לְהַעוֹלָם שְׁעוֹבְדִים הַשָּׁם,
וְעוֹסְקִים בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה - אִף-עַל-פִּיכֶן כָּל
עִבּוּדָתָם אֵין לַהַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ נַחַת מֵהֶם, כִּי
נִשְׁאָר לְמַטָּה, וְאֵין יָכוֹל לְהַתְרוֹמֵם
וּלְהַתְעַלּוֹת לְמַעְלָה וְכוּ'.

וְיֵשׁ שֶׁנִּפְלְאוּ לְבַחֲינַת 'שָׁנָה', עַל-יְדֵי
'תְּאוֹזוֹת וּמַעֲשֵׂים-רָעִים'.

וְיֵשׁ אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים וְיָפִים, רַק שֶׁנִּפְלְתָם
הוּא עַל-יְדֵי 'אֲכִילָה', שֶׁאוֹכֵל מֵאֲכָל
שָׂלָא נִתְבָּרַר לְמֵאֲכָל-אָדָם, עַל-יְדֵי-זֶה
נוֹפֵל מִחוּז לְבַחֲינַת 'שָׁנָה' וְכוּ'.

כִּי כְּשֶׁאֵין אֲכִילָתוֹ בְּקִדְשָׁה - אֲזִי אוֹבֵד
'פְּנִיּוֹ', הֵינּוּ ה'שֶׁכָּל', וְנוֹפֵל לְבַחֲינַת
'שָׁנָה' וְכוּ'. וְצָרִיךְ לְעוֹרְרוֹ מְשַׁנְתּוֹ.

וְאִי-אֶפְשֵׁר לְעוֹרְרוֹ - כִּי-אִם כְּשֶׁמִּתְעוֹרֵר
מֵעֵצְמוֹ, כִּי צָרִיךְ 'אֶתְעוֹרֹתָא'
דְּלַתְתָּא. רַק כְּשֶׁמִּתְעוֹרֵר מֵעֵצְמוֹ, אִם לֹא
הִיוּ מְעוֹרְרִין אוֹתוֹ, הִיא נִשְׁאָר יִשְׁן יוֹתֵר. עַל-
כֵּן צָרִיךְ תַּכְּפָה כְּשֶׁמִּתְעוֹרֵר - לְהִרְאוֹת לוֹ

פְּנֵינוּ, וְלִהְלִבֵּשׁ אוֹתוֹ בְּפָנָיו שְׂנִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ בְּשַׁעַת שְׁנָה. וְזֶהוּ בַּחֲנִינָת הַתְּעוֹרְרוֹת-הַשְּׁנָה.

וְאִזִּי צְרִיכִין לְהַלְבִּישׁ לוֹ הַפָּנִים, בְּסִפּוּרֵי-מַעֲשֵׂי־וְכוֹ.

אָבֵל יֵשׁ שְׁנַפֵּל מִכָּל הַשְּׂבָעִים פָּנִים - עַד שְׂאִי-אֶפְשֶׁר לְעוֹרְרוֹ בְּשׁוּם פָּנִים, כִּי-אִם עַל-יְדֵי סִפּוּרֵי-מַעֲשֵׂי־שָׁל שְׁנָיִם קַדְמוֹנִיּוֹת, שְׁכָל הַשְּׂבָעִים פָּנִים, שְׂבָעִים שְׁנָיִם, מְקַבְּלִין חַיּוֹת מִשָּׁם.

וְזֶה בַּחֲנִינָת 'עֵתִיק', בַּחֲנִינָת 'זְקֵן', בַּחֲנִינָת 'הַדְּרַת פָּנִים' וְכוּ', בַּחֲנִינָת: "וְרַב הָסֵד" (שְׁמוֹת ל"ד, ו).

וּכְשֶׁעוֹסֵק לְעוֹרֵר בְּנֵי-אָדָם - צְרִיף לְשֹׁמֵר עַצְמוֹ מִתְלַמְּיָדִים שְׂאִינָם-הַגּוֹנִים וְכוּ', כִּדֵּי שֶׁלֹּא יִזְיַק לוֹ.

וְזֶה בַּחֲנִינָת מַה שְּׁדַרְשׁוּ רַז"ל (סִנְהֶדְרִין ק. מְנַחֲוֹת צַח. - עַל יְחֻזְקָאֵל מַז, יב): "וְעֵלְהוּ לְתַרְוֵפָה - לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים, וְלְהַתִּיר פֶּה עֲקָרוֹת.

"כִּי עַל-יְדֵי שְׁמַעוֹרֵר בְּנֵי-אָדָם מִשְׁנַתֵּם עַל-יְדֵי 'סִפּוּרֵי-מַעֲשֵׂי־וְכוֹ, שְׁזָהוּ בַּחֲנִינָת: וְעֵלְהוּ לְתַרְוֵפָה וְכוּ', כְּמוֹ שְׂאֶמְרוּ רַז"ל (עֲבוּדָה-זָרָה יט: עַל תְּהִלִּים א, ג): "וְעֵלְהוּ לֹא יָבוּל - אֶפְלוּ שִׁיחַתָּן שָׁל תְּלַמְּיָדֵי-חֲכָמִים צְרִיכִין לְמוֹד" וְכוּ' (עֵין בְּפָנִים) - עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה בַּחֲנִינָת: "לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים".

כִּי מִקֵּדָם כְּשֶׁהָיוּ בַּבְּחִינָת 'שְׁנָה', וְלֹא הָיוּ שׁוֹמְעִים הַתְּעוֹרְרוֹת הַחֲכָם, וְלֹא הָיָה נִשְׁמָע לְאֲזִינֵיהֶם דְּבָרָיו - מַחֲמַת זֶה לֹא הָיָה אֶפְשֶׁר לָהֶם לְדַבֵּר, כִּי "סֵתָם חָרַשׁ הוּא, שְׂאִינוֹ שׁוֹמֵעַ וְאִינוֹ מְדַבֵּר" (תְּרוּמוֹת פ"א מ"ב, חֲגִיגָה ב), דְּהֵינּוּ: מַחֲמַת שְׂאִינוֹ שׁוֹמֵעַ אִינוֹ יָכוֹל לְדַבֵּר.

וְעַכְשָׁיו שְׁמַעוֹרְרוּ הַחֲכָם וְשׁוֹמֵעַ דְּבָרָיו - אִזִּי יָכוֹלִים לְדַבֵּר. וְזֶה בַּחֲנִינָת: "לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים", בַּחֲנִינָת (מִשְׁלֵי לֹא, ח): "פֶּתַח פִּיךָ לְאֵלִים".

וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא בַּחֲנִינָת: "לְהַתִּיר פֶּה עֲקָרוֹת" - כִּי זֶה הַדְּבֹר 'שֶׁהָיָה מְצַמֵּצֵם אֶצְלָם כָּל-כָּף זֶה זְמַן רַב שֶׁהָיוּ חָרָשִׁים וְאֱלֹמִים, עַכְשָׁיו כְּשִׁינִצָּא הַדְּבֹר, הוּא יוֹצֵא בְּכַח גְּדוּל. וְזֶה הַפֶּה' בָּא לְכֻלֵּי הַזְּלָזָה' וְכוּ'.

וְצָרִיף לְרֵאוֹת: שֶׁהָיוּ 'כָּלֵי הַדְּבֹר', סְמוּכִין וְקְרוּבִין אֶל 'כָּלֵי הַזְּלָזָה', כִּדֵּי שִׁיּוּכְלוּ לְקַבֵּל 'כַּח הַדְּבֹר' כִּנ"ל.

וְעַל-כֵּן הוּיָה אַחַת לְכָלֵי הַדְּבֹר וְלְכָלֵי הַזְּלָזָה' - כִּי אֵלּוּ מְלֵאִים גִּידִים וְעֲצָבִים כְּמוֹ אֵלוֹ, כִּי הֵם בַּחֲנִינָה אַחַת. כִּי עַל-יְדֵי 'כַּח הַדְּבֹר', נַעֲשֶׂה הַזְּלָזָה' כִּנ"ל.

וְזֶה בַּחֲנִינָת: "וְעֵלְהוּ לְתַרְוֵפָה - לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים, וְלְהַתִּיר פֶּה עֲקָרוֹת" - כִּי זֶה תְּלוּי בְּזֶה כִּנ"ל.

וְזֶה בַּחֲנִינָת: "שְׁזוּוג הַנְּשִׁיקִין קֵדָם לְזוּוג הַגּוֹפְנִי" (עֵץ-חַיִּים) - כִּי עַל-יְדֵי 'כַּח הַדְּבֹר', בַּחֲנִינָת: "לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים", שֶׁהוּא בַּחֲנִינָת 'זוּוג הַנְּשִׁיקִין' - עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשֶׂה 'זוּוג הַגּוֹפְנִי', בַּחֲנִינָת: "לְהַתִּיר פֶּה עֲקָרוֹת".

וְזֶה בַּחֲנִינָת 'שׁוֹפֵר' - כִּי 'שׁוֹפֵר' הוּא בַּחֲנִינָת הַתְּעוֹרְרוֹת-הַשְּׁנָה, בַּחֲנִינָת: "עוֹרוּ יִשְׂרָאֵל מִתְרַדְּמֵתְכֶם" (רַמְבַּ"ם, הַלְכוֹת תְּשׁוּבָה פ"ג ה"ד), וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא בַּחֲנִינָת: "לְהַתִּיר פֶּה אֱלֹמִים וְלְהַתִּיר פֶּה עֲקָרוֹת" כִּנ"ל.

דְּהֵינּוּ: שֶׁ'כַּח הַדְּבֹר' הַיּוֹצֵא בְּכַח מֵאֵלּוּ שְׁנַתְּעוֹרְרוּ מִשְׁנַתֵּם, שְׁמַתְחַלָּה הָיוּ בַּבְּחִינָת 'הַעֲדָר הַדְּבֹר', כִּי הָיוּ כְּחָרָשִׁים

מעשה, ועל-ידי-זה תפקד לטובה, ותזכה לבנים! - ויש סמיכות לזה ממה שמבאר במאמר הנ"ל: "שעל ידי 'ספורי-מעשיות' אלו, נעשה 'פקידת-עקרות'".

ואלמים, ועכשו בשמיעורם משנתם להשם-יתברך, עד ששומעים התעוררות החכם-האמת, אזי מתחילין לדבר. וזה ה'דבור' בא לתוך 'בלי-ההולדה'.

עד.

(ספר-המדות, עניני 'פקידת-עקרות')

[א] לרב - העקרות פשהם נפקדות, מזלידות זכר (בנים עה).

ועל-ידי-זה נעשה 'פקידות-עקרות', שזהו בחינת 'ראש-השנה', "שאז נפקדה שרה" וכו' כנ"ל. וכל-זה הוא בחינת 'שופר' שתוקעין ב'ראש-השנה' וכו'.

עג.

(חי-מוהר"ן כה)

[ב] על-ידי למוד פוסקים, עד שידע להורות הוראות, על-ידי-זה גורם פקידה לכמה עקרות (בנים ח"ב כ; פוסק ח"ב א).

שיד' למאמר "פתח רבי שמעון" (תורה הנ"ל - לקוטי-מוהר"ן ח"א ס). אחר שאמר רבנו ז"ל מאמר זה, אמר בדרך צחות: היום אמרתי שלשה דברים שלא בדברי העולם.

[ג] על-ידי עיון עמק בסודות התורה - יוכל לפקד עקרות, ולרפאות חולאת חזק (סוד ח"ב א; רפואה ח"ב ב).

העולם אומרים: "ש'ספורי-מעשיות' מסגל לשנה!" ואני אמרתי: "שעל ידי 'ספורי-מעשיות' מעוררין בני-אדם משנתם!"

[ד] על-ידי ספר גדול שיוצא לעולם, נפקדין עקרות, וסימן (בראשית ה, א): "זה ספר תולדות אדם" (ספר ח"ב ז).

העולם אומרים: "שמ'ספורי דברים' אינם באים לידי הריון" (פון זאגן ווערט מען נישט טראגן!) - ואני אמרתי: "שמ'ספורי דברים של הצדיק שמעורר על-ידי-זה בני-אדם משנתם, בא 'פקידת-עקרות'!"

[יש ב'ספר-המדות' עוד הרבה סגלות לבנים ולהולדה - ולא העתקנו רק מה שכתוב מפ'ש 'פקידת-עקרות'].

"וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים, כאשר צוה אתו אלקים" (בראשית כא, ד)

עה.

(ח"ב א, יא)

"והאזנת למצותיו" (שמות טו, כו), זה בחינת 'תקון-הברית', בבחינת (בראשית כא, ד): "וימל אברהם את יצחק בנו בן שמונת ימים, כאשר צוה אתו אלקים".

העולם אומרים: "כי הצדיק-האמת המפלג במעלה, אין צריך למעות הרבה, כי למה לו מעות!" - ואני אמרתי: "שיש 'התבוננות' בזה שצריך לזה כל הון דעלמא!"

(אמר המעתיק [הרב מטשעהרין ז"ל]: שמעתי בשם איש אחד מאנשי רבנו ז"ל, ששמע מפיו הקדוש, לעגן מה שרצונו היה: "שידפסו ה'ספורי-מעשיות' גם בלשון טייטש [אידיש] שאנו מדברים בו!" - ואמר אז: "שיכול להיות בנקל, שאשה שהיא עקרה, תקרא בהם איזה

"צחק עשה לי אלקים" (בראשית כא, ו)

עו.

(ח"א ל, ו)

'יצחק' - זה בחינת "בן חכם" (מהארבעה בנים בהגדה של פסח), כי "יצחק - על-שם הצחוק והשמחה" (בראשית כא, ו), בחינת (משלי י, א): "בן חכם ישמח אב".

עז.

(ח"א עד)

'יצחק' שהוא בחינת 'דין', בחינת 'אלקים', כמו שכתוב (בראשית כא, ו): "צחק עשה לי אלקים" - נולד מ'שרה' שהיא בחינת 'מלכות', כמו שפרש רש"י (שם יז, טו; והוא מגמרא ברכות יג.): "שנקראת 'שרה', על-שם: 'ששרה על כל העולם כלו'". ו'מלכות' הוא בחינת 'דין', בחינת (גטין י:): "דינא דמלכותא דינא".

"כי ביצחק יקרא לך זרע" (בראשית כא, יב)

"ולא כל יצחק" (נדרים לא.)

עח.

(ח"א ט, ה)

'תפלה' הוא בחינת 'נסים', שהוא אין דרך-הטבע. ועקר ה'נסים', עקר ה'תפלה', אינו אלא ב'ארץ-ישראל', כמו שכתוב (תהלים לז, ג): "שכן ארץ ורעה אמונה". ו'אמונה' זה 'תפלה', כמו שכתוב (שמות יז, יב): "ויהי ידיו אמונה", ותרגומו: "פרישן בצלו".

ו'מצרים' הוא הפך 'ארץ-ישראל', זה לעמת זה" (קהלת ז, יד), כמו שכתוב (שמות יד, כז): "ומצרים נסים

לקראתו" - ש'מצרים' לעמת 'ארץ-ישראל', לעמת ה'נסים'.

ובשביל-זה אין מקום תפלה במצרים, כמו שכתוב (שם ט, כט): "והיה כצאתי את העיר אפרש פני".

בשביל-זה, כשפגם אברהם ב'ארץ-ישראל', בשעה שהבטיח לו הקדוש-ברוך-הוא על 'ירשת ארץ', שאמר (בראשית טו, ח): "במה אדע" - על-ידי-זה ירדו אבותינו למצרים, כי פגם ב'אמונה', הינו 'ארץ-ישראל', בחינת 'נסים'. וירד 'יעקב ובניו' למצרים, ששם 'הפך הנסים'.

וירדו דוקא 'יעקב ובניו' - שהם בחינת 'תפלה', שהם בחינת "שנים-עשר שערי תפלה" (זהר פקודי רנא. שלח קע. שער-הפגנות, דרושי עלינו לשבח א) - כי הוא [אברהם] פגם ב'ארץ-ישראל', בחינת 'תפלה', וירדו 'יעקב ובניו'.

ועל-ידי שעקר התפלה הם 'יעקב ובניו' כנ"ל - על-ידי-זה לא זכה ל'ארץ-ישראל', לבחינת 'תפלה', אלא 'יעקב ובניו', כמו שכתוב (בראשית כא, יב): "כי ביצחק יקרא לך זרע", "ולא כל יצחק" (נדרים לא.).

"וגם את בן האמה לגוי אשימנו, כי זרעך הוא" (בראשית כא, יג) - ענין 'קלפת ישמעאל'

עט.

(ח"א טז)

תרין אמין עשו וישמעאל, אנון 'תרין עננין דמכסין על העינין' (זהר פנחס רנב:), שאין [העינים] יכולין להאיר תמיד

בבחינת 'שמש'. ובשביל־זה צריך הצדיק לְבַטֵּל דְבִקּוּתוֹ, כְּדֵי שֶׁלֹא יִתְגַבְּרוּ הָאִמּוּן עִשׂוֹ וְיִשְׁמַעֲלוּ עַל עֵינָיו, וְיִתְבַטֵּל הַס־וְשָׁלוֹם חֲכָמָתוֹ לְגַמְרֵי.

אבל על־ידי תְּרִין מְשִׁיחִין שִׁפּוּצוֹ מְעִינֹתֵיהֶם חוֹצָה, וְיִהְיֶה לְכֻלָּם "שָׁפָה בְרוּרָה" (צַפְנִיָּה ג, ט) - אִזּוֹ יִתְקַיֵּם (יִשְׁעִיהָ ל, כו): "וְהָיָה אֹרֶךְ הַלְּבָנָה כְּאֹרֶךְ הַחֶמְדָּה", וְאִזּוֹ לֹא יִצְטָרֵךְ לְבַטֵּל מִדְּבִקּוּתוֹ.

פ.

(ח"ב ה, יא)

עוֹנוֹת־הַמְשַׁפֵּט נַעֲשֶׂה, עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'תַּפְּלִין רְעִים'. כִּי יֵשׁ בְּחִינַת 'תַּפְּלִין־מַחִין' שֵׁישׁ בָּהֶם 'פְּסֻלַּת' - כִּי ה'תַּפְּלִין־מַחִין' נַעֲשִׂין עַל־יְדֵי שְׁמַעְלִין 'לַחֹת וְשִׁמְנוּנִית הַגּוֹף' מִבְּחִינַת "הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ" (וַיִּקְרָא טו, ג), לְבְּחִינַת 'חֹתֶם־דְּקֹדֶשׁ', בְּחִינַת 'תַּפְּלִין־מַחִין'.

וַיֵּשׁ 'לַחֹת' שְׁצָרִיכִין לְצֵאת, בְּבְּחִינַת 'טַפַּת עִשׂוֹ וְיִשְׁמַעֲלוּ' - וְכִשְׁמַעְלִין בְּחִינַת אֵלוֹ ה'שְׁמִנוּנִית' אֶל ה'מַח', אִזּוֹ נִתְעַרַב 'פְּסֻלַּת' בְּה'מַחִין' וְה'תַּפְּלִין', וְעַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה 'קִלְקוּל־הַמְשַׁפֵּט', בְּבְּחִינַת (חֲבִקוּק א, ד): "רָשָׁע מִכְתִּיר אֶת הַצְּדִיק" - הַיְנוּ: ה'פְּסֻלַּת' שְׁמַתְעַרַב וּמְסַבֵּב אֶת ה'מַח'.

פא.

(ח"ב קיז)

דַּע: שְׁלִפְעָמִים יֵשׁ בְּאָדָם 'טְמֵאָה טְמוּנָה', שָׂאִין יוֹדְעִין לָהּ שׁוּם תְּקוּן, מַחֲמַת שֶׁהִיא טְמוּנָה וְנִסְתָּרַת בּוֹ.

וְעַל־כֵּן זֶהוּ טוֹבָה מֶה שְׂאֵרַע לוֹ כְּשִׁמְתִּיקָרְב אֶל הַקֹּדֶשׁ, שְׂאִזִּי דִיקָא יִקְרָה לוֹ "מִקְרָה בְּלַתִּי טְהוֹר" (שְׁמוּאֵל־א

כ, כו) הַס־וְשָׁלוֹם - כִּי יוֹצֵאת מִמֶּנּוּ ה'טְמֵאָה הַטְּמוּנָה' הַנ"ל - כִּי אִזִּי כְּשִׁיּוֹצֵאת, יְכוּלִין לְמַצֵּא לָהּ תְּקוּן, מִה־שָׂאִין־כֵּן מִקֶּדֶם כְּשֶׁהִיְתָה טְמוּנָה.

וּמַחֲמַת־זֶה לֹא הוֹלִיד אֲבָרָהֶם אֶת יִצְחָק, עַד שֶׁהוֹלִיד תְּחִלָּה אֶת יִשְׁמַעֲלוֹ. וְכֵן יִצְחָק הוֹלִיד אֶת עִשׂוֹ, וְאַחֲרֵי־כֵן אֶת יַעֲקֹב - כְּדֵי לְהוֹצִיא הַזֶּהֱמָא תְּחִלָּה, כְּמוּבָא (תְּקוּנַיִזְהַר קכח: - 'עַץ־הַדַּעַת־טוֹב' לְהַאֲרִיז"ל, פְּרַשְׁתַּת תּוֹלְדוֹת).

פב.

(ח"י מוה"ר"ן תסב)

רַבְּנּוּ ז"ל אָמַר פַּעַם־אַחַת: אֶתְמוּל הָיָה אֲצִלִּי הַתּוֹנֵג [מוֹשֵׁל תּוֹרְפִין] בְּחֻלּוֹם, וְקָבַל לְפָנָי מָאֵד עַל הַנְּלַחֲמִים בּוֹ. וְהָיָה לִי רַחֲמָנוּת גְּדוֹל עָלָיו.

וּבַאֲמַת הוּא רַחֲמָנוּת עָלָיו, כִּי הוּא נִקְרָא עַדִּין בְּשֵׁמוֹ הַרְאִשׁוֹן 'יִשְׁמַעֲלוֹ', כִּי כָּלֵם אִין יְדוּעַ מִי הֵם כִּי נִתְבַּלְבְּלוּ, וְהוּא עַדִּין יֵשׁ לוֹ שְׁמוֹ הַרְאִשׁוֹן. וְנִתְתִּי לוֹ עֲצָה, וְהָיָה נִרְאִין הַדְּבָרִים שְׁגָם הוּא יוֹדַע הָעֲצָה, אִךְ הוּא עוֹשֶׂה עֲצָמוֹ כְּלֹא יָדַע.

גַּם פַּעַם־אַחַת דִּבֵּר מִמֶּנּוּ, וְאָמַר: כְּשִׁקְוִרִין בְּרֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה: "וְגַם אֶת בֶּן הָאִמָּה לְגוֹי אֲשִׁימְנוּ" וְכוּ' (בְּרֵאשִׁית כא, יג).

הַיְנוּ: שְׁבוּדָאֵי יֵשׁ לוֹ כַּח גְּדוֹל, מֵאַחַר שְׂאוּמְרִים כְּךָ עָלָיו.

"כִּי שִׁמַּע אֱלֹקִים אֶל קוֹל הַנַּעַר - בְּאֶשְׁרֵי הוּא שָׁם" (בְּרֵאשִׁית כא, יז)

לְפִי מַעֲשִׂים שֶׁהוּא עוֹשֶׂה עִבְשׁוֹ הוּא נְדוּן, וְלֹא לְפִי מֶה שֶׁהוּא עֹתִיד לַעֲשׂוֹת (רֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה

טו: לפי שהיו מלאכי השרת מקטרגים ואומרים: רבוננו של-עולם, מי שעתיד זרעו להמית בניך בצמא אתה מעלה לו באר וכו'. אמר להם: "לפי מעשיו של ענשו אני דנו" (בראשית-רבה נג, יד). וזה: "באשר הוא שם" וכו'. (רש"י)

מאד, אך מי יבא אחר המלך, ומי יכול לידע פונתו זה שלא היה רוצה שיִדפסו. ואף-על-פי-כן לא יכלתי להתאפק, והעתקתי קצת לפרקים.

"ויפקח אלקים את עיניה, ונתא באר מים"
(בראשית כא, יט)

אמר רבי בנימין: הכל בתזקת סומין, עד שהקדוש-ברוך-הוא מאיר את עיניהם, מן הקא: "ויפקח אלקים את עיניה". (בראשית-רבה נג, יד)

פה.

עין ב'פרשת בראשית' על הפסוק (בראשית ג, ז): "ותפקחנה עיני שניהם".

"אם תשקר לי ולניני ולנכדי"
(בראשית כא, כג)

"עד-כאן רחמי האב על הבן"
(רש"י: בראשית-רבה נד, ב)

פו.

(ח"א סד, ו)

ה'רחמנות', שרש כל הבריאה, כי הכל נברא כדי לגלות רחמנותו.

וזה (שמות י, ב): "ולמען תספר באזני בנך וכן בנך" - "עד כאן רחמי האב על הבן" (בראשית-רבה נד, ב; רש"י בראשית כא, כג - על פסוק "אם תשקר לי ולניני ולנכדי").

כי בפה שהוא 'אחר-הבריאה' - שם תוכל לספר ולדבר, ולהשיג 'צמצום רחמנותו' שיש בכל דבר.

"עד כאן רחמי האב" וכו' - הינו: שבדבר הזה יש כל-כך רחמנות, ובדבר הזה יש כל-כך רחמנות.

פג.

(ח"א לד, א)

כתיב (תהלים סט, כא): "חרפה שברה לבי" - הינו: ה'חרפות ובזיונות' שוברין לבו של אדם. והתקון הוא: על-ידי שמקשר את לבו, לה'נקדה' השיך ללבו בעת הזאת. ועל-ידי-זה נתבטל ה'חרפה' השורה על לבו.

"קומי שאי את הנער, והחזיקי את ידך בו, כי לגוי גדול אשימנו"
(בראשית כא, יח)

פד.

(חיי-מוהר"ן תעט)

עוד שמעתי [תורה מרבנו ז"ל] על פסוק (בראשית כא, יח): "קומי שאי את הנער, והחזיקי את ידך בו, כי לגוי גדול אשימנו". גם על פסוק וכו'. וכן יש עוד כמה תורות אצל החברים שאמר קדם שהיה בארץ-ישראל.

אבל מחמת ששמעתי מפיו הקדוש: "שאין ברצונו שיִדפסו התורות שאמר קדם 'ארץ-ישראל', ואפלו על אלו שכבר הדפסו הקפיד, רק מה שאמר אחר 'ארץ-ישראל' על-יזה הזהיר לכתב אותם וכו' - על-כן אין רצוני להעתיקם.

אף-על-פי שעל-פי דעתנו, גם אלו התורות שקדם 'ארץ ישראל', הם נפלאות השם והם גבוהים מאד, כי גם קדם 'ארץ ישראל' היה חדוש נפלא ונורא

"וַיִּטַע אֶשֶׁל" (בראשית כא, לג)

פז.

(ח"ב ח, ב)

יש 'שְׁלֹשָׁה מַחֲיין, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד הוּא
בְּחִינַת מְחַצָּה פְּרוּסָה בְּפָנֵי תְּאוֹת־
נְאוּף. וּמֵאלוּ ה'שְׁלֹשָׁה מַחֲיין, נִמְשָׁךְ
'שְׁלֹשָׁה מִיני רַחֲמָנוֹת'.

כִּי יש 'שְׁלֹשָׁה מִיני רַחֲמָנוֹת, בְּבְחִינַת מַה
שָׁאֲמְרוּ רַז"ל (בראשית רבה נד, ב, וברש"י שם
בפסוק) עַל פְּסוּק (בראשית כא, כג): "אִם תִּשְׁקַר
לִי וּלְנִינֵי וּלְנִבְדֵי", "עַד פֶּאֶן רַחֲמֵי הָאֵב עַל
הַבֵּן" - שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שְׁלֹשָׁה מִיני רַחֲמָנוֹת',
וְהֵם נִמְשָׁכִין מ'שְׁלֹשָׁה מַחֲיין, "כִּי מִחַ הַבֵּן,
מִמַּחַ הָאֵב" (תקוני־זוהר לה.).

וְזֶה בְּחִינַת 'שְׁלֹשׁ תְּפִלוֹת בַּיּוֹם' - כִּי כָל
תְּפִלָּה וְתְּפִלָּה, הוּא בְּחִינַת מַחַ מִיחָד
מֵאלוּ ה'שְׁלֹשָׁה מַחֲיין, שֶׁהֵם בְּחִינַת 'שְׁלֹשָׁה
מִיני רַחֲמָנוֹת' הַתְּלוּיִים ב'מַח' - כִּי "עֵקֶר
הַתְּפִלָּה הִיא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים" (אבות פ"ב
מ"ג).

וְעַל־כֵּן בְּשֶׁה'דַּעַת' נִפְגָּם חֲסִדֵּי שְׁלוֹם -
מִזֶּה בָּא חֲסִדֵּי שְׁלוֹם 'תְּאוֹת־נְאוּף'.
וְאִזִּי פִּשְׁנִפְגָּם ה'רַחֲמָנוֹת' וְה'דַּעַת' - אִזִּי אִי־
אֶפְשָׁר לְהַתְּפַלֵּל בְּבְחִינַת רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים,
וְאִזִּי הַתְּפִלָּה בְּבְחִינַת 'דִּין' וְכו'.

"עַל אֲדוֹת בָּאֵר הַמַּיִם אֲשֶׁר גָּזְלוּ עַבְדֵי
אֲבִימֶלֶךְ וְגו'. בַּעֲבוּר תַּהֲיֶה לִי לְעֵדָה כִּי
חָפַרְתִּי אֶת הַבְּאֵר הַזֹּאת" (בראשית כא, כה-ל)

פח.

(ח"א נח, ב)

"בָּאֵר מַיִם חַיִּים" (בראשית כו, יט) - זֶה
בְּחִינַת 'אֲבָרָהִם', 'מִימֵי הַחֶסֶד'.
וְ"אֲבָרָהִם הִתְחִיל לְחַפֵּר בְּאֲרוֹת" (שם כא, כה;
כו, יח).

פט.

(ח"א ג)

"וּסְלִיק יְתִיב בְּאֵילָנָא" (בבא־בֶּתְרָא עג) -
פִּרְשׁ ה'מַהֲרֵשׁ"א: "שֶׁהוּא בְּחִינַת
'אֲבָרָהִם', שְׁפָתוֹב אֶצְלוֹ (בראשית כא, לג): 'וַיִּטַע
אֶשֶׁל'". שֶׁהוּא בְּחִינַת 'חֶסֶד'.

הַיְנוּ: שֶׁה'חֹוֹט שֶׁל חֶסֶד' שֶׁנִּמְשָׁךְ עָלָיו [עַל
הַלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּפִילָה. חֲגִיגָה יב], מִגֵּן עָלָיו
מִן ה'נְחֵשׁ'.

"תָּא חֲזִי כַּמָּה נְפִישׁ חִילָה דְּאֵילָנָא" - הַיְנוּ
שֶׁרַבָּה מִתְמִיָּה עֲצָמוֹ: "שְׁפָל־כְּף גָּבַר
עָלֵינוּ חֶסֶדוֹ, שֶׁאֶפְלוּ עַל־זֶה יָכוֹל לְהַגֵּן" [מִן
ה'נְחֵשׁ' שֶׁמְזִיק הַלּוֹמֵד תּוֹרָה שְׁלֵא לְשִׁמּוּ, בְּשִׁבְלֵי
שִׁיתְקָרָא דְרַבֵּי. עֵינֵי בְּפָנִים].

צ.

(שיח־שׁרְפֵי־קֹדֶשׁ ח"ה רפח)

רַבִּי נַחֲמָן אֲלֵשִׁיף ז"ל (ב"ר דָּוִד צְבִי נֶכֶד מוֹהֲרַנ"ת
ז"ל). הָיָה מְפָרֵשׁ וּמְרַמֵּז בְּפִתּוֹב הַנְּאֻמָּר
בְּאֲבָרָהִם (בראשית כא, לג): "וַיִּטַע אֶשֶׁל",
וְאֲמְרוּ חֲז"ל (בראשית רבה מט, ד): "שְׁבַמְדַּת
'הַכְּנַסַּת־אֲוֹרָחִים' שֶׁל אֲבָרָהִם, הָיָה מְקַרְבָּם
תַּחַת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה, בְּעָרְרָם לְהוֹדוֹת
לְהֵשֶׁם הַזֵּן וּמְפָרְנִים".

שְׂזָה מְרַמֵּז בְּתַבַּת 'אֶשֶׁל' - שֶׁהוּא רְאֵשֵׁי־
תַּבוֹת: "אֶשְׁפָּךְ לְפָנָיו שִׁיחִי".

וְהַיְנוּ: שֶׁהָיָה אֲבָרָהִם מְעוֹרְרִים - לְהוֹדוֹת
וּלְהַתְּפַלֵּל וּלְשַׁפֵּךְ שִׁיחַ לְפָנֵי מִי
שָׁאֲמַר וְהָיָה הָעוֹלָם, וְהוּא הָיָה הוֹה וְיִהְיֶה.
וּבְנִטְעָה זֶה שֶׁל תְּפִלָּה וְהוֹדָאָה לְהֵשֶׁם, הָיָה
כְּבָר בְּטוֹחַ בְּשִׁלְמוֹת אֲמוֹנָתָם לְעַד.

הָרַע לְקַטְרָגָא קמי קודשא־בְּרִיךְ־הוּא. (וכמו שכתוב גם בגמרא סנהדרין פט: על הפסוק הַזֶּה, ומוכא כָּאן בְּרַשׁׁיׁ: ״מאי אחר? אחר דבריו של שטר״ וכי. עג־שם).

וְכָל הַמְלָשִׁינוֹת וְהַרְעוֹת שְׂדוּבָרִים עַל אָדָם, בָּא מִרוּחַ סְעָרָה, מֵאַחַר הַדְּבָרִים הַזֶּה - כִּי הוּא בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית ו, יג): ״קֶץ כָּל בָּשָׂר״ - שְׁעוֹשֶׂה ׳קֶץ׳ וְסוֹף לְכָל בָּשָׂר׳.
צג.
 (ח״א סב, ה)

כְּשִׁמְתַּנְגְּבָרִים הַתְּאֹזוֹת׳ עַל הָאָדָם, הוּא הַתְּנַבְּרוֹת הַקְּלָפוֹת עַל הַקְּדָשָׁה.

וְרֵאשֵׁי־הַתְּאֹזוֹת׳ הֵם ׳שְׁלֹשָׁה שָׂרֵי פְרַעָה׳: ״שָׂר הַמְּשָׁקִים, וְאוֹפִים, וְטַבָּחִים״ (בְּרֵאשִׁית מ, ב־טז).
 שֵׁהֵם: קְנָה, וּשְׁטַט, וּוְרִידִין. שֵׁהֵם בְּחִינַת ׳תְּאֹזוֹת אֲכִילָה וְשִׁתְיָה׳, שֵׁהֵם ׳רֵאשִׁים׳, שְׁכָל הַתְּאֹזוֹת נִמְשָׁכִים אַחֲרֵיהֶם. וַיִּנְיַקְתֶּם מִפְּרַעָה, שֶׁהוּא אוֹתִיּוֹת ׳עַרְף׳, הִינּוּ מֵאַחֲזָרִים׳.

וְעַקֵּר יִנְיַקְתֶּם, מֵהַדְּבוּרִים, בְּחִינַת: ״אַחַר הַדְּבָרִים״ (בְּרֵאשִׁית כב, א) - כִּי הֵם סְמוּכִין לָהּ - כִּי קְנָה וּשְׁטַט וּוְרִידִין הֵם סְמוּכִים לְחֻמְשַׁת מוֹצְאוֹת הַפָּה. וְעַקֵּר יִנְיַקְתֶּם מֵהַדְּבוּרִים׳ שְׂאִינֶם זָכִים כָּל־כָּף.

וְכָשׁ׳רֵאשֵׁי־הַתְּאֹזוֹת׳ שֵׁהֵם הַקְּלָפוֹת׳ מִתְּנַבְּרִים - צָרִיד לְהַדְּבִיק וּלְהַסְתִּיר ׳אַחֲרֵי הַקְּדָשָׁה׳, שְׁלֹא יִינָקוּ. וְדַבְּקוֹת אַחֲרֵי הַקְּדָשָׁה, הִיא עַל־יַדֵּי הַתְּעֵנִית׳ וְכוּ׳.

צד.

(ח״א עו)

בְּכָל יוֹם יוֹם צָרִיד הַתְּחַדְּשׁוֹת הַמַּחֲיין׳, כְּמָה שְׁכַתּוּב (איכה ג, כג): ״חֲדָשִׁים

״וַיָּגֵר אַבְרָהָם בְּאֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים יָמִים רַבִּים״
 (בְּרֵאשִׁית כא, לד)

צא.

(ח״א סג, ג)

נִמְצָא לְעֵיל בַּפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית כ, יא): ״כִּי אָמַרְתִּי רַק אֵין יֵרֵאת אֱלֹקִים בַּמָּקוֹם הַזֶּה״.

״וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וְהָאֱלֹקִים נָסָה אֶת אַבְרָהָם״ (בְּרֵאשִׁית כב, א)

צב.

(ח״א לח, ב)

כְּשִׁפּוֹנְגְּמִין הַדְּבוּר׳ - אִז עַל־יַדֵּי הַפָּנִם, נַעֲשֶׂה מִרוּחַ פִּי׳, רוּחַ סְעָרָה׳ וְכוּ׳. וְזֶה בְּחִינַת (תְּהִלִּים קמח, ח): ״רוּחַ סְעָרָה עָשָׂה דְּבָרוֹ״ - שְׁעוֹשִׂים וּמְתַקְּנִים הַדְּבוּר׳, וּמַעֲלִים אוֹתוֹ מִבְּחִינַת ״רוּחַ סְעָרָה״.

וְרוּחַ־סְעָרָה׳ הַזֶּה, הוּא מְקַטְרַג הַגְּדוֹל, שְׁמֻמּוֹ בָּאִים כָּל הַקְּטְרוּגִים וְהַנְּסִיוֹנוֹת. וְהוּא ״אַחַר הַדְּבָרִים״ (בְּרֵאשִׁית כב, א; זֶהר וַיְגֵרָא קִיט׃), שֶׁהוּא יוֹנֵק מֵהַדְּבוּר׳, כְּשִׁמוֹצָא ׳פְּתַח׳ לִינֵק, הִינּוּ: ״לְפֶתַח חֻטָּאת״ (בְּרֵאשִׁית ד, ז); וְכַתִּיב (מִיכָה ז, ח): ״שָׁמֹר פְּתָחֵי פִיךָ״ וְכוּ׳.

וְכִמּוֹ שְׁכַתּוּב בְּזֶהר (וַיְגֵרָא קִיט׃ עַל בְּרֵאשִׁית כב, א): ״וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים, וְהָאֱלֹקִים נָסָה אֶת אַבְרָהָם״ - וְהוּא ׳מְסַעַר׳ גּוֹפֶה דְּבַר־נֶשׁ.

זֶה לְשׁוֹן הַזֶּהר שֵׁם: ״וַיְהִי אַחֲרֵי״ - בְּתַר דְּרָגָא תְּתָאָה דְּכָל דְּרָגִין עֲלָאִין, וּמֵאן אִיהוּ ׳דְּבָרִים׳ וְכוּ׳. וּמֵאן הִנּוּ בְּתַר דְּרָגָא דָּא, ״וְהָאֱלֹקִים נָסָה אֶת אַבְרָהָם״ - דְּאֲתֵיא יִצְרָר

לְבַקְרִים" וכו', וכמה שכתוב (תפלת שחרית):
"הַמְּחַדֵּשׁ בְּטוֹבוֹ" וכו'.

כי 'חדוש'המח', דהינו שזוכה ל'שכל'
חדש', זהו בחינת 'ראיה' וכו'. כי
'ידיעת השכל' הוא בחינת 'ראיה', שיודע
ומבין הדבר על בריו, פאלו רואה אותו
בעיניו בראיה יפה.

וב'כח'הראות' יש שתי בחינות: (א) מי
שכח הראות שלו יפה -
יכול לראות מרחוק, ואין צריך להתקרב אל
הדבר שצריך לראות. (ב) מי שאין כח הראות
שלו חזק - הוא צריך להתקרב להדבר
שרוצה לראות, ולהסתכל בו יפה.

פן בעבודת השם יתברך: (א) יש מי שמחו
צח - ויכול להתפלל או ללמד בלי עיון.
(ב) ויש מי שצריך להעלות במחשבתו מקדם
שידבר. ואם ידבר מקדם שיעלה
במחשבתו, יהיה הדבור בלא מחשבה. והוא
בחינת "אחר הדברים" (בראשית כב, א). וזהו
בחינת 'מחין'דקטנות', בחינת 'דינים'.

ומי ששכלו צח - הוא ב'גדלות'המחין,
בחינות 'רחמים' ו'חסדים' וכו'.

אך אי אפשר להתפלל ב'שכל צח', עד
שישוב בתשובה-שלמה על חטאיו
וכו', ב'תשובה מאהבה' שלא ישאר שום
רשם כלל (על-פי יומא פו.) - כי 'מאהבה' אין
נשאר שום רשם, ויש לו 'שכל צח', ויכול
להתפלל בלי עיון, ובכל יום ויום יכול
להתחדש מחו.

וזה פרוש הפסוק (שם): "ויהי אחר
הדברים האלה והאלקים נסה את
אברהם". "ויהי אחר הדברים" - פרוש:
אדם שהוא תמיד בשוה, שאינו יכול לבא

ל'התחדשות'המחין, שהוא ב'קטנות'
המחין, בחינת 'אלקים', 'דינין', שזהו
בחינת "אחר הדברים" כנ"ל.

"והאלקים נסה" - הינו: לנסות ולהרים
את בחינת ה'מחין'
דקטנות', שהם בחינת 'אלקים' - זה זוכין
על-ידי בחינת 'אברהם', שהוא בחינת
'אהבה'.

כי על-ידי 'תשובה מאהבה', זוכין
ל'מחין'דגדלות', שהם בחינת 'חסדים'
ורחמים' כנ"ל.

וזהו: "והאלקים נסה - את אברהם".
שעל-ידי בחינת 'אברהם' - מנסין
ומרימין ה'מחין'דקטנות', בחינת 'אלקים',
וזוכין ל'מחין'דגדלות'.

וזה פרוש ה'הרהר'הקדוש (תקוני-זהר קכט.):
"מסטרך דימינא מהא הורא ככספא,
הדא הוא דכתיב: זרע אברהם אהבי"
(ישעיה מא, ח).

פרוש: "מסטרך דימינא מהא הורא
ככספא" - מ'מדת' 'אהבה', נעשה
שכלו 'צח' ככסף. "הדא הוא דכתיב: זרע
אברהם אוהבי" - כי ה'מח' נקרא: 'זרע
אברהם אוהבי', שהיא מדת 'אהבה',
שממדה זאת בא ל'שכל צח' כנ"ל.

"ולך לך אל ארץ המדינה" (בראשית כב, ב)

"ולך לך אל ארץ המדינה. רבי חייא רבה ורבי ינאי. חד
אמר: למקום ש'הוראה' יצאה לעולם. ואחרנא אמר:
למקום ש'יראה' יצאה לעולם. (בראשית-רבה נה, ז)

צה.

(ספר-המדות, הוראה א; יראה ח"ב)

'מקום ההוראה', היא מועלת ל'יראה'.
[הרב מטשעהרין ז"ל ציין למדרש הנ"ל].

"וַיֵּשָׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו, וַיֵּרָא אֶת
הַמָּקוֹם מְרַחֵק" (בראשית כב, ד)

צו.

(ספר-המדות, דעת ח"ב י)

מי שרוצה להעמיק ולעין בשכלו באיזה ענין - צריך לקשר את שכלו לבית-המקדש. וסימן לדבר: "אשא דעי למרחוק" (איוב לו, ג), "וירא את המקום מרחק" (בראשית כב, ד). (עין ויקרא-רבה יד, ב).

צז.

(לקוטי-הלכות, שלוח-הקן ה, ב)

צריכים לידע: שלפעמים בששם-יתברך עוזר לו, שמתנוצץ לו איזה התנוצצות, ורואה איזה התקרבות.

אף-על-פי שבאמת הוא התקרבות אמתית מאתו יתברך, והוא חסד גדול ונפלא ששם-יתברך מפליא חסדו עמו, אף-על-פי-כן אל יטעה: "שכבר הוא סמוך וקרוב לשם-יתברך ולהתורה ולהצדיקים!"

פי צריך לידע: שכל מה שהוא מקרב ביותר, עדין הוא רחוק מאד מאד, פי "לגדלתו אין חקר" (תהלים קמה, ג), ואי-אפשר להסביר זאת היטב.

אבל אף-על-פי-כן צריך לידע: שהישועה והחסד של כל התקרבות והתקרבות כל שהוא, הוא חסד נפלא - פי הוא התקרבות אמתית וישועתו לנצח.

אף אף-על-פי-כן: עדין רחוק ממנו מאד תכלית ישועתו, וצריך עדין להיות עומד ומצפה הרבה לישועתו יתברך, עד שיזכה להושע בשלמות, לצאת ממה שהוא צריך לצאת ולהתקרב למה שהוא צריך להתקרב.

וזה בחינת מה שכתוב באברהם אבינו (בראשית כב, ד): "וירא את המקום מרחק". וכן (שמות ב, ד): "ותתצב אהתו מרחק". ואיתא (עין איכה-רבה ה, א; ולקוט-שמעוני בלק, רמז תשסח): "שהסתכלו על הישועה מרחוק מאד".

פי זה היה עקר הנסיון של אברהם: שהשם-יתברך הבטיח לו להרבות את זרעו, ויירשו את הארץ, ששם המקום הקדוש של הבית-המקדש. ואחר-כך צוהו לשחט את יצחק. ואף-על-פי-כן לא הרהר אחר מדותיו יתברך, והלך בתמו לשחטו.

ובינים השלישי פתיב (בראשית כב, ד): "וַיֵּשָׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו וַיֵּרָא אֶת הַמָּקוֹם מְרַחֵק" - שראה בעיניו את "המקום" שהוא 'הר-המזריה', ששם עתידין זרעו לכל הגדלות והטובות, ולהפיר אותו יתברך, וראה המקום היטב היטב - כל התקנה טובה שיזכו זרעו שם.

אבל ראה אותו "מרחוק" מאד - פי אף-על-פי-כן הלא עתה מוליך יצחק לשחיטה.

ומי שמסתכל היטב: יכול לראות בענין אברהם עצמו, פי גם אחר-כך שהושיעו השם-יתברך, וצוהו (בראשית שם יב): "אל תשלח ידך" וכו', ונצל יצחק - "תכף אחר-כך היה מהרהר למצא זיוגו" (רש"י בראשית ב, כ; בראשית רבה נז, ג).

ואחר-כך פשנתבשר שנולדה רבקה, וראה גם ישועה זאת, אבל עדין היא "מרחוק" מאד - פי היא בת יום אחד, ויצחק כבר בן שלשים ושבע שנה.

ואחר-כך בא לביתו, ומצא שמתה אשתו הצדקת שרה אמנו, ולא היה לו

מקום לקברה. כי אם בטרח גדול, שעזרו השם יתברך בנס נפלא, להוציא מערת המכפלה מעפרון החתי.

ואחר-כך כשעזרו השם יתברך גם בזה - הכרח להשתדל ולבקש הרבה הזיווג של יצחק, שתבא לביתו, באשר האריכה התורה הקדושה בזה באריכות לספר כל אשר עבר בזה - פי היו צריכים נסים גדולים ונוראים מאד לזה, להוציא את רבקה מבית בתואל ולבן, להביאה ליצחק, להעמיד תולדות, שיצאו עדת ישראל בעולם.

וכן כל מה שעבר אחר-כך על יצחק, שהיתה אשתו עקרה וכו'. ובפרט מה שעבר על יעקב יותר מכלם וכו'. ובכל פעם עזרם השם יתברך הרבה. אך אף-על-פי-כן, שלמות תכלית הישועה עדין רחוקה.

וגם עתה בדור הזה: שכבר עזר השם יתברך לאבותינו, שהעמידו עדת ישראל בעולם, ונתן לנו את התורה, ובנה לנו את בית-הבירה וכו'. ואין מספר לכל הטובות והנפלאות שעשה לאבותינו ולנו עד היום הזה, כמו שאומרים (תפלת נשמת): אלו פינו מלא שירה וכו' - אף-על-פי-כן עדין אנו רחוקים מתכלית הישועה מאד. ומי שמסתכל על האמת-לאמתו, רואה ישועת-השם ונפלאות חסדיו, בכל יום ובכל עת וכו' וכו'.

נמצא: שבאמת אנו רואים ומאמינים, שבכל יום ויום עושה עמנו השם יתברך חסדים נפלאים וישועות נשגבות, אך כל הישועות הם בבחינת: "וירא את המקום מרחק" - שרואין הישועה בכל עת, אבל עדין היא רחוקה מאד.

ואף-על-פי-כן אנו רואים הישועה בעינינו בכל עת - כי הלא אנו רואים שאנו זוכים בכל יום להניח טלית ותפלין ולקיים פמה מצוות וכו' וכו'. אבל צריך לידע: שאף-על-פי-כן, הכל הוא בבחינת: "וירא את המקום מרחק" וכו'. ובבחינת (ירמיה לא, ב; אגדת בראשית לא): "מרחוק ה' נראה לי". "מרחוק" דיקא.

ועל-ידי-זה דיקא: יכול כל אחד לפום דרגיה, להתחזק, ולשאר על עמדו בכל-עת, בכל מה שיעבר עליו, בבחינת (משלי לא, יד): "ממרחק תביא לחמה" - לחמה דאורייתא. שאי אפשר לקבל עצות התורה והעבודה פי אם "ממרחק" דיקא, בבחינת (ישעיה נז, יט): "שלוש שלום לרחוק ולקרוב".

שצריכין לידע: שכל נקדה ונקדה טובה שהשם יתברך עזרו בגשמיות וברוחניות, הכל נמשך ובא ממרחק מאד מאד - פי לפי גשמיותו הוא רחוק מישועה מאד מאד, כמו שכתוב (תהלים כב, ב): "רחוק מישועתי דברי שאגתי".

אך רחמיו יתברך רבים מאד, ומביא לחמו "ממרחק" מאד מאד. וגם אחר שהביא לחמו של תורה שהיא ישועתו, עדין הוא רחוק מאד מאד.

ורק זה הוא התקרבותו, פי ההתרחקות תכלית ההתקרבות. פי כשיודע שהוא רחוק מאד, הוא דיקא מקרב אליו יתברך בתכלית ההתקרבות. ותכף שסובר שהוא קרוב - הוא רחוק מאד.

"ואיה השיה לעלה" (בראשית כב, ז)

צח.
(ח"ב יב)

שרש כל הבריאה הוא ה'כבוד', פי (יומא לח. אבות פ"ו מ"ב): **"כל מה שברא הקדוש-ברוך-הוא, לא בראו אלא לכבודו, כמו שכתוב (ישעיה מג, ז): 'כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו וכו'".** ומאחר שהכל נברא בשביל 'כבודו' יתברך, נמצא: **ש'כבודו' יתברך הוא שרש כל הבריאה.**

ובכל חלק וחלק מהבריאה, ובכל מאמר ומאמר מ"עשרה מאמרות שבהם נברא העולם" (אבות פ"ה מ"א) - יש בו בחינת 'כבוד' מיוחד שהוא שרשו.

ויש גבול לכל כבוד וכבוד שמלכש בכל מאמר ומאמר, שלא יתפשט למקומות-החיצונים, בבחינת (ישעיה מב, ה; מח, יא): "וכבודי לא אחר לא אתן".

אבל אף-על-פי-כן בודאי גם הם מקבלים חיות ממנו יתברך, ואפלו 'מקומות-המטנפים' או 'פתי עבודה-זרה', צריכין גם-כן לקבל חיות ממנו יתברך.

אך הם מקבלים מבחינת "בראשית מאמר-סתום" (שבת קד. ובמהרש"א) שכולל כל ה'מאמרות', והוא סתום ונעלם בתכלית ההסתרה - פי מהכבוד והמאמרות המתגלים אי-אפשר להם לקבל חיות. ודבר זה אי-אפשר להבין, ואסור להרהר בזה כלל.

ועל-כן כשאדם נופל חסו-שלום לבחינת 'מקומות-המטנפים', ונופל לספקות והרהורים ובלבולים גדולים, ומתחיל להסתכל על-עצמו ורואה שרחוק

מאד מכבודו יתברך, ושואל ומבקש "איה מקום כבודו" (זהר ותקוני-זהר בהרבה מקומות; קדשת פתח) - זה עקר תקונו ועליתו, בבחינת "ירידה תכלית העליה".

פי "איה מקום כבודו" - זה בחינת ה'כבוד עליון' של ה'מאמר-העליון', ה'מאמר-סתום בראשית'. וכשמבקש ומחפש "איה מקום כבודו" - בזה בעצמו חוזר ועולה אל ה'כבוד-העליון, ל'תכלית העליה'.

וזוה בחינת 'קרפן עולה', 'שמכפר על הרהור הלב' - כמו שכתוב (יחזקאל כ, לב): 'והעולה על רוחכם' (ויקרא-רבה ז, ג).

פי יש בחינת (תהלים לח, יא): "לבי סחרחר". פי יש 'קלפה' שמעקמת ומסבבת הלב בעקומים וסבובים ובלבולים הרבה [עם איז פארדרייט דאס הארץ (לקוטי-עצות התחזקות ל)] - והיא בחינת 'קלפת גגה'.

וכשאדם נופל לשם, שזה בחינת 'מקומות המטנפים', ואזי מבקש וצויעק: "איה מקום כבודו"!? [איה קדשתו? איה טהרתו? (לקוטי-עצות שם)] - זה בעצמו תקונו, פי חוזר ושב אל הכבוד-העליון, שהוא בחינת "איה".

וזוהו בחינות 'עולה', בחינת (בראשית כב, ז): "ואיה השיה לעלה" - שבחינת "איה", היא בחינות "שה לעולה" - לתקן ולכפר 'הרהור-הלב', שבא מ'מקומות-המטנפים' פנ"ל - פי על-ידי בחינות "איה", נתתקן ועולה משם פנ"ל.

וזוה בחינות מה שמובא בסוף תקונים (תקוני-זהר קלט. - על בראשית א, א): "בראשית, בר"א תי"ש" - דהינו: "השה לעולה", שנעשה על-ידי בחינת "איה", שהוא בחינות "בראשית מאמר-סתום".

"ויעקד את יצחק בנו" (בראשית כב, ט)
- ענין העקדה -

צ.ט.

(לקוטי הלכות, תפלה ה, ב - על פי לקוטי מוהר"ן ח"ב פד, דע שעקר התחברות להשם יתברך)

'אברהם איש החסד' - הוא עקר ה"התחברות ודבקות להשם יתברך שזוכין על ידי התפלה" (לקוטי מוהר"ן ח"ב פד).

כי 'אברהם', בחינת 'חסד' - שהוא 'אהבה' ו'השתוקקות' והתחברות ודבקות להשם יתברך - שכל זה בחינת 'חסד' ו'אהבה', בחינת 'אברהם' וכו'.

'יצחק', הוא בחינת 'גבורות' - בחינת כח וגבורה, שמתפללין בכח גדול ובגבורה גדולה, כדי להכניע ולשבר 'מלכות-הרשעה' - היינו: 'גדלות' שעולה על הלב בשעת התפלה.

כי באברהם ויצחק, היה עדין אחיזת 'מלכות-הרשעה', שהם עשו וישמעאל שיצאו מהם. ועל כן צריכין להמשיך בחינת 'גבורות יצחק הקדושים', שהם בחינת מה שמתפללין בכח וגבורה - כדי להכניע ולבטל 'מלכות-הרשעה', שהוא 'מלכות עשו וישמעאל' - שלא יבטלו התפלה על ידי 'מחשבות של גדלות'.

ועל כן היה עקר קיום העולם על ידי 'עקדת יצחק' - כי עקדת יצחק, זה בחינת 'מסירת נפש' שמסר נפשו למות בשביל השם יתברך.

וזוה בחינת 'תפלה בכח' - שצריכין להניח כל כחו וחיותו בתוך 'דבורי-התפלה', שזה בחינת 'מסירת נפש', בחינת 'עקדת

יצחק', שמסר כל חיותו בשביל השם יתברך.

והכל בשביל לבטל 'מלכות-הרשעה' - שהם תקף ה'גבורות דסטרא-אחרא' שהיו נאחזין בו, שהם בחינת 'מלכות-הרשעה של עשו וישמעאל'. ועל ידי ה'עקדה' שהיא 'מסירות נפש', בחינת 'תפלה בכח' - על ידי זה הכניע ובטל אותם, וכו"ל.

על כן בכל פעם שרוצים להזכיר לפני השם יתברך את הברית ואת השבועה שנשבע להאבות - מזכירין אותה על ידי הזכרת זכות 'עקדת יצחק', כמו שאומרים בראשי השנה (בתפלת מוסף) וכן בכל יום (בתפלה שקדם אמירת העקדה): "וזכר לנו ה' את הברית ואת החסד ואת השבועה וכו', ואת העקדה וכו'".

כי "עקר הזכרת השבועה לאבות, היא על ידי 'תפלה בכח'" (לקוטי מוהר"ן שם), שהיא בחינת 'עקדת יצחק', כנ"ל.

ק.

(לקוטי הלכות, תפלת ערבית ד, טו - על פי לקוטי מוהר"ן ח"א סה, ויאמר בעז אל רות')

'יצחק' הוא 'תקף הדין', בחינת (בראשית לא, מב): "פחד יצחק". ולפי תקף דינו חסד ושלום, אי-אפשר שיתקיים העולם - על כן מחמת תקף הדין של יצחק, היה מכרח לבטל עצמו לגמרי בתכלית הבטול.

וזוה בחינת ה'עקדה' - שהיה צריך לעלות על המזבח לקרבן, למסר נפשו להשם יתברך בתכלית הבטול, "עד שפרחה נשמתו" (פרקי דרבי אליעזר ל) - שזהו בחינת 'תכלית הבטול' בשלמות.

"ויקח את המאכלת" (בראשית כב, י)

קא.

(ח"א לז, ו)

צָרִיךְ הַשׁוֹחֵט לְכוּן: "לְהַעֲלוֹת הַנֶּפֶשׁ שְׁבָדָם!" - גַּם עַקֵּר הַסְרוּן הַפְּרִנָּסָה שֶׁנִּתְמַעַט בְּדוֹרוֹת הַלְלוֹ, אֵין זֶה אֶלָּא עַל־יַדֵּי ה' שׁוֹחֲטִים שְׂאִינָם מֵהַגְּנִיּוֹת'.

וּבְשִׁבִיל־זֶה: ה' חֲלִיף' נִקְרָא 'מֵאֲכַלְתְּ', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית כב, י): "וַיִּקַּח אֶת הַמֵּאֲכַלְתְּ". כִּי יֵשׁ 'שׁוֹחֵט הַגּוֹן' 'מֵאֲכִיל' וּמִפְּרִנָּס, כִּי הוּא מְלַבֵּישׁ הַנֶּפֶשׁ שְׁבָחִי ב'מַדְבַּר', הֵינּוּ: בְּדַבַּר הַבְּרָכָה שֶׁמְבָרַךְ וְכוּ'.

וּכְשֶׁהַשׁוֹחֵט אֵינוֹ-הַגּוֹן, וְאֵינוֹ מַעֲלָה הַנֶּפֶשׁ, וְכִשְׁעוֹמֵד עִם הַחֲלִיף לְשַׁחֵט אֶת הַחִי, הוּא עוֹמֵד כְּרוֹצֵחַ נִפְשׁוֹת, וְה' חֲלִיף' שְׁלוֹ הוּא "חֶרֶב הַמַּדְבָּר" (אֵיכָה ה, ט), וְאֵינוֹ "חֶרֶב לֵה" (ישעיה לז, ו) וְכוּ'.

"ולא חשכת את בנה את יחידך ממני" (בראשית כב, יב)

קב.

(ח"א סו, ג-בסוף)

"כִּי־וַיִּזְחַק אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי אֵלֹהֵי מִצְרָיִם, וַיֹּאמֶר אֵלֵיהֶם יְהוָה: "וְלֹא חֲשַׁכְתָּ אֶת בְּנֵיךָ אֶת יְחִידְךָ מִמֶּנִּי" (בְּרֵאשִׁית לט, ט), "וְלֹא חֲשַׁכְתָּ אֶת בְּנֵיךָ" וְכוּ' (שם כב, יב). הֵינּוּ: כְּשֶׁנֶּצְרָךְ לְבָרִיּוֹת, אֲזִי יֵשׁ לּוֹ מְנִיעוֹת' [לְעִבּוּד־תְּשׁוּבָה].

כִּי מִי שֶׁהוּא 'נֶצְרָךְ לְבָרִיּוֹת' - קָשָׁה לּוֹ מְאֹד לְהִתְפַּלֵּל בְּרַבִּים, וְטוֹב וְנוֹחַ לּוֹ

אָבִל אֶף-עַל-פִּי־כֹן לֹא חָפֵץ הָשֵׁם-יִתְבָּרַךְ שִׁיְהִיָּה יִצְחָק נִשְׂאָר שֵׁם חֲסִידוֹשְׁלוֹם, דְּהֵינּוּ שִׁיסְתַּלַּק אֶז חֲסִידוֹשְׁלוֹם - כִּי הָשֵׁם-יִתְבָּרַךְ חָפֵץ בְּקִיּוּם הָעוֹלָם.

עַל־כֵּן תִּכְף שִׁיִּצְחָק מְסַר נַפְשׁוֹ לְשַׁחִיטָה בְּשִׁבִיל הָשֵׁם-יִתְבָּרַךְ, וּבִטַל אֶת-עֲצָמוֹ בְּתַכְלִית כְּנִ"ל - תִּכְף וּמִיד אָמַר לּוֹ הָשֵׁם-יִתְבָּרַךְ לְאַבְרָהָם (בְּרֵאשִׁית שם, יב): "אֵל תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל הַנְּעָר" וְכוּ', "אִסְקַתִּיהָ אַחֲתִיהָ" (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה נו, ח), [הַעֲלִיתָ אוֹתוֹ - תּוֹרִיד אוֹתוֹ] - כִּי אֵין רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ שִׁישְׂאָר שֵׁם.

רַק תִּכְף צָרִיכִין לְחַזֵּר מֵה'בְּטוּל, בְּבַחֲנִית (יחזקאל א, יד): "רְצוּא וְשׁוּב". וְאֵז מִמְתִּיקִין הַדִּין, בְּחִינַת "פְּחַד יִצְחָק", עַל־יַדֵּי 'אֹר הַרְשִׁימוֹ, עַל־יַדֵּי ה'תּוֹרָה' שֶׁמְשִׁיכִין מִשֵּׁם עַל־יַדֵּי ה'שְׂמֻחָה'.

וְזֶה בְּחִינַת ה'קָרְבַּן' שֶׁהֵזְמִין לּוֹ הָשֵׁם-יִתְבָּרַךְ מִיד, לְהַעֲלוֹת בְּמָקוֹם יִצְחָק, שֶׁהוּא ה'אֵיל' שֶׁהַקָּרִיב תַּחֲתָיו (בְּרֵאשִׁית שם, יג).

כִּי ה'קָרְבָּנוֹת' הֵם בְּחִינַת 'כָּל־יְוֹנֵי-הַתּוֹרָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (וַיִּקְרָא ז, לז): "זֹאת הַתּוֹרָה לַעֲלֹה וְלִמְנַחָה" וְכוּ'.

הֵינּוּ: כִּי עַל־יַדֵּי "קָרְבַּן הָאֵיל" - עַל־יַדֵּי-זֶה הַמְּשִׁיךְ 'אֹר הַרְשִׁימוֹ, שֶׁעַל־יַדֵּי עַקֵּר הַחֲמַתָּקָה שֶׁל "פְּחַד יִצְחָק", בַּעַת שֶׁחֹזְרִין מֵה'בְּטוּל, כְּנִ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת: "יִצְחָק - יִשְׂחָק" (יִרְמְיָה לג, כו; תְּהִלִּים קה, ט; זְהַר מִצְרַע נד.) - שֶׁצָּרִיכִין לְהַמְתִּיק "פְּחַד יִצְחָק", עַל־יַדֵּי ה'בְּטוּל' הַנִּ"ל, שֶׁעַל־יַדֵּי-זֶה זֹכִיךְ לְשְׂמֻחָה, בְּחִינַת 'שְׂחֹק וְחֶדְוָה וְשְׂמֻחָה'. שֶׁעַל־יַדֵּי-זֶה מְקַבְּלִין 'תּוֹרָה', שֶׁזֶה בְּחִינַת "קָרְבַּן הָאֵיל" כְּנִ"ל, שֶׁעַל־יַדֵּי-זֶה עַקֵּר ה'חֲמַתָּקָה' כְּנִ"ל.

לְהִתְפַּלֵּל 'בְּיָחִיד' - כִּי 'בְּרַבִּים' נִזְכָּר לְעֵלּוֹת פְּנִיּוֹת גְּדוּלוֹת וּשְׁקָרִים, שְׁעוֹשָׁה תְּנוּעוֹת וּשְׁקָרִים בְּתַפְלָתוֹ בְּשִׁבִיל בְּנֵי-אָדָם, מֵאַחַר שֶׁהוּא נִצְרָךְ לָהֶם.

וְאִפְלוּ מִי שֶׁאֵין 'נִצְרָךְ לְבְרִיּוֹת' בְּשִׁבִיל פְּרִנְסָה, כִּי מִתְפַּרְנֵס מִשְׁלוֹ - אִי-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ שֶׁהוּא נִצְרָךְ לְבְרִיּוֹת' בְּשִׁבִיל 'כְּבוֹד', אוֹ בְּשִׁבִיל 'דְּבַר-אֲחֵר', דִּהְיִינוּ: שֵׁישׁ לוֹ תַּאֲוָה שֶׁל כְּבוֹד וְחֲשִׁיבוֹת וְכִיזָא. וְאִזִּי יוֹכֵל לִפְלֵל בְּשִׁקָר גְּדוֹל בְּתַפְלָתוֹ.

וְזֹה: "עוֹלָם הַשֶּׁשׁ בַּעֲדוֹ" - הִינּוּ: כִּשֶׁהוּא 'בֵּין הָעוֹלָם', אִזִּי יֵשׁ לוֹ 'מְנִיעוֹת', וְקָשָׁה לוֹ לְהִתְפַּלֵּל 'בְּאַמַּת' [עִנְיָן שֶׁם בְּאַרְיִכוֹת בַּעֲנֵן זֶה: שֶׁהִנְצַרְךָ לְבְרִיּוֹת, אֵינּוּ מִתְפַּלֵּל 'בְּאַמַּת לְאַמַּתוֹ'] - כִּי 'כִּשְׁנִצְרָךְ לְבְרִיּוֹת', נוֹחַ וְטוֹב לוֹ יוֹתֵר לְהִתְפַּלֵּל 'בְּיָחִיד' כִּנ"ל.

אֲבָל מִי שֶׁאֵינּוּ 'נִצְרָךְ לְבְרִיּוֹת', שֶׁאֵינּוּ צָרִיךְ לָהֶם לְשׁוֹם דָּבָר - יוֹכֵל לַעֲמֹד בֵּין אֲלֹפִים אֲנָשִׁים, לְהִתְפַּלֵּל 'בְּאַמַּת' לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ לְבָדוֹ, מֵאַחַר שֶׁאֵין נִצְרָךְ לְשׁוֹם בְּרִיָּה, לֹא לְפְרִנְסָה, וְלֹא לְכְבוֹד, וְלֹא לְשׁוֹם דָּבָר, רַק "שִׁבְרוּ עַל ה' אֱלֹהֵינוּ" (תְּהִלִּים כִּמּוּ. ה.).

קג.

(ח"א קטו)

מִי שֶׁהוּא הוֹלֵךְ בְּגַשְׁמִיּוֹת כָּל יָמָיו, וְאַחֲרֵי-כֵן נִתְלַהֵב וְרוֹצֵה לִילְכֵךְ בְּדַרְכֵי הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ - אִזִּי 'מִדַּת הַדִּין' מְקַטְרֵג עָלָיו, וְאֵינּוּ מְנִיחַ אוֹתוֹ, וּמְזַמֵּן לוֹ 'מְנִיעָה'.

וְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ "חִפְץ חֶסֶד הוּא" (מִיכָה ז. יח), וּמִסְתִּיר עֲצָמוֹ בְּבִיכּוֹל בְּהַ'מְנִיעָה הַזֹּאת'. וּמִי שֶׁהוּא 'בְּרִדְעָת' - מִסְתַּכֵּל בְּהַ'מְנִיעָה, וּמוֹצֵא שֵׁם הַבוֹרָא בְּרוּךְ-

הוּא וְכוּ'. וּמִי שֶׁאֵינּוּ 'בְּרִדְעָת' - כִּשְׁרוּאָה הַ'מְנִיעָה', חוֹזֵר תַּכְפֵּף לְאַחֲרָיו.

וְ'מְנִיעָה' הוּא בְּחִינַת "עֵנָן וְעַרְפֶּל" (דְּבָרִים ד. יא), כִּי 'עֵנָן וְעַרְפֶּל' הֵינּוּ 'הַשֶּׁשׁ', הַשֶּׁשׁ הוּא לְשׁוֹן 'מְנִיעָה', כִּמּוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית כב. יב): "וְלֹא הָשַׁכְתָּ".

"וַיֵּשֶׂא אַבְרָהָם אֶת עֵינָיו, וַיֵּרָא וַהֲנֵה אֵיל וְגו', וַיַּעֲלֵהוּ לְעֵלְיָה תַּחַת בְּנוֹ" (בְּרֵאשִׁית כב. יג)
- עֵנָן 'אֵילוֹ שֶׁל יִצְחָק' -

קד.

(ח"א ה. ג)

עֵקֶר הַשְּׂמֹחָה הוּא ב'לֵב'. וְאִי-אֲפֹשֵׁר לֵלֵב לְשִׂמְחָה, אֲלֵא עַד שֶׁיִסְרֵד 'עֵקֶמוֹמִיּוֹת שֶׁבְּלִבּוֹ', שִׁיָּהָא לוֹ 'יִשְׁרוֹת לֵב', וְאִזִּי יִזְכֶּה לְ'שְׂמֹחָה', כִּמּוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים צז. יא): "וְלִישְׂרֵי לֵב שְׂמֹחָה".

וְ'עֵקֶמוֹמִיּוֹת-שֶׁבְּלֵב' מִפְּשִׁיטִין עַל-יְדֵי 'רַעְמִים', כִּמּוֹ שֶׁאֲמָרוּ חַז"ל (בְּרֵכוֹת נט.).: "לֹא נִבְרָאוּ רַעְמִים, אֲלֵא לְפִשֵׁט עֵקֶמוֹמִיּוֹת שֶׁבְּלֵב".

וְרַעְמִים, הוּא בְּחִינַת 'קוֹל' שֶׁאָדָם מוֹצֵא בְּכַח בְּתַפְלָתוֹ. כִּי אֵיךְ בַּזְהָר (פְּנִיחָס רַלְה:): "כִּד קָלָא נְפִיק וְאֵעֲרָא בְּעֵבֵי מְטָרָא, אֲשֶׁתִּמַּע קָלָא לְבְרִיתָא, וְדָא אֵינּוֹן רַעְמִים" [כִּשְׁהַקוֹל יוֹצֵא וּפּוֹגַע בַּעֲנֵנֵי גֶשֶׁם - נִשְׁמַע לְבְרִיּוֹת שֶׁבְּחוּץ, וְזֶהוּ הַרַעְמִים].

וְעֵקֶר הַרַעְמִים הֵם מ'גְּבוּרוֹת', כִּמּוֹ שֶׁכְּתוּב (אִיּוֹב כו. יד): "וְרַעַם גְּבוּרָתוֹ מִי יִתְבוֹנֵן". וְהַ'גְּבוּרוֹת' הֵם בְּחִינַת 'כַּח' וְגְבוּרָה' שֶׁאָדָם מוֹצֵא הַקוֹל בְּכַח גְּדוֹל,

"אֲשֶׁר יֹאמַר הַיּוֹם בְּהַר ה' יִרְאֶה" (בראשית כב, יד)

קה.

(ח"א י, ג)

"אֲבָרְהָם קָרָאוּ הֵר, וַיִּצְחָק קָרָאוּ שְׂדָה"
 (פסוקים פתח), וְשְׂדָה' הוא יותר
 משוג ונצרך להעולם מ'הר'. "וַיַּעֲקֹב קָרָאוּ
 בֵּית" (שם), שהוא מקום ישוב לבני-אדם יותר
 משדה וכו'.

"שִׁמְנָה אֵלֶּה יִלְדָה מִלְכָּה" (בראשית כב, כג)

קו.

(חיי-מוהר"ן רפ)

הָיָה מְדַבֵּר עִמִּי מְחֻדְוֵשֵׁי הַבְּעַל-שֵׁם טוֹב
 ז"ל שגלה חדשות בעולם, כי הספור
 שלו הוא ענין חדש מה שלא נתגלה מקדם.
 רק ב'כתבי-האריז"ל' נמצא גם-כן באיזה
 מקומות מעין זה.

וְהָיָה מְשַׁבַּח מְאֹד מְאֹד אֶת 'בְּתַבִּי-
 הָאָרִיז"ל' שגלה חדושים נפלאים
 במפרסם לכל העולם - כי היה מעין באותו
 הזמן בספר 'לקוטי-תורה' של האריז"ל,
 ושם יש חדושים נפלאים במפרסם.

וְתַפֵּס לְדַגְמָא הַפְּסוּק (בראשית כב, כג):
"שִׁמְנָה אֵלֶּה יִלְדָה מִלְכָּה" -
 שגלה שם חדוש נפלא, כי 'שִׁמְנָה' פעמים
 'אלה' וכו', עין-שם (בפרשתן).

וְהַקּוֹל הַזֶּה פּוֹגַע בְּעֵבִי מְטָרָא, הֵינּוּ בְּחִינַת
 'מַחִיךְ', שְׁמָשֵׁם יוֹרְדִין טַפִּין טַפִּין" (זהר שם).

וְזָהוּ (תהלים עז, יט): **"קוֹל רַעְמָה בְּגִלְגָּל"**,
 הֵינּוּ: בְּגִלְגָּלְתָא דְּמַחָא'.

וְזָה שְׁאִמְרוּ חַז"ל (ברכות ו:): **"מִי שֵׁישׁ בּוֹ**
יִרְאֵת-שָׁמַיִם, דְּבָרָיו נִשְׁמָעִין". כִּי מִי
 שֵׁישׁ בּוֹ יִרְאֶה, קוֹלוֹ נַעֲשֶׂה רַעְמַיִם, כִּי
 רַעַם מִסְטָרָא דְּיִצְחָק, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (איוב
 שם): **"וְרַעַם גְּבוּרָתוֹ"**.

וְעַל-יְדֵי-זֶה: דְּבָרָיו נִשְׁמָעִין - הֵינּוּ:
מְשַׁתַּמֵּעַ קָלָא לְבָרִיתָא, כִּי
"תַּמָּן תִּלְיָא שְׁמִיעָה" (זהר שם רל), כְּמוֹ
 שְׁפָתוֹב (חבקוק ג, ב): **"ה' שָׁמַעְתִּי שְׁמִיעָה**
יִרְאֵתִי".

וְזָה בְּחִינַת (זהר שם רלח:): **"קוֹל הַשּׁוֹפָר,**
דָּא שׁוֹפֵר שֶׁל אֵילִי - אֵילוֹ שֶׁל
יִצְחָק, בְּחִינַת: וְרַעַם גְּבוּרָתוֹ".

וְזָהוּ (תהלים פט, טז): **"אֲשֶׁרִי הָעַם יוֹדְעִי**
תְּרוּעָה". **"יוֹדְעִי" דִּיקָא** - שִׁיפְנַע
 ה'קוֹל' ב'מַח', בְּחִינּוֹת **"עֵבִי מְטָרָא"**, וַיְהִי
 בְּבְחִינַת רַעְמַיִם'.

וּמִי שְׁשׁוֹמֵעַ תְּקִיעַת שׁוֹפֵר מְאִישׁ יִרְא
 וְחֵרֵד - בּוֹדְאִי לֹא יִדְאָג כָּל הַשָּׁנָה
 מְרַעְמַיִם, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (מוסף ראש-השנה):
"בְּקוֹלוֹת וּבְרַקִּים עֲלִיהֶם נִגְלִיתָ, וּבְקוֹל
שׁוֹפֵר עֲלִיהֶם הוֹפַעְתָּ" - שְׁבְקוֹל הַשּׁוֹפֵר
 הוֹפִיעַ עֲלִיהֶם מְקוֹלוֹת וּבְרַקִּים.

הַפְּטֹרֶת פְּרֻשֵׁת וַיֵּרָא

"לְכִי מְכַרֵּי אֶת הַשֶּׁמֶן וְגו', וְאֵת
וּבְנֵיךָ תַחְיֵי בְנוֹתֶיךָ" (מְלָכִים-ב ד, ז)

א.

(לקוטי-הלכות, ראשית-הגז יח)

'בְּרַפְת־הַמְּזוֹן' הוא בחינת 'הָאֶרֶץ-הַרְצוֹן'
הַרְצוֹן. וְעַל-כֵּן צְרִיכִין
לְהוֹתִיר בְּאִכְלָתוֹ - בְּשִׁבִיל שְׂתַחֲוּל הַבְּרָכָה
עָלָיו, עַל-יַדֵּי 'בְּרַפְת־הַמְּזוֹן', כְּדֵי לְזַכּוֹת
לְהָאֶרֶץ-הַרְצוֹן עַל-יַדֵּי 'בְּרַפְת־הַמְּזוֹן'.

כִּי מֵה שְׂמוֹתֵירִין מְאִכְלָתוֹ - זֶהוּ בְּחִינַת
"וְתַתֵּר" (רוֹת ב, יד) - "לְעוֹלָם-הַבָּא" (שַׁבָּת
קיג), שֶׁהוּא 'הָאֶרֶץ-הַרְצוֹן' שִׁיתַּגְּלֶה לְעֵתִיד.

וְכִמּוֹ שְׁכַתוֹב (מְלָכִים-ב ד, ז): "וְאֵת וּבְנֵיךָ
תַחְיֵי בְנוֹתֶיךָ", וְדָרְשׁוּ רַז"ל (שַׁבָּת שם):
"עַד תַּחֲיֵית־הַמֵּתִים" - שְׂאֵז יִהְיֶה 'הָאֶרֶץ-
הַרְצוֹן'.

וְזֶהוּ: "וְאֵת וּבְנֵיךָ" - "וּבְנֵיךָ" דִּיקָא,
בְּחִינַת 'בֵּן וְתַלְמִיד', "תַּחְיֵי" -
בְּחִינַת 'חַיִּים', בְּחִינַת 'אֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים',
שְׁכַל־זֶה הוּא בְּחִינַת 'הָאֶרֶץ-הַרְצוֹן', בְּחִינַת:
"בְּנוֹתֶיךָ" - "לְעוֹלָם-הַבָּא", שֶׁהוּא 'הָאֶרֶץ-
הַרְצוֹן', כִּנּוּי.

וְעַל-כֵּן עָקַר הַבְּרָכָה וְהַשְּׁפַע שְׁנַמְשָׁכָה
עַל-יַדֵּי אֱלֹהֵיו וְאֱלִישָׁע בִּ"מַעֲשֵׂה
דְּצַרְפִּית עַל-יַדֵּי אֱלֹהֵיו" (מְלָכִים-א פָּרָק יז),
וְ"מַעֲשֵׂה דְאִשָּׁה אַחַת מִנְּשֵׁי בְנֵי הַנְּבִיאִים
עַל-יַדֵּי אֱלִישָׁע" (מְלָכִים-ב פָּרָק ד) - הַמְּשִׁיכּוֹ
עָקַר הַבְּרָכָה עַל-יַדֵּי הַשֶּׁמֶן.

כִּי 'שֶׁמֶן' הוּא בְּחִינַת 'הָאֶרֶץ-הַרְצוֹן',
בְּחִינַת (תְּהִלִּים קד, ט): "לְהַצְהִיל פָּנִים
מִשֶּׁמֶן" וְכוּ', שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַשֶּׁמֶן שֶׁל חֲנֻכָּה
וְכוּ', שֶׁעָקַר הַבְּרָכָה וְהַפְּרָנְסָה בָּא מִשָּׁם וְכוּ'.

וְעַל-כֵּן הַמְּשִׁיכּוֹ הַבְּרָכָה וְהַשְּׁפַע שֶׁל
פְּרָנְסָה עַל-יַדֵּי הַשֶּׁמֶן דִּיקָא,
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'הָאֶרֶץ-הַרְצוֹן', שֶׁמִּשָּׁם נִמְשָׁךְ
הַפְּרָנְסָה וְהַבְּרָכָה.

בְּחִינַת (מְלָכִים-א יז, יד): "כִּד הַקָּמַח לֹא
תִכְלֶה וְצַפְחַת הַשֶּׁמֶן לֹא תִחָסֵר"
וְכוּ', בְּחִינַת: "וְאֵת וּבְנֵיךָ תַחְיֵי בְנוֹתֶיךָ" -
דְּחִינּוֹ: הַבְּנוֹתֶיךָ מִן הַשֶּׁמֶן, שֶׁהוּא בְּחִינַת
'הָאֶרֶץ-הַרְצוֹן', בְּחִינַת: "וְתַתֵּר" - "לְעוֹלָם-
הַבָּא", וְכִנּוּי.

"אִישׁ אֱלָקִים קְדוֹשׁ הוּא עֵבֶר עָלֵינוּ תָּמִיד.
נַעֲשֶׂה נָּא עֲלֵית קִיר" (מְלָכִים-ב ד, ט-י)

ב.

(ח"א יט, ד-ה)

'אֱלִישָׁע' הִיָּה יוֹרֵשׁ מֵאֱלִיהוּ, 'רוּחַ-
הַקֹּדֶשׁ'. וְעַל-יַדֵּי־זֶה הִיָּה מְקַבֵּל
מִמֶּנּוּ 'שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ', בְּבְחִינַת (מְלָכִים-
ב ב, ט): "וַיְהִי נָּא פִּי שְׁנַיִם בְּרוּחָךְ אֵלַי".

"פִּי שְׁנַיִם" - חִינּוֹ: לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ, כִּי
"שְׁנַיִם מְקַרָּא וְאַחַד תַּרְגוּם"
(בְּרָכוֹת ח.א.), וְ'שְׁלֵמוֹת לְשׁוֹן-הַקֹּדֶשׁ' - אֵינּוּ
אֶלָּא עַל-יַדֵּי שְׁמִפְּלִין הָרַע שֶׁל הַתַּרְגוּם,

ומעלין את ה'טוב שבתרגום' ללשוך-
הקדש'.

על-ידי-זה כתיב בה (שם ד, ט): **"איש קדוש עבר עלינו תמיד"**,
"שלא ראתה קרי על סדינו" (ברכות י:)- כי
על-ידי 'שלמות לשון-הקדש', נצולין
מ"מקרה לילה" (דברים כג, יא), כי על-ידי
'שלמות לשון-הקדש', זוכין ל'תקון-
הברית'.

כי עקר 'שלמות לשון-הקדש', הוא על-
ידי 'תרגום', שהוא בחינת: **"תרדמה"**
(בראשית ב, כא) ו'שנה' - דהינו: על-ידי
שמבררין את בחינת ה'תרגום', בחינת
ה"תרדמה". ועל-כן אז נצולין מ"מקרה
לילה" שב"תרדמה". (עי' בפנים).

ג.

(ח"א כח, ג)

אי-אפשר לבא להסד, אלא על-ידי
שיכנים 'תלמידי-חכמים'
צדיקים' לתוך ביתו.

כי **"המכנים אורחים תלמידי-חכמים**
אמתיים לתוך ביתו, כאלו הקריב
תמידין", כמאמר חז"ל (ברכות י: על מלכים-ב ד,
ט): **"איש קדוש עובר עלינו תמיד"** וכו'.
(ברכות י:). ובזה ה'שמוש' שעומד עליהם
ומשמש אותם, זוכה להסד, כמאמר (פתבות
צו.ו): **"כל המונע תלמידו מלשמשו, כאלו**
מונע ממנו הסד".

ד.

(ח"א כח, ד)

'תלמידי-חכמים אמתיים, הם יסוד כל
דבר. ומי שביתו "בית
ועד לחכמים" (אבות פ"א מ"ד), שבונה ביתו

בבחינת (מלכים-ב ד, ט): **"איש קדוש עובר**
עלינו תמיד, נעשה עליית קיר" - אלו
האנשים מעלין האלפין הנפולים' (עי' בפנים).

ה.

(ספר-המדות, הננסת-אורחים ה)

המארח תלמיד-הכם בתוך ביתו, מעלה
עליו הכתוב כאלו הקריב
תמידין.

[הרב מטשעהרין ז"ל צ"ל לנמרא ברכות י. המובא לעיל
בתורה ח"א כח: שהנמרא דורשה על הפסוק הזה (מלכים-ב
ד, ט): **"עבר עלינו תמיד"**].

"ונשים לו שם מט'ה ושל'חן וכ'סא ומנ'רה"
(מלכים-ב ד, י)

"ראשי-תבות 'משנ'ן" (למנדי-אצילות להאריז"ל -
מובא ב'לקוטי-הלכות' שבת ד; ועוד הרבה ספרים)

"ונשים לו שם' בתקונא דא דאנן מתקנין וכו' -
'מטה ושל'חן וכסא ומנרה' - ארבע אלין, בלהו
בשכינתא אינון". (זהר תרומה ח"ב קלג.)

ו.

(ספרי מעשיות, מעשה יא)

מבן-מלך ובן-שפחה שנתחלפו, בסוף)

היות שיש כ'אן 'כסא' מהמלך שהיה,
וה'כסא' גבוה מאד. ואצל ה'כסא'
עומדים כל מיני חיות ועופות של עץ (הינו
שהם חתוכים ומתקנים מן עץ). ולפני ה'כסא'
עומד 'מטה'. ואצל ה'מטה' עומד 'של'חן.
ועל ה'של'חן עומד 'מנרה' וכו'.

[מדברי רבנו ז"ל אחר שספר המעשה]: וזה
בחינת: **"מטה ושל'חן וכסא**
ומנרה' הם תקונתא דשכינתא" (זהר בשלח
מד. זהר תרומה קלג.). (עי' לקוטי-הלכות, שבת ד; גלות
ג, ז).

"בתוך עמי אנכי יושבת" (מלכים-ב ד, יג)

"מדוע את הלכת אליו היום, לא חדש ולא שבת"
(מלכים-ב ד, כג)

ז.

(לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים-לסעודה ו, פט)

וְזֶה בְּחִינַת רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה, שָׂאז כָּל יִשְׂרָאֵל
עוֹסְקִין בָּזֶה, שְׂכָל אֶחָד טוֹרַח וּמְתַנַּעַע
לְבַא לְהַקְבוּץ הַקְּדוּשׁ שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁזֶהוּ
בְּחִינַת (מלכים-ב ד, יג): "בְּתוֹךְ עַמִּי אֲנֹכִי
יּוֹשֶׁבֶת", "הַנֶּאֱמַר עַל רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה" (זהר)

נח סט: ויצא קס: צו לג:).

וְאִפְלוּ מִכָּל הַכְּפָרִים וּמְקוֹמוֹת הַרְחוּקִים,
מִתְקַבְּצִים אֶל הַמְּקוֹם שֶׁיֵּשׁ קְבוּץ
מִיִּשְׂרָאֵל. וְהַעֲקָר כְּשִׂזְכוּיִן לְבַא
לְהַצְדִּיקִים-הָאֱמִתִּיִּים, כַּאֲשֶׁר נוֹהֲגִין כָּל
יִשְׂרָאֵל לְנַסֵּעַ לְצַדִּיקִים עַל רֵאשִׁי-הַשָּׁנָה -
כִּי עַקֵּר הַקְּבוּץ וְקִיּוּמוֹ, הוּא עַל-יְדֵי הַצְדִּיק
הַרוּעָה הָאֱמִתִּי, בְּחִינַת מִשָּׁה, כַּנ"ל.

"למועד הזה בעת חיה את חבקת בן"

(מלכים-ב, ד, טז)

ח.

(ספר-המדות, הכנסת-אורחים ג)

הַכְּנַסַת-אוֹרְחִים, מְזַכֶּה אֶת הָאִשָּׁה
לְבָנִים.

[הרב מטשעהרין ז"ל ציין להפסוק בהפטרת פרשת
השבוע (מלכים-ב, ד, טז): "למועד הזה בעת חיה את חבקת
בן" - כלומר: שהאשה השונמית קימה 'מצות הכנסת-
אורחים' עם אלישע, ומיד זכתה לבן. שאלישע אמר (שם
פסוק יג): "הנה תרדת אלינו את כל התרדה הזאת, מה
לעשות לך" וגו'. "אבל בן אין לך ואישה זקן" (שם פסוק
יד). ומיד: "ויאמר: למועד הזה בעת חיה את חבקת בן".

ט.

(ח"א קלה)

עַקֵּר כַּח קְדֻשַׁת יוֹם-טוֹב, תְּלוּי בְּצַדִּיקִים,
כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (ויקרא כג, ד): "אֵלֶּה מוֹעֲדֵי
ה' אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם", "אֵל תִּקְרֵי
אֹתָם אֲלֵא אֹתָם" (ראש־השנה כד).

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁמְקַבֵּל וּמְכַבֵּד אֶת הַיָּמִים-
טוֹבִים, וּמְקַבֵּל 'אוֹר הַגְּדוֹל שֶׁל
יוֹם-טוֹב, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'צַדִּיק' - נִתְבַטֵּל
הַגְּדֻלוֹת שֶׁלוֹ, כִּי הַקְּטָנוֹת בְּטַל לְגַבִּי
'גְדֻלוֹת'.

וְעַל-כֵּן (ראש־השנה טז: ספח כז:): "חַיֵּב אָדָם
לְהַקְבִּיל פְּנֵי רֵבּוֹ בְּרַגְלָ" - כִּי עַקֵּר
'כַּח יוֹם-טוֹב, תְּלוּי בְּצַדִּיקִים'.

וּבְזֶה מֵיֵשֵׁב שֶׁפִּיר מַה שֶׁהִקְשׁוּ בַּגְּמָרָא (ספח
כז:): "עַל רַבִּי אֶלְעָזָר שֶׁאָמַר: מִשְׁבַּח
אֲנִי אֶת הָעֲצָלָנִים בְּרַגְלָ, שֶׁנֶּאֱמַר (דברים טז, יד):
'שְׂמַחֲתָ בְּחַגְדָּ, וְהָאֵמַר רַבִּי יוֹחֲנָן חַיֵּב אָדָם
לְהַקְבִּיל פְּנֵי רֵבּוֹ בְּרַגְלָ, שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים-ב ד,
כג): 'מִדּוּעַ אֶת הַלְכַת' וְכוּ'. עֵינֵי-שָׁם הֵיטֵב.

כִּי אִף שֶׁהוּא בְּרַחוּק מְאֹד פְּרָסָה מֵרֵבּוֹ
בְּיוֹם-טוֹב, "וְלֹא אֶזְל וְאֵתִי בְּיוֹמָה" (שם)
- עַל-כֵּל-זֶה הוּא מְחַיֵּב לְהַקְבִּיל פְּנֵי רֵבּוֹ
בְּרַגְלָ - הֵינּוּ: שֶׁיִּפִּיר 'פְּנֵי רֵבּוֹ' בְּרַגְלָ! - שֶׁיִּכְבֵּד
אֶת הַיּוֹם-טוֹב, וְיִקְבֵּל 'אוֹר הַגְּדוֹל שֶׁל יוֹם-
טוֹב, בְּחִינַת 'פְּנֵי רֵבּוֹ' וְכוּ'!

כִּי עַקֵּר 'קְדֻשַׁת יוֹם-טוֹב' תְּלוּי בְּצַדִּיקִים,
וְכֶשֶׁמְקַבֵּל אֶת הַיּוֹם-טוֹב הוּא מְקַבֵּל
'פְּנֵי רֵבּוֹ' מִמֶּשׁ.

"כִּי נִפְשָׁה מְרָה לָהּ" (מלכים ב ד, כז)

י.

(ח"א יג, ה)

'אַרְיֵה' שֶׁבְּבַחֲחֵינָת 'נֶפֶשׁ', זֶה בְּחֵינָת (שִׁיר-
הַשִּׁירִים ה, א): **"אַרְיֵה מוֹרֵי עַם
בְּשָׁמַי"**. **"מוֹרֵי"** - זֶה בְּחֵינָת **"מֵרַת נֶפֶשׁ"**
(שְׁמוּאֵל-א א, י), בְּחֵינָת (מלכים ב ד, כז): **"וְנִפְשָׁה
מְרָה לָהּ"** - זֶה בְּחֵינָת **'פְּגַם-הַנֶּפֶשׁ', 'פְּגַם-
הָרְצוֹן'**. בְּשִׁרְוֹצָה **'דְּבַר-תְּאוּה'**, זֶה הָרְצוֹן -
הוּא **'פְּגַם' ו'מְרָה' ל'נֶפֶשׁ'**.

**וְעַכְשָׁו פִּשְׁבָּא זֶה הָאָדָם לְחַכְמֵי-הַדּוֹר עִם
נֶפֶשׁוֹ וְרְצוֹנוֹ, וְהַחֲכָמֵי-הַדּוֹר'
לֹקַח כָּל הָרְצוֹנוֹת, וְלֹקֵט אוֹתָם אֶחָד
לְאֶחָד, כְּדֵי לְהַעֲלוֹת אוֹתָם, וְאִז מְלַקֵּט גַּם כָּל
הָרְצוֹנוֹת וְהַנֶּפְשׁוֹת שֶׁנִּפְּלוּ.**

וְזֶהוּ בְּחֵינָת **"אַרְיֵה"**, לְשׁוֹן **'לִקֵּט'** -
שֶׁמְלַקֵּט **'מֵרַת הַנֶּפֶשׁ'**, הֵינּוּ **'פְּגַם-
הַנֶּפֶשׁ'**. **"עַם בְּשָׁמַי"** - עִם הָרְצוֹן הַטּוֹב,
שֶׁמְעַלָּה יְרִיחַ טוֹב.

"וַיֵּשֶׁב וַיֵּלֶךְ בְּבֵית אַחַת הַנְּהָ וְאַחַת הַנְּהָ"

(מלכים ב ד, לה)

יא.

(ח"א צב)

עַל-יְדֵי מַה שֶׁאָדָם "נָע וָנָד" (בְּרֵאשִׁית ד, יב)
בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ - יָכוֹל לְהַחֲיֹת מֵתִים
- כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב **בְּאֵלֵי־שָׁע, כִּשְׁהַחַיָּה אֶת בֶּן
הַשּׁוֹנֵמִית, כְּתִיב בָּהּ (מלכים ב ד, לה): "וַיֵּלֶךְ
[בְּבֵית] אַחַת הַנְּהָ וְאַחַת הַנְּהָ."**

וּמִזֵּבָא בְּתַקּוּנֵי (תַּקּוּנֵי-זֵהָר כח): **"אַלְמָלָא
כְּנִפֵי רֵאָה דְנִשְׁבִי עַל לְבָא, הוּי
לְבָא אוֹקִיד כָּל גּוֹפָא".** וְהָרֵאָה וְהָלֵב, הֵם
בְּחֵינָת **'יַעֲקֹב' ו'יוֹסֵף'**.

**כִּי 'יַעֲקֹב' הוּא בְּחֵינָת 'אַמֶּת' - כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
(מִיכָה ז, כ): "תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב"; ו'אַמֶּת'
הוּא בְּחֵינָת 'תּוֹרָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מְלָאכִי ב, ו):
"תּוֹרַת אֱמֶת"; ו'בְּהַתּוֹרָה יֵשׁ הַמִּשְׁשָׁה סְפָרִים,
כְּנֶגֶד הַמִּשְׁשָׁה כְּנִפֵי רֵאָה" (תַּקּוּנֵי-זֵהָר ע).**

**ו'יוֹסֵף' הוּא בְּחֵינָת 'לֵב', כִּי 'יוֹסֵף' נִקְרָא
"צַפְנָת פַּעֲנַח" (בְּרֵאשִׁית מא, מה),
וְכִתְיָב (תְּהִלִּים קיט, יא): **"כָּלִבִּי צַפְנָתִי" וְכוּ'.
וְכִשְׁבוֹעֵר הָאֵשׁ שֶׁבְּלֵב, הוּא אוֹקִיד כָּל גּוֹפָא.****

**וְעַל-יְדֵי שֶׁהַמִּשְׁשָׁה כְּנִפֵי רֵאָה נָעִים
וְנָדִים - מְנַשְׁבִּי עַל לְבָא,
וּמְשַׁכְּכִים הַחֲמִימוֹת שֶׁבְּלֵב וְכוּ'.**

**נִמְצָא: שֶׁעַל-יְדֵי מַה שֶׁ'אָדָם, שֶׁהוּא
בְּחֵינָת 'תּוֹרָה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּמַדְבָּר
יט, יד): **"זֹאת הַתּוֹרָה אָדָם" - "נָע וָנָד" אִפְלוּ
בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ - יָכוֹל לְשַׁכֵּךְ אֶת הָ'אֵשׁ' שֶׁהוּא
בְּחֵינָת 'דִּינִים', וְיָכוֹל לְהַחֲיֹת מֵתִים שִׁיְהִיו
חַיִּים.****

יב.

(ח"א קנו)

**לְבֹא לְהַתְּלַהֲבוֹת וְחֲמִימוֹת לְהַשִּׁים-
יִתְבָּרַךְ - הוּא עַל-יְדֵי 'תְּנוּעָה'. כִּי
'תְּנוּעָה' מְעוֹרֵר 'חֲמִימוֹת'.**

**כְּמוֹ שֶׁאֲנִי רֹאֵין בְּחוּשׁ: אִם יִזְרַק 'חֵץ',
וְיִתְחַב בְּרֵאשׁוֹ 'שַׁעוּה' - אִזִּי יִמַּס
ה'שַׁעוּה', מִחֲמַת ה'חֲמִימוֹת' הַבָּא עַל-יְדֵי
ה'תְּנוּעָה'.**

**וְכֵן כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ הַנְּהָ וְהַנְּהָ - עַל-יְדֵי
'תְּנוּעָתוֹ' הוּא מְזִיעַ.**

**וְעַקֵּר ה'תְּנוּעָה', הוּא מֵה'מַחְשָׁבָה'. כִּי
מִתְחַלָּה, ה'מַחְשָׁבָה' נוֹחָה וְשַׁקְטָה.
וְאַחַר-כֵּן מִתְחַלֵּת ה'מַחְשָׁבָה', לְהַתְּנוּעַע
מִמַּחְשָׁבָה לְמַחְשָׁבָה.**

יג.

(שיחות-הר"ן רפ)

לְעַנְיָן מַה שֶׁהַצְּדִיקִים הֵם נְעִים וְנָדִים
בְּדַרְךְ - אָמַר: שֵׁשׁ נְשָׁמוֹת נִדְחוֹת,
שְׂאִינָם יְכוּלִים לְהִתְעַלּוֹת, כִּי-אִם עַל יְדֵי מַה
שֶׁהַצְּדִיק "נָע וְנָד" (על-פי בְּרֵאשִׁית ד, יב).

וַיֵּשׁ צְדִיק שְׂאִינוֹ רוּצָה לְהִיּוֹת "נָע וְנָד" -
אָבֵל אֶת-עַל-פִּי-כֵן הוּא "נָע וְנָד"
בְּבֵיתוֹ. הֵינּוּ: מַה שֶׁהוּא "הוֹלֵךְ הֵנָּה וְהֵנָּה
בְּבֵיתוֹ" (על-פי מְלָכִים-ב ד, לה) - זֶהוּ גַם-כֵּן
בְּחִינַת "נָע וְנָד" (כְּמוֹ שֶׁמִּבְּאֵר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן ח"א
צב המובא לעיל).

הֵינּוּ: מִתְחַלָּה כְּשֵׁיִשֵׁב עַל מְקוֹמוֹ, הִיָּה
מִחְשְׁבֹתוֹ לִישֵׁב. וְאַחֲרֵי-כֵן כְּשֶׁרוּצָה
לִילֹךְ, מִתְחִיל מִחְשְׁבֹתוֹ לְהִתְנוּעֵעַ מִמִּחְשְׁבָה
הָרֵאשׁוֹנָה לְחֵשֶׁב לִילֹךְ, וְעַל-יְדֵי כֵן מוֹרִיד
'חֲמִימוֹת'.

וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאָדָם יֵשֵׁן, צָרִיךְ לְכַסּוֹת עֵצְמוֹ,
כִּי מִחֲמַת שֶׁהִמְחִשְׁבָה נֹחָה
וְשִׁקְטָה, אֵינן לוֹ חֲמִימוֹת.

וּכְמוֹ-כֵן בְּרוּחַנִיּוֹת: כְּשֶׁהִמְחִשְׁבָה חוֹשְׁבַת
בְּגִדְלַת הַבּוֹרְאֵי-תְבָרָךְ וּבְתוֹרֹתֶי-
הַקְּדוֹשָׁה, וּמִתְנוּעֵעַ מִמִּחְשְׁבָה לְמִחְשְׁבָה -
עַל-יְדֵי ה'תְּנוּעָה' מוֹרִיד 'חֲמִימוֹת', וּבוֹעֵר
לְבוֹ לְהִשְׁם-יְתְבָרָךְ.

לקוטי תפלות

פרשת וירא

תפלות בענין: הכנסת אורחים | ואנכי עפר ואפר | וישפם אברהם בנקר - בקר דאברהם | לקבוע מקום לתפלה | פקידת עקרות | ואיה השנה לעלה | המלט על נפשו, אל תביט אחריך

עד שנזכה, שהשלחן שלנו יטהר אותנו
מכל עוונותינו, ויזכה אותנו
לעלמא דאיתי, ולפרנסה טובה.

☪ [א] לקוטי תפלות ח"א יז ☪

(על פי לקוטי מוהר"ן ח"א יז, ויהי הם מריקים שקיהם)

"וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו,

וירא וירץ לקראתם" (בראשית יח, ב)

- מצות 'הכנסת אורחים' -

שנזכה להכניס אורחים הגונים על שלחננו

☪ [ב] לקוטי תפלות ח"א כח ☪

(על פי לקוטי מוהר"ן ח"א כח, 'בני לן ביתא')

"וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו,

וירא וירץ לקראתם" (בראשית יח, ב)

- מצות 'הכנסת אורחים' -

שנזכה להכניס אורחים הגונים ותלמידי-

חכמים וצדיקים אמתיים בתוך ביתנו

ובבן תרחם עלינו, שנזכה לתקן את
פגם 'תאות אכילה'. ונזכה מעתה
לאכל בקדשה ובטהרה, עד שיהיה
השלחן שלנו מכפר פמזבח.

ונזכה להכניס אורחים הגונים על
שלחננו, ולתן חלק מסעודתנו
לעניים הגונים.

וובנו ללמד תורה על השלחן, ויהיה
השלחן שלנו שלם בכל מיני
שלמות דקדשה, בלי שום פגם כלל.

רבנו של עולם, אב הרחמן והחסד,
זפני ברחמיך הרבים, שאזכה
למדת החסד דקדשה. ואזכה לאחו
ולהתדבק במדתו של אברהם אבינו
עליו השלום, שהיה עושה חסד כל ימיו.

ותזכני ברחמיך הרבים, להכניס
אורחים הגונים בתוך ביתי.

וַיְהִי בֵּיתִי בֵּית וְעַד לְחַכְמִים,
שְׁאֵזְפָה לְהַכְנִיס אֹרְחִים
תְּלַמְּדֵי-חַכְמִים וְצַדִּיקִים-אֲמִתִּיִּם לְתוֹךְ
בֵּיתִי.

וְאֵזְפָה לְקַבֵּלם בְּאַהֲבָה גְדוֹלָה וּבְכַבּוּד
גְדוֹל וּבְשִׂמְחָה רַבָּה, וּתְזַכְּנֵי
לְעַמֵּד לְפָנֵיהֶם, וּלְשַׁרְתֵּם וּלְשַׁמְשֵׁם
בְּעֲצָמִי, בְּכָל מִינֵי שְׂרוּת וְשִׁמוּשׁ.

וְאַתְּ הָיָה תָּמִיד כְּבוֹשׁ תַּחַת יַד תְּלַמְּדֵי-
חַכְמִים צַדִּיקִים-אֲמִתִּיִּם,
וּלְשַׁמֵּשׁ אוֹתָם תָּמִיד, עַד שְׁאֵזְפָה לְהִיּוֹת
נִכְלָל בְּמַדְתּוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ עָלֵינוּ-
הַשְּׁלוֹם, לְהִיּוֹת שָׁלֵם בְּמַדַּת הַחֶסֶד בְּאַמֶּת.

וּבְזָכוֹת זֶה תַּעֲזְרֵנִי, שְׁאֵזְפָה לְהַתְּפַלֵּל
תְּפִלָּתִי לְפָנֶיךָ בְּכוֹנֵה גְדוֹלָה
בְּכָל לֵב וְנַפֶּשׁ, וּבְמַחְשָׁבָה זָפָה וּנְכוֹנָה,
לְשַׁמֵּךְ הַגְּדוֹל לְבַד בְּאַמֶּת, וּבְלִי שׁוּם
בְּלִבּוֹל וְעַרְבוּב הַדַּעַת, וּבְלִי שׁוּם
מַחְשְׁבוֹת-זָרוֹת כְּלָל.

וְתִשְׁמְרֵנִי וְתִצְלִלְנִי מִתְּפִלוֹת רְעוּת,
וְלֹא יִבְלְבוּ הַתְּפִלוֹת רְעוּת
אֶת תְּפִלָּתִי הַקְּדוּשָׁה. וְתִתְקַן וְתִזְכָּךְ אֶת
תְּפִלָּתִי, וְתִהְיֶה תְּפִלָּתִי שְׁלֵמָה וּסְדוּרָה
בְּפִי, וְיִהְיֶה נָא אֲמָרִי לְרִצּוֹן לְפָנֶיךָ אֲדוֹן כָּל.

☪ [ד] לקוטי-תפלות ח"א קמה ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א רסו, 'ולמקנהו עשה סבת')

**"וַיִּטַע אֲשֶׁל בְּנֵאֵר שְׁבַע, וַיִּקְרָא שֵׁם
בָּשִׂם ה' אֵל עוֹלָם"** (בראשית כא, לג)

"על-ידי אותו 'אשיל', נקרא שמו של הקדוש-ברוך-הוא
'אלוה' לכל העולם. לאחר שאוכלים ושותים, אומר להם:
'ברכו למי שאכלתם משלו!' - סבורים אתם: 'שמשלי
אכלתם?' - 'משל מי שאמר והיה העולם אכלתם!'"
(רש"י; סוטה י:)

- מצות 'הכנסת אורחים' -

שנזכרה להכניס אורחים הגונים בתוך ביתנו

וּנְבִנָּה בֵּיתֵנוּ לְשֵׁם יְהוָה לְעֵסֶק בּוֹ
בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, וּלְהַכְנִיס בּוֹ
אֹרְחִים הַגּוֹנִים, עַד שְׁיִהְיֶה בֵּיתֵנוּ בֵּית-
תּוֹרָה וּתְפִלָּה, "בֵּית וְעַד לְחַכְמִים",
וּנִקְרָא שֵׁם "בָּשִׂם יְהוָה אֵל עוֹלָם".

☪ [ג] לקוטי-תפלות ח"א עד ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א עד, 'רומה על השמים')

**"וַיֵּרָא וְהָיָה שְׁלֹשָׁה אַנְשִׁים נֹצְבִים עָלָיו,
וַיֵּרָא וַיִּרְץ לְקִרְאתָם"** (בראשית יח, ב)
- מִצְוַת 'הַכְּנַסַּת אֹרְחִים' -

שנזכרה להכניס אורחים תלמידי-חכמים בתוך ביתנו

יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, שְׁתַּעֲזְרֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים,
וּתְזַכְּנֵי לְהַכְנִיס אֹרְחִים תְּלַמְּדֵי-חַכְמִים
בְּתוֹךְ בֵּיתִי.

וְאֵזְפָה לְקַבֵּלם בְּכַבּוּד גְּדוֹל, וּלְכַבְּדֵם
בְּכָל עֵז וּפְאָר, עַד שְׁיַעֲלֶה
לְפָנֶיךָ מִצְוָה זוֹ שֶׁל 'הַכְּנַסַּת אֹרְחִים
תְּלַמְּדֵי-חַכְמִים', כְּאֵלוֹ הַקְּרַבְתִּי תְּמִידִין
כְּסֻדְרָן.

☪ [ה] לקוטי-תפלות ח"א נה ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נה, 'אבא שאול אומר')

"הנה נא הואלתי לדבר אל אדני,

ואנכי עפר ואפר" (בראשית יח, כז)

- שנוזפה בתפלתנו לבחינת 'עפר ואפר' -

רבוננו של עולם, "הנה נא הואלתי לדבר אל אדני, ואנכי עפר ואפר". עזרנו שתהיה תפלתנו בשלמות לפניך, ונזפה על-ידי תפלתנו, להכניע הרע שבפרט ושבכלל.

ותעזרנו ותזכרנו להתפלל לפניך, במסירות-נפש עצום מאד באמת לאמתו, עד שיתבטל כל חמרנו וישותנו וגופנו המגשם, הכל יתבטל לגמרי בשעת התפלה. ותהיה תפלתנו בשלמות, כמו תפלות החסידים הראשונים, שהיה להם בשעת התפלה 'התפשטות-הגשמיות'.

וגם נזכה בכחך הגדול, להכניע ולשבר ולבטל, כל הרע של התפלות של הרשעים ופושעי-ישראל שאנו מתפללין עמהם.

ותתן לנו כח לבטל הרע שלהם, ולעשות מהרע כפסא לקדשה, עד שיהיה אפר תחת כפות רגלי הקדשה, ויקים מקרא שכתוב: "ועסותם רשעים כי יהיו אפר תחת כפות רגליכם".

ותושיענו ברחמיך הרבים, שנוזפה בתפלתנו, לקשר עצמנו בכלל ובפרט, עם נפשין רוחין ונשמתין של 'שוכני עפר'. ונזפה לעורר ולהקנין

אותם בתפלתנו, שיתפללו כלם עמנו יחד, כמו שכתוב: "הקיצו ורננו שוכני עפר.

ונקשר הדבור של התפלה, עם 'שוכני עפר' בכלל ובפרט, שנוזפה לעורר ולהקנין בתפלותנו, כל חלקי נפש רוח ונשמה שלנו שבאו כבר בגלגול ונתתקנו.

וגם נזכה לעורר ולהקנין, כל הנפשות והרוחות והנשמות הקדושות של כל הצדיקים שוכני-עפר קדושים אשר בארץ המה, לעורר את כלם שיתפללו עמנו.

ובזכותם תשמע תפלתנו תמיד, ותאזין קולנו, ותקשיב שועתנו, ותרחם עלינו למענם ולא למעננו, כמו שכתוב: "לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כל חפצי במ".

☪ [ו] לקוטי-תפלות ח"א מט ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מט, 'לשמש שם אהל בהם')

"ויתמהמה וגו'. ויאמר: המלט על נפשך,

אל תביט אחריך" (בראשית יט, טז-יז)

שנוזפה למהר להמלט על נפשנו, ולבלי להביט אחרינו, ולבלי להתמהמה אפלו כרגע, ולרוץ במהירות ובזריזות גדול, כל הדרך שהיינו יכולין לילך עד עכשו

ובכן באתי לפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב, ואלהי כל הצדיקים האמתיים, אלהי הראשונים והאחרונים, ואלהי כל ישראל.

יְהִימוּ נָא וַיִּכְמְרוּ נָא רַחֲמֶיךָ וַחֲסָדֶיךָ
עָלַי, עַל פְּגוּם וּמַבְלָבֶל כְּמוֹנִי,
וְתוֹרְנִי וְתַדְרִיכְנִי בְּאַמְתְּךָ וְתִלְמַדְנִי,
שְׂאֵזְכָה לְדַעַת בְּאַמֶּת אִיךָ לְהִתְנַהֵג בְּעִנְיִן
זֶה, בְּאִיזָה דֶרֶךְ בְּאִיזָה אַפֵּן לְצַמְצֵם הָאֹר
בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב בְּאַמֶּת.

כִּי אַתָּה יָדַעְתָּ, כִּי אָנִי צָרִיךְ לְכֶסֶף אֵלֶיךָ
תָּמִיד וּלְהַשְׁתַּוְקֶק אֵלֶיךָ בְּאַמֶּת,
וְלָרוּץ אֵלֶיךָ "כְּגִבּוֹר לָרוּץ אֶרֶח" הַזֶּה,
שְׁהִייתִי יָכֹל לִילֵךְ בְּזִמְנֵן שְׁהִייתִי נְזוּף
מִלְפָּנֶיךָ, כִּי כָּבֵד כָּלִיתִי יָמִים וְשָׁנִים הַרְבֵּה
בְּהַבֵּל וְרִיק.

מָה אֹמֵר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מְרוֹם, וּמָה
אֶסְפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים, אֵינִן לִי
פֶה לְהִשִּׁיב, וְלֹא מִצַּח לְהָרִים רֹאשׁ.

וּבְמִקוֹמוֹת אֱלוֹ שְׁנַתְפַּסְתִּי בָהֶם
בְּעוֹנוֹתֵי-הַרְבִּים, בּוֹדֵאֵי
אֵינִן שׁוֹם דֶּרֶךְ לְצַאת מֵהֶם בְּהַדְרָגָה כְּסִדֵּר.
וּבּוֹדֵאֵי הַהֶכְרַח לְבָרַח מִשָּׁם מֵהֶרָה
וְלָרוּץ מִשָּׁם בְּמַהִירוֹת וּבְזָרִיזוֹת
גְּדוֹל, לְמַהֵר לְהַמְלִיט עַל נַפְשִׁי,
וְלִבְלִי לְהַבִּיט אַחֲרַי, כִּי לֹא אוֹכַל
לְהִתְמַהֵמֵה עוֹד חֵס וְשָׁלוֹם אֶפְלוּ
כְּרַגַּע.

וְאַתָּה צָרִיךְ לְעוֹרֵר רַחֲמֶיךָ הָאֱמִתִּיִּים
עָלַי הַגְּנוּזִים אֶצְלֶךָ, וּלְהוֹצִיאֵנִי
מֵהֶרָה בְּזָרוּעַ עֵזְךָ, וְלִשָּׂא אוֹתִי "עַל כִּנְפֵי
נְשָׁרִים", וּלְהַבִּיא אוֹתִי אֵלֶיךָ, לְקַרְבְּנִי
לְעַבּוֹדְתְּךָ, חֵישׁ קַל מֵהֶרָה, כִּי עַדִּין לֹא
אֶבְדֶּה תְקוּמִי "וְתוֹחַלְתִּי מִיְהוָה", כִּי

"חֲסָדֶי יְהוָה כִּי לֹא תִמְנוּ, כִּי לֹא כָלוּ
רַחֲמָיו".

אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן, אָנִי מְכַרְח לְצַמְצֵם
אֹר הַתְּלַהֲבוֹת לְבָבִי, כַּאֲשֶׁר נִגְלָה
לְפָנֶיךָ אָבִי שְׁבַשְׁמִים. כִּי גְלוּי וַיְדוּעַ
לְפָנֶיךָ, לְכַמָּה פְּגָמִים בְּאִתִּי, עַל-יְדֵי רַבּוּי
הַתְּלַהֲבוֹת חוּץ מֵהַמִּדָּה. "וְאָנִי בְּעַר וְלֹא
אֲדַע, בְּהַמּוֹת הִייתִי עִמָּךְ".

עַל-כֵּן בְּאִתִּי לְפָנֶיךָ, אָבִי אָבִי, אֲדוֹנִי
אֲדוֹנִי, גּוֹאֵל יִשְׂרָאֵל וְקַדוֹשִׁי,
צוּר לְבָבִי. הֲרִינִי מִשְׁלִיךְ עֲצָמֵי עֲלֶיךָ,
הֲרִינִי מוֹסֵר גּוּפִי וְנַפְשִׁי וְרוּחִי וְנַשְׁמָתִי
אֵלֶיךָ לְבֵד. "בִּיָּדְךָ אֶפְקִיד רוּחִי, פְּדִיתָהּ
אוֹתִי יְהוָה אֵל אֱמֶת. אֵלֶיךָ יְהוָה נַפְשִׁי
אֶשָּׂא". וְאָנִי מוֹסֵר כָּל לְבָבִי עֲלֶיךָ לְבֵד.

"הוֹרְנִי יְהוָה דְּרָכֶךָ, אֶהְלֵךְ בְּאַמְתְּךָ,
יַחַד לְבָבִי לִירְאָה שְׁמֶךָ". הוֹרְנִי
וְלְמַדְנִי, אִיךָ לְהִתְנַהֵג בְּעִנְיִן הַתְּשׁוּקָה
וְהַתְּלַהֲבוֹת אֵלֶיךָ, וְאִיךָ לְצַמְצֵם אֶת
הַתְּלַהֲבוֹת.

בְּאַפֵּן שְׂאֵזְכָה לְתְּשׁוּבָה-שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת,
וְלִילֵךְ בְּדְרָכֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים,
וְלְהִתְדַבֵּק בְּמִדּוֹתֶיךָ הַטּוֹבוֹת, וּלְקַבֵּל עָלַי
תָּמִיד עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה, בְּאַהֲבָה
וּבְרִצוֹן, בְּאִמָּה וּבִירְאָה, בְּקִדְשָׁה
וּבְטְהָרָה גְּדוֹלָה, וְלַעֲבֹד אוֹתְךָ בְּאַמֶּת-
לְאַמְתּוֹ בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה כְּרִצוֹנְךָ הַטּוֹב
בְּאַמֶּת.

וְאַזְכָּח לָרוּץ מֵהֶרָה, כָּל הָאֶרֶח הַזֶּה
שְׁהִייתִי יָכוֹל לִילֵךְ בְּזִמְנֵן
שְׁהִייתִי נְזוּף מִלְפָּנֶיךָ. וְתַעֲזְרֵנִי שְׂאֵזְכָה

לְתַקַּן מְהֵרָה בְּחַיִּי, כָּל הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְתִּי
לְפָנֶיךָ מִנְעוּרֵי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, עַל-יַדֵּי
חַטָּאֵי וְעוֹנוֹתַי וּפְשָׁעֵי הָרַבִּים וְהַעֲצוּמִים.

חֹם וְחַגְנִי, וְרַחֵם עָלַי וְהוֹשִׁיעֵנִי, חֵישׁ
קַל מְהֵרָה, יִשׁוּעָה שְׁלָמָה
וְאַמְתִּיית, יִשׁוּעַת הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף בְּאַמֶּת,
יִשׁוּעָה הַנִּצְחִית, לְעוֹלָמֵי עַד וּלְנִצְח
נִצְחִים.

תָּן לִי תַקְוָה טוֹבָה חֵישׁ קַל מְהֵרָה, תָּן
לִי חַיִּים אֲמִתִּיִּים, הִסֵּר מִמֶּנִּי יְגוֹן
וְאַנְחָה, "שִׂמַּח נֶפֶשׁ עַבְדֶּךָ, כִּי אֵלֶיךָ אֲדַנִּי
נֶפְשִׁי אֲשָׂא". זַכֵּנִי מְהֵרָה לְתִשׁוּבָה שְׁלָמָה
בְּאַמֶּת, וְאַזְכֵּה לָשׁוּב לְמַקּוֹר שְׁנַחֲצַבְתִּי
מִשָּׁם.

"הַשִּׁיבֵנִי וְאַשׁוּבָה כִּי אֶתָּה אֱלֹהֵי.
שׁוּבָה יְהוָה עַד מָתַי וְהִנַּחֵם
עַל עַבְדֶּיךָ. הַשִּׁיבֵנּוּ יְהוָה אֵלֶיךָ וְנִשׁוּבָה
חַדָּשׁ יִמִּינּוּ כְּקֶדֶם. יְהִיו לְרִצּוֹן אִמְרֵי פִי,
וְהִגִּיזוּן לְבִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגוֹאֲלִי".
אָמֵן וְאָמֵן.

וַיִּמְשַׁךְ עָלֵינוּ אֹר הַחֶסֶד מ'בְּקָר
דְּאַבְרָהָם'. "וּכְאוֹר בְּקָר, יִזְרַח" עָלֵינוּ
אֹר הַחֶסֶד וְהִרְחַמִּים וְהַחֲמִלָּה וְהַחֲנִינָה.
"יּוֹמָם יִצְוֶה יְהוָה חֶסְדּוֹ וּבְלִילָהּ, שִׁירָה
עִמִּי תִפְלָה לְאֵל חַיִּי".

וְעַל-יַדֵּי אֹר הַחֶסֶד 'בְּקָר דְּאַבְרָהָם'
שֶׁתִּמְשִׁיךְ עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ
הָרַבִּים, עַל-יַדֵּי-זֶה תִזְכְּנוּ לְהַכְנִיעַ
וּלְאַכְפִּיא סִטְרָא ד"קָן כָּל בְּשָׂר", שֶׁהוּא
ה"רוּחַ סְעָרָה" - תַּחַת ה'דְּבֹר דְּקַדְשָׁה'.
וַיִּקְרָא מִקְרָא שְׁכַתּוֹב: "רוּחַ סְעָרָה עוֹשֶׂה
דְּבָרוֹ". וַיִּתְבַּטְּלוּ מִן הָעוֹלָם מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל
גְּבוּלָנוּ, כָּל הַדְּבֹרִים רָעִים שֶׁבְּעוֹלָם.

וְנִזְכָּה לְדְבֹר דְּקַדְשָׁה בְּשִׁלְמוֹת, וּלְתַקַּן
פְּגָם-הַדְּבֹר, וְנִזְכָּה שִׁיֵּצֵא
הַדְּבֹר בְּקַדְשָׁה מִפִּינוּ, בְּשִׁיר וְשִׁבַח וְרִנָּן
וְהִלֵּל לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ.

וְתִזְכְּנוּ מֵעַתָּה, שְׁלֵא יֵצֵא מִפִּינוּ שׁוֹם
דְּבֹר פָּגוּם כָּלֵל. רַק כָּל
דְּבֹרֵינוּ, יְהִיו רַק דְּבֹרִים קְדוֹשִׁים, בְּתוֹרָה
וְתִפְלָה, וְתַחֲנוּת וּבִקְשׁוֹת, וְשִׁירוֹת
וְתִשְׁבָּחוֹת וְהוֹדָאוֹת, לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל
וְהַקְּדוֹשׁ, וּבִירְאֵת-שָׁמַיִם וְעַבּוּדַת הַשֵּׁם-
יִתְבָּרֵךְ תָּמִיד, בְּאַמֶּת וּבִלְבַב שָׁלֵם, בְּקַדְשָׁה
וּבִטְהָרָה גְּדוּלָה כְּרִצּוֹנָה טוֹב. "יִמְלֵא פִי
תְהִלָּתְךָ, כָּל הַיּוֹם תִּפְאַרְתְּךָ. תְהִלַּת יְהוָה
יִדְבֵּר פִּי, וַיְבָרֵךְ כָּל בְּשָׂר שֵׁם קְדָשׁוֹ
לְעוֹלָם וָעֶד".

☪ [ז] לקוטי-תפלות ח"א לח ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א לח, מ'רכבת פ'רעה ו'חילו')

"וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בְּבֹקֶר אֶל הַמָּקוֹם

אֲשֶׁר עָמַד שָׁם" (בראשית יט, כז)

"אַבְרָהָם תִּמְנָן תִּפְלַת שִׁחְרִית" (ברכות כו:)

שֶׁנִּזְכָּה לְהִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ חוּט שֶׁל חֶסֶד, 'אֹר
הַחֶסֶד, מ'בְּקָר דְּאַבְרָהָם' - וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִזְכָּה
לְהַכְנִיעַ ה"קָן כָּל בְּשָׂר"

וְתִמְשִׁיךְ עָלֵינוּ חוּט שֶׁל חֶסֶד, בְּרַחֲמֶיךָ
הָרַבִּים וּבִחֲסָדֶיךָ הַגְּדוֹלִים,

☪ [ח] לקוטי תפלות ח"א מדמה-מו ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א מד, 'מקאת בפנים בתפלה')

"וישכם אברהם בבקר אל המקום

אשר עמד שם" (בראשית יט, כז)

"כל הקובע מקום לתפלתו, אלקי אברהם בעזרו"
(ברכות:)

שנזכה לקבוע מקום לתפלתנו -
ואלקי אברהם יהיה בעזרנו

וּזְכַנּוּ לְקַבֵּעַ מְקוֹם לְתַפְלָתֵנוּ, וְעַל-יְדֵי-
זֶה יִהְיֶה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם בְּעֶזְרֵנוּ,
שְׁנֹזְכָה בְּזִכְרוֹתָו, לְקַדֵּשׁ הַמְּקוֹם שְׁאֵנוּ
עוֹמְדִים עָלָיו לְהַתְפַּלֵּל, בְּקִדְשַׁת אֶרֶץ-
יִשְׂרָאֵל.

וְיִהְיֶה מַחְנוֹ וְשִׁכְלָנוּ צַח וְזָךְ כַּכֶּסֶף
הַטָּהוֹר, בְּלֵי שׁוֹם תַּעֲרֹכֶת סִיג
וּפְסֻלָּת, וּבְלֵי שׁוֹם מַחְשְׁבוֹת-זָרוֹת
וּבְלִבּוֹל-הַדַּעַת כָּלֵל, כִּי "בִּידֶךָ כַּח
וּגְבוּרָה, וּבִידֶךָ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לְכָל".

☪ [ט] לקוטי תפלות ח"א פח ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א קמט, 'חצות')

"וישכם אברהם בבקר אל המקום

אשר עמד שם" (בראשית יט, כז)

שְׁנֹזְכָה בְּכָל בִּקְרָה לְהִסְתַּפֵּל עַל הַשָּׁמַיִם,
וּלְהַמְשִׁיךְ עַל-יְדֵי-זֶה 'דַּעַת-דְּקֻדְשָׁה' -
וּלְהַמְשִׁיךְ בְּכָל בִּקְרָה 'חֹוֹט שֶׁל חֹסֵד' מ'בִּקְרָה
דְּאַבְרָהָם'

וְאַזְכָּה בְּכָל בִּקְרָה, לְהִסְתַּפֵּל עַל הַשָּׁמַיִם.
וּתְעַזְרֵנִי לְהַמְשִׁיךְ עָלַי דַּעַת
דְּקֻדְשָׁה עַל-יְדֵי-זֶה, דַּעַת זָךְ וְצַח, דַּעַת
אִמְתִּי, שְׁאִזְכָּה עַל-יְדֵי לְשׁוֹב אֵלַיךָ
בְּאִמְת, וּלְהִיּוֹת כְּרַצוֹנְךָ הַטּוֹב בְּאִמְת
מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם.

וְיִהְיֶה נִמְשָׁךְ עָלַי בְּכָל בִּקְרָה, 'חֹוֹט שֶׁל
חֹסֵד' מ'בִּקְרָה דְּאַבְרָהָם'. וְיִקִּים
מִקְרָא שְׁכַתּוֹב: "יּוֹמָם יִצְוֶה יְהוָה חֹסֵדוֹ,
וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עִמִּי, תַּפְלָה לְאֵל חַיִּי".
וְנֹאמֵר: "יְהוָה בְּהַשְׁמִים חֹסֵדְךָ, אֲמוֹנְתְךָ
עַד שְׁחָקִים". וְנֹאמֵר: "חֲדָשִׁים לְבִקְרִים
רַבָּה אֲמוֹנְתְךָ". יְהִיו לְרַצוֹן אִמְרֵי-פִי
וְהִגִּיוֹן לְפִי לְפָנֶיךָ, יְהוָה צוּרִי וְגוֹאֲלִי.
אָמֵן וְאָמֵן.

☪ [י] לקוטי תפלות ח"א נג ☪

(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א נג, 'ה"א הדעת')

"וה'פקד את שרה" (בראשית כא, א)

- ענין 'פקידת עקרות' -

"פי ברוך אברהם, והרבה ארבה את

זרעך פכוכבי השמים" (בראשית כב, יז)

שנזכה לפקד עקרות בתפלתנו - ושיהיו כל
העקרות נפקדות לטובה חיש קל מהרה

וּתְרַחֵם עָלֵינוּ, וְתַתֵּן לָנוּ כַח, שְׁנֹזְכָה
לְפָקֵד עֵקְרוֹת בְּתַפְלָתֵנוּ.
וּתְלַמְּדֵנוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, אֵיךְ לְהַתְפַּלֵּל
בְּשִׁבִיל עֵקְרוֹת, לְפָקֵדֵם לְטוֹבָה בְּדַבַּר
יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים.

וּתְשַׁמַּע תַּפְלָתֵנוּ וְתֹאזִין שׁוֹעֲתֵנוּ,
שִׁיְהִיו כָּל הָעֵקְרוֹת נִפְקָדוֹת
לְטוֹבָה חִישׁ קַל מְהֵרָה, וְיִוְלִידוּ בְּרַחֲמֶיךָ
בָּנִים חַיִּים וְקַיָּמִים, וְיִתְרַבּוּ עִמָּךְ "בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל כַּחֹול הַיָּם אֲשֶׁר לֹא יִמַּד וְלֹא
יִסְפָּר".

וּכְשֵׁם שֶׁגָּבְרוּ רַחֲמֶיךָ עַל אֲבִינוּ
הָרִאשׁוֹן, "אֶחָד הָיָה אַבְרָהָם"
אֲבִינוּ, וְאַשְׁתּוֹ שָׂרָה אִמְנוּ - אֲשֶׁר זָכַרְתָּם

לְטוֹבָה, וְתִפְקְדֵם לְעֵת זְקֻנוֹתֵם, וְנָתַתְּ לָהֶם אֶת יִצְחָק, וְהִבְטַחְתָּם לְהִרְבוֹת זָרְעוֹ "כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם".

בֶּן יְהוּמוֹ נָא מַעֲיֵךְ וּרְחַמֵיךְ, עַל כָּל עֲקָרוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר עֵינֵיהֶם תּוֹלוֹת אֵלֶיךָ לְבָד, שֶׁתִּתֵּן לָהֶם זָרַע שֶׁל קַיְמָא, לְעִבּוּדְתְךָ וּלְיִרְאַתְךָ.

רַחֵם עֲלֵיהֶם לְמַעַנְךָ, וּפְקֹדֵם לְטוֹבָה, וּמֵלֵא מִשְׁאֲלוֹתֵם בְּרַחֲמִים, וְתַעֲתֵר לָהֶם, וְתִשְׁמַע תְּפִלָּתָם, וְתִתֵּן לָהֶם הַרְיוֹן חַיֵּשׁ קַל מְהֵרָה.

וַיִּזְכּוּ לְהוֹלִיד זָרַע שֶׁל קַיְמָא, וַיִּשְׁמְחוּ אֲבֵיהֶם וְאִמָּם בָּהֶם, וַיִּזְכּוּ לְגִדּוּלָם לְתוֹרָה וּלְחֻפָּה וּלְמַעֲשֵׂים-טוֹבִים, לְאַרְךָ יָמִים וְשָׁנִים טוֹבִים.

הַשָּׁמַיִם לָרֹב". וְלֹא יִהְיֶה בְּנֵי עֶקֶר וְעֲקָרָה, וְתִפְקֹד לְכָל חֲשׂוֹכֵי בָּנִים בְּזֶרַע שֶׁל קַיְמָא לְעִבּוּדְתְךָ וּלְיִרְאַתְךָ.

וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה, שְׂיִתְגַּלֶּה יִרְאָה שְׁלֵמָה, יִרְאָה גְדוּלָה בְּעוֹלָם, וְתִשְׁפִּיעַ יִרְאַתְךָ וּפְחָדְךָ עַל כָּל בְּאֵי עוֹלָם, וַיֵּדַע כָּל פֶּעוּל כִּי אַתָּה פֹּעֵלְתוֹ, וַיִּבִּין כָּל יְצוּר כִּי אַתָּה יוֹצֵרְתוֹ.

⊗ [יב] לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת ח"ב יב ⊗
(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"ב יב, 'איה מקום פבודו')
"וְאִיֵּה הַשָּׂה לְעֵלָה" (בראשית כב, ז)
שְׂנִזְכָּה לְחַפְּשֵׁי וּלְבִקְשֵׁי: "אִיֵּה מְקוֹם פְּבוּדוֹ"
יִתְבָּרַךְ, בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה שֶׁה' יְרִידָה' תִּהְיֶה 'תְּכֵלִית הַעֲלִיָּה'

אֲשׁוּמְטָה בְּשׂוֹקִים וּבְרַחוּבוֹת,
"אֲבִקְשָׁה אֶת שְׂאֵהְכָה
נַפְשִׁי, בְּקִשְׁתִּי וְלֹא מִצְּאֵתִי. אֶקוּמָה נָא
וְאֶסּוּבְכָה בְּעִיר". "אֲלֹכָה לִי אֵל -
הַהָרִים", "אֲשָׂא עֵינַי - לְמַרְחֹק".

אֲחַפְּשֵׁי וְאֲבִקֵּשׁ: אִיֵּה, אֶפּוֹא הוּא,
"אִיֵּה מְקוֹם פְּבוּדוֹ", אִיֵּה
הַעֲצָה וְהַתְּחַבּוּלָה, שְׂאֲזָכָה לְמוּצְאוֹ
וְלִהְיוֹתוֹ, אֲשׁוּטֵט לְבִקֵּשׁ אֶת יְהוָה וְלֹא
מִצְּאֵתִי.

חֲלֵץ מִמְּנֵי בְּעוֹנוֹתֵי-הָרַבִּים. שׁוֹטְטֵתִי
בְּאַרְבַּע פְּנוֹת תְּרוּפָה לֹא מִצְּאֵתִי.
שְׁבַתִּי אֵלֶיךָ בְּבִשְׁת פָּנִים לְשַׁחֲרָךְ אֵל בְּעֵת
צָרְתִּי. כִּי צָר וָמָר לִי מְאֹד, צָר וָמָר לִי
מְאֹד.

לֹא יֵדַעְתִּי נַפְשִׁי, אֲנִי פְּנִיתִי, אֲנִי פְּנִיתִי, "כִּי
הִסְתַּרְתָּ פְּנֵיךְ מִמְּנֵי, וְתִמּוּגְנִי בְּיַד

⊗ [יא] לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת ח"א ס ⊗
(על-פי לקוטי-מוהר"ן ח"א ס, 'פתח רבי שמעון')
"וְה' פָּקַד אֶת שָׂרָה" (בראשית כא, א)
- עֲנִין 'פְּקִידַת עֲקָרוֹת' -
"כִּי בָרַךְ אֲבִרְכָךְ, וְהִרְבָּה אֲרָבָה אֶת זָרְעֶךָ
כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם, וְכַחֲוֹל אֲשֶׁר עַל שְׂפַת הַיָּם"
(בראשית כב, יז)
שְׂיִהְיֶה לָנוּ כַח לְפִקְד עֲקָרוֹת בְּדַבּוּרֵינוּ, וְלֹא יִהְיֶה בְּנֵי
עֶקֶר וְעֲקָרָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִתְגַּלֶּה יִרְאָה גְדוּלָה בְּעוֹלָם

וְנִזְכָּה, שְׂיִהְיוּ דַבּוּרֵינוּ בְּקִדְשָׁה גְדוּלָה,
עַד שְׂיִהְיֶה לָנוּ כַח לְפִקְד עֲקָרוֹת
בְּדַבּוּרֵינוּ, וַיִּהְיוּ כְּלֵי הַדְּבֹר סְמוּכִים לְכָלִי
הַהוֹלָדָה. וְנִזְכָּה לְפַעַל עַל-יְדֵי דַבּוּרֵינוּ
בְּקִדְשָׁה, הוֹלְדוֹת קְדוּשׁוֹת.

וַיִּתְרַבּוּ עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, "כַּחֲוֹל אֲשֶׁר
עַל שְׂפַת הַיָּם", ו"כְּכֹכְבֵי

עונותי", הרבים והעצומים מאד מאד יותר מחול ימים.

אוי ואבוי, כי "הלא על פי אין אלהי בקרבי, מצאוני הרעות האלה". כי בעונותי הרבים, נתעקם לבי ודעתי ומחי, ונשלכתי למקומות הרחוקים מן הקדשה מאד, הנקראים 'מקומות-המטנפים'.

עד אשר נתעקם ונתבלבל ונשחת לבי, ונתעקם ונתעקש ונתפתל בכמה מיני עקמימיות על עקמימיות, בלי שעור וערך ומספר, אשר "כשל כח הסבל".

רבוננו של עולם, כבר הבטחחנו בכמה הבטחות והזהרתנו בכמה אזהרות: "שאין שום יאוש בעולם כלל".

זבני, שאזכה לחפש ולדרש ולבקש אותך באמת, עד אשר אזכה למצא אותך מהרה, באפן שאזכה להתקרב אליך באמת. עזרני כי עליך נשענתי.

זבני, עזרני, שאזכה לבקש ולחפש את כבודך באמת, עד שאמצאך באמת.

חנני חנני, בשם שנברו רחמיך עלינו, והודעתנו מרחוק תורה הנבוהה הזאת: "שיכולין למצא אותך, אפלו בתכלית תכלית הירידה.

על-ידי החפוש והבקשה:

איה - איה איפוא הוא -
 איה קדשתי - איה טהרתי -
 איה נפשי ורוחי ונשמתתי -
 "איה יהוה אלהי אבותינו המעלה אותנו מארץ מצרים" מערות הארץ - "איה המעלה אותנו מים" - "איה מקום כבודו".

שעל-ידי-זה זוכין: שתהיה ה'ירידה', 'תכלית העליה'.

בן ברחמיך הרבים, תעזרנו ותזכנו, שנזכה לקיים את כל דברי התורה הזאת באמת, כרצונך, וכרצון צדיקיך-האמתיים שגלו זאת התורה הגנוזה בעולם.

באפן שנזכה למצא אותך באמת תמיד, ותהיה הירידה תכלית העליה. ואזכה לצאת ולעלות מהרה, מכל המקומות-המטנפים שנפלתי בהם בעונותי הרבים, ולעלות בתכלית העליה, ולשוב בתשובה שלמה לפניך, באמת ובלב שלם, כרצונך הטוב.

ואזכה להתקרב לכבודך הגדול והקדוש. ותעזרני שיהיו כל מעשי לשם כבודך באמת, ואזכה לפלס דרכי תמיד, ולהסתפל בכל דבר אם יש בו רצון השם יתברך וכבודו, אז אעשה אותו בזריזות.

וְאִם אֵין בּוֹ כְבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אֲמַנֵּעַ
לַעֲשׂוֹתוֹ. וְלֹא אֶסְתַּכַּל עַל עֲצָמַי
וּכְבוֹדֵי כָּלֵל, וְלֹא עַל שׁוֹם דְּבַר שְׁבַע עוֹלָם.
רַק אֶכּוֹן בְּכָל דְּבַר לְשִׁמְךָ וְלִכְבוֹדְךָ
בְּאֵמֶת.

וְנִזְכָּה מִהֲרָה, לְמִלְאֵת רְצוֹנְךָ הַקְּדוֹשׁ
אֲשֶׁר רְצִיתָ בְּבְרִיאת עוֹלָמְךָ,
אֲשֶׁר בְּרִאתָ הַכֹּל לִכְבוֹדְךָ, כְּמוֹ שְׁכַתּוֹב:
"כֹּל הַנִּקְרָא בְּשָׁמַי וְלִכְבוֹדֵי, בְּרִאתִיו
יִצְרַתִּיו אִף עֲשִׂיתִיו".

וַיִּתְגַּלּוּ עַל-יַדֵּינוּ, כָּל חֻלְקֵי כְבוֹדְךָ
הַקְּדוֹשׁ, מִכָּל דְּבַר וּדְבַר
שְׁבַע עוֹלָם שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשֶׂרָה מְאֻמְרוֹת, אֲשֶׁר
כָּל הַעֲשֶׂרָה מְאֻמְרוֹת שֶׁבָּהֶם בְּרִאתָ
הָעוֹלָם, כֻּלָּם הָיוּ בְּשִׁבִיל כְּבוֹדְךָ הַגָּדוֹל
וְהַקְּדוֹשׁ, שִׁיתְגַּלֶּה וַיִּתְגַּדֵּל עַל-יַדֵּי כָּל
חֻלְקֵי הַבְּרִיָּאָה.

וְאִזְכָּה לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ אוֹתְךָ בְּאֵמֶת, עַד
שִׁיתְתַּקְּנוּ וַיִּתְכַּפְּרוּ עַל-יַדֵּי-זֶה,
כָּל הַהֲרֵהוּרִים-רָעִים, וְכָל הָעַקְמִימִיּוֹת
שֶׁבִלְב, וְכָל הַהֲרֵהוּרִים שֶׁהֲרֵהְרִיתִי אַחֲרֶיךָ,
וְאַחֲרֵי צַדִּיקֶיךָ-הָאֲמִתִּיִּים, וְאַחֲרֵי מַדּוֹתֶיךָ
וְדַרְכֶיךָ הַקְּדוֹשִׁים וְהַטְּהוּרִים וְהַנְּכוֹנִים.

כָּלֵם יִתְכַּפְּרוּ וַיִּתְתַּקְּנוּ, כְּאֵלוֹ הַקְּרִבְתִּי
עוֹלוֹת לְפָנֶיךָ, שֶׁהֵם בָּאִים לְכַפֵּר
עַל הַהֲרֵהוּרֵי-הַלֵּב.

אֲבִינוּ מִלְּפָנֶיךָ גְּלוּהָ כְבוֹד מְלֻכּוֹתְךָ עָלֵינוּ
מִהֲרָה, וְהוֹפֵעַ וְהַנְּשֵׂא עָלֵינוּ
לְעֵינַי כָּל חַי. חוֹסֶה עַל כְּבוֹדְךָ הַגָּדוֹל
הַמְּחַלֵּל בֵּין הַגּוֹיִם בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ-הַרְבִּיִּים,
וְהַחֲזִירֵנוּ בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ.

בְּאֵפֶן שְׁנִזְכָּה לְהַעֲלוֹת וּלְנַשֵּׂא כְבוֹדְךָ
הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ, וּכְבוֹדְךָ יִמְלֵא
כָּל הָאָרֶץ. וְ"כֹל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים
בְּאֵפֶיו", יִתְנוּ כְבוֹד וְהִדָּר לְשִׁמְךָ, וַיִּסְפְּרוּ
שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ, "כְּבוֹד מְלֻכּוֹתְךָ יֵאֱמָרוּ
וּגְבוּרַתְךָ יִדְבְּרוּ".

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, מֶלֶךְ עַל כָּל הָעוֹלָם
כְּלוֹ בְּכְבוֹדְךָ, וְהַנְּשֵׂא עַל כָּל
הָאָרֶץ בִּיקְרָךְ. וְהוֹפֵעַ בְּהִדָּר גָּאוֹן עֲזָךְ, עַל
כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל אֶרֶץ. וַיִּדַּע כָּל פֶּעוּל כִּי
אַתָּה פִּעַלְתָּנוּ, וַיִּבִין כָּל יִצּוֹר כִּי אַתָּה
יִצְרַתָּנוּ. וַיֵּאמֶר כֹּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאֵפוֹ.
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ, "וּמְלֻכּוֹתוֹ בְּכָל
מְשָׁלָה". "וַיִּבְרְכוּ שֵׁם כְּבוֹדְךָ וּמְרוֹמֶם עַל
כָּל בְּרָכָה וְתַהֲלָה". "בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהִים
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת לְבָדוֹ. וּבְרוּךְ
שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וַיִּמְלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל
הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן".

